

စောင်တွင်းကြီး

နေရှင်နယ် ကျောင်းအုပ်ဆရာတော်

အင်္ဂလိပ် - ရေး

ပဏ္ဍိတ - အမေ

တောင်တွင်းကြီးမြို့

နေရှင်နယ်ကျောင်းအုပ်

သျှင်ဇဝန

ရေး

ပရဟိတ-အမြူဘေ

ပဌမ-ပုံနှိပ်ခြင်း
အုပ်ရေ-၃, ၀၀၀
(၁၃၂၄-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်)

ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသူ- မောင်စိုးဝင်း

ရန်ကုန်မြို့၊ ရေကျော်ရပ်၊ နှင်းပန်းလမ်း၊ အမှတ်-၁၂၂(ခ)
မြန်မာ့ဗျူဟာ-၈၁ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ပုံနှိပ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ရေကျော်ရပ်၊ နှင်းပန်းလမ်း၊ အမှတ်-၁၂၂၊
ရွှေပြည်တန်ခိုးအုပ်တိုက်က
မြည်လုံးကျွတ် ဖြန့်ဝေ ရောင်းချသည်။

မာတိကာ

(က)

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အပန်းလွှာ	၁
၂။	ပ-ရ-ဟ-တ	၅
၃။	အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြချက်	၁၃
၄။	သုမေဓ၏ ပရဟိတ	၂၀
၅။	ဝေဿန္တရာ၏-ပရနယ်ချဲ့ပုံ	၂၅
၆။	သိဝိမင်းကြီး၏-ပရနယ်ချဲ့ပုံ	၃၂
၇။	အလောင်းတော်ရသေ့၏-ပရနယ်ချဲ့ပုံ	၃၆
၈။	ဗုဒ္ဓအရှင်၏ ပရဟိတလမ်းစဉ်	၃၈
၉။	မိဂဒါဝံတောရဂုဏ်သို့	၃၉
၁၀။	ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတ စာချွန်တော်	၄၁
၁၁။	ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတခရီးစဉ်	၅၁
၁၂။	ဝေသာလီ	၆၃
၁၃။	ကပ္ပိလဝတ္ထု	၆၆
၁၄။	သာဝတ္ထိ	၆၈
၁၅။	ကောသန္ဒီ	၇၀
၁၆။	မြို့သိမ် ရွာငယ်များ	၇၂
၁၇။	ဝဇ္ဇီတိုင်းအပါအဝင် ကျေးရွာများ	၇၅
၁၈။	သမတနိုင်ငံ ငယ်များ	၇၆
၁၉။	ဗုဒ္ဓ၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်း	၈၄
၂၀။	ဗုဒ္ဓ၏ ကယ်တင်ပုံ	၈၉
၂၁။	ပြည့်တန်ဆာ ကယ်တင်ရေး	၉၀
၂၂။	မာတင်္ဂါ အမျိုးသမီးလေး မြင့်တက်ပုံ	၁၀၂
၂၃။	အင်္ဂုလိမာလ၏ ပရဟိတလုပ်ငန်း	၁၀၅
၂၄။	အသောကမင်းကြီးနှင့် ပရဟိတလုပ်ငန်း	၁၁၁

(၁)

မာတိကာ

ဦးစေရ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၅။	ပရဟိတ တောဒဂ်ရ ဒေရှင်ဗုဒ္ဓ	၁၁၅
၂၆။	ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် မိဖ မဲ့ကလေးများကို ကယ်တင်ခြင်း	၁၂၅
၂၇။	ဘုရင့်သမားတော်ကြီး ဇီဝက	၁၂၈
၂၈။	အနာထပိဏ္ဍိက (ဝါ)အနာထပိဏ်	၁၃၁
၂၉။	ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတတရား	၁၃၇
၃၀။	ဇေတဝန် ကျောင်းဆောက်ခြင်း	၁၄၀
၃၁။	ပရဟိတ ဘုရင်မကြီးဝိသာခါ	၁၄၄
၃၂။	ဝိသာခါ၏ ပရဟိတ ဆုရှစ်ပါး	၁၄၅
၃၃။	ပရဟိတ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သစ္စာသေးချက်	၁၅၄
၃၄။	နိဂုံး	၁၅၅

မိတ်ဆက်လွှာ

အမှန်ကတော့ ဤပရဟိတအမြုတေစာအုပ်ကို အမှာစာ ရေးပေးဘို့ရာ ပုံနှိပ်ပြီး စာဖေၤင် အစုံကို ကျွန်တော်ဆီ ပို့ ထားသည်မှာ အတော်ကြာပါပြီ။ သို့သော် သတင်းစာတာဝန် နှင့် တကွ သတင်းထောက် ရက်တိုသင်တန်း ကိစ္စ၊ စာပေ ညီလာခံကိစ္စ စသော လုပ်ငန်းကြီးများ အကြားတွင် အချိန် အတော်ကြာ နစ်မွန်းနေခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်အား တာဝန် ပေးအပ် မေတ္တာရပ်ခံထားသော အမှာစာရေးပေး နိုင်ရန်ကို အချိန်မသုံးခဲ့နိုင်ပါ။

ယခု သက်ဆိုင်ရာ ကျမ်းပြု ဆရာတော် နှင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ သူတို့၏ အကြိမ်ကြိမ် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်မှုကြောင့် အချိန်ကို မရအရရှာဖွေပြီး ဤအမှာစာကို ရေးလိုက်ရပါသည်။

အမှာစာ ရေးသည်ဟု ဆိုသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကျွန်တော် တွင် ပဋ္ဌမကျမ်းပြု ဆရာတော်နှင့် ကျမ်းကိုလေ့လာဘတ်ရသူ များအား မိတ်ဆက်ပေးရန် တာဝန်ရှိပါသည်။

ဤပရဟိတအမြုတေအမည်ရှိ ကျမ်းကိုပြုစုသူ ဆရာတော် ဦးဇဝနမှာ တောင်တွင်းကြီးမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာပြု ကျောင်းအုပ် ဆရာတော် အသျှင်ဇဝန ဖြစ်ပါသည်။

အသျှင်ဇဝနမှာ ဘာသန္တရာ၊ ဒေသန္တရဗဟုသုတ ပြည့် ကြွယ်ဝသူ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တပါးဖြစ်ပြီး လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း

၃၀ခန့်မှစ၍ တောင်တွင်းအကျော် ပေလေးပင် နတ်ဖို့ ဆရာ
တော် အသျှင်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် တွဲဘက်လျက် ပရဟိတလုပ်ငန်းရပ်
များ ဇောက်ချလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါ
သည်။

လွန်ခဲ့သည့် အင်္ဂလိပ်များ အုပ်စိုးချိန်ကလေး မြန်မာနိုင်ငံ
ကျွန်ဘဝတွင်ရှိစဉ် ၁၉၃၂- ၃၃ခုနှစ်က အင်္ဂလိပ်စာ ကို
ထွန်တုံးပေါ် ရောက်စေရမည်-ဟူသော ကြွေးကြော်ချက်ဖြင့်
ဆရာတော် အသျှင် ဥက္ကဋ္ဌသည် တောင် တွင်း ကြီး မြို့ တွင်
ဗုဒ္ဓသာသနာပြု ကျောင်းမှ တဘက်တွင် သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်
များဗွေးသုတ် ရင်း အခြားတဘက်တွင် ဆင်းရဲသူ ဆင်းရဲသား
များ ပညာသင်ချင်လျက်နှင့် သင်ခွင့်မရသူများအား အခမဲ့
ပညာသင်ကြား ပေးနိုင်ရန် (နေရှင်နယ်)ခေါ် အမျိုးသား
ကျောင်းတခုကို တောင်တွင်းကြီးမြို့တွင် တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်
ခဲ့ပါသည်။

ထိုကျောင်းတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေများကို နှစ်စဉ် သံဃာ
တော် စာသင်သား ၂၀၀-ကျော် ၃၀၀မျှအား သင်ကြား
ပို့ချပြီး သာသနာပြု တာဝန်များ ချထား ပေးအပ်လျက်
ရှိသကဲ့သို့ ဆင်းရဲသားမိဘမဲ့ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ
အားအခမဲ့အင်္ဂလိပ် မြန်မာစာပေ ၂-ဘာသာ ခေတ်စာပေ
များကို သင်ကြား ပို့ချ ခဲ့ပါသည်။

နှစ်စဉ်နှင့်အမျှ ကျောင်းသား ၁၀၀၀-သည်မှ ၁၅၀၀-
အထိ ဗမာနိုင်ငံ အရပ်ရပ် အနယ်နယ်မှ ပညာ လိုလားသူ
ဆင်းရဲချမ်းသာမရွေး လာရောက် သင်ယူနိုင်လျက်ရှိသည့် အ
နက်မှ ၁၅၀- ၂၀၀မျှသော ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ

ကို စာအုပ်တိုင်း၊ အဝတ်အစား၊ စားသောက် နေထိုင်စရိတ်မှ အစ လုံးဝဥသု တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် ခဲ့ပါသည်။

ထိုမျှ မွန်မြတ်သော ပရဟိတ လုပ်ငန်းကြီး တွင် ဆရာတော် အသျှင်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် လက်ရေတပြိုင်စီး တွဲဖက်တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်ကျော်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်ကျော် များအနက် ယခုကျမ်းပြုသည့် အသျှင်ဇဝနမှာ တဦးအပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော် အသျှင် ဥက္ကဋ္ဌ ချမှတ် ပြဋ္ဌာန်း ထားသော လုပ်ငန်းမူများ၊ ရသ် မှန်းချက် များကို အသျှင် ဇဝန သည် အစဉ်ဦးစီး ဦးကိုင်ပြုလျက် ထမြောက် အောင်မြင် ကိုးတက် အောင် လုပ်ဆောင် ခဲ့သည်မှာ ရာဇဝင်နှင့် အထင် အရှား ဗမာနိုင်ငံ တလွှား ပျံ့နှံ့ ထွန်း ကား လျက် ရှိသော တပည့် အများကို အထောက်အထား ပြုခြင်းဖြင့် ပေါ်လွင်ထင်ရှား ပါသည်။

နောက်ပိုင်း တွင်လည်း ဆရာတော် အသျှင် ဥက္ကဋ္ဌ ကောရ ဆောက်တည်ချိန်တွင် လွန်ခဲ့သည့် ၁၅နှစ်ကျော်မှစ၍ ရှေးစဉ်သာမူမပျက် လုပ်ငန်း တာဝန်များ မလစ်ဟင်းရစေရန် အသျှင် ဇဝနသည် ယနေ့ တိုင်အောင် ထိုမည်သော ပရဟိတ လုပ်ငန်းကြီးကို ကိုယ်ဖိရင်ဖိ ကိုင်တွယ် ဦးစီးလျက် အပြင်းအထန်ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။

ယနေ့ ခေတ်အခြေအနေအရ ရှေးမြတ်သူများ အုပ်စိုးစဉ် ကာလ ဆရာတော်အသျှင်ဥက္ကဋ္ဌ လက်ထက်ကကဲ့သို့ ကြီးမား ကျယ်ပြန့်သော လုပ်ငန်းကြီးအဖြစ် တည်ရှိ၍ မနေစေကာမူ မိဘမဲ့ ဆင်းရဲသား ကျောင်းသူ ကျောင်းသား ၆၀ကျော်

၁၀၀မျှကို နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း စားသောက် နေထိုင်မှုမှ အစ ပညာသင်ကြားရေး၊ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း ပညာရပ် များပါ ယနေ့တိုင် တာဝန်ယူ ပြုစုပျိုးထောင် ပေးလျက် ရှိနေ ပါသည်။

ထိုမည်သော အသျှင် ဇဝနသည် ဤမည်သော ပရဟိတ အမည်ရှိသော ကျမ်းကို မိမိ၏ လက်တွေ့ လုပ်ရပ် ဖြစ်သော နှစ်ပေါင်း ၃၀-ကျော် မျှသော အတွေ့အကြုံ အစီအစဉ် အလေ့ အလာများကို အခြေခံ၍ ပြုစုထုတ်ဝေ လိုက်ခြင်း ဖြစ်ရာ ပရဟိတ လုပ်ငန်းစဉ်များ အထူးသဖြင့် လိုအပ်နေ သော ပစ္စက္ခ မြန်မာ နိုင်ငံတွင် အရေးပါ အရာရောက်လှ ပေတော့သည်။

အသျှင် ဇဝနသည် ဤစာအုပ်ကို ပြုစုထုတ်ဝေ လိုက်ခြင်း ဖြင့် မွန်မြတ် သော စေတနာ အရင်းခံ ထူးကဲစွာ ထားရှိ ကြောင်း မှတ်တမ်း ပြုနိုင်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် မိမိကိုယ်တိုင် ထိုမျှ၌မျှ မြန်မာ ဆင်းရဲသား မိဘမဲ့ အများ အပြားတို့အား ကိုယ်ဖိရင်ဖိ စောင့်ရှောက် ပြုစု ကြိုးပမ်း မြှင့်တင်ရသည်နှင့် အားမရတင်းမတိန် မရောင့်ရဲ နိုင်သေးဘဲ အခြား အခြား ပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီး တို့အား လည်း မိမိတို့ တတ်စွမ်းသမျှ အများ ပြည်သူတို့၏ အကျိုးကို သည်ပိုးရွက် ဆောင်ကြစေလိုသော စိတ်စေတနာ မျှော်မှန်းချက်ရင့်သန့်စွာ ဖြင့် ပေါ်ထွက်ကြ စေလိုသော ကြောင့်ပင်တည်း။ ဗမာနိုင်ငံ အတွင်း အသျှင် ဇဝနကဲ့သို့ ပရဟိတ စေတနာရှင် ပုဂ္ဂိုလ် အများအပြား ပေါ်ထွန်းနိုင်ပါစေ-

ကိုကိုလေး။

အပန်းလွှာ

ပရဟိတ (ဝါ) သူကျိုးပြုဟူသော မြန်မာ ဝေါဟာရ ကား-အမြင့်ဆုံး အဆင့်သို့ ရောက်ပြီးသော လူသားတို့၏ အမွန်မြတ်ဆုံးသော လုပ်ငန်းတရပ်ဖြစ်ရာ အမြုတေ-ဆိုတဲ့ အတောက်အပြောင်ဆုံး(ဝါ) ကြက်သရေ မင်္ဂလာအပြည့်ဝ ဆုံး သရဖူကို ဆောင်ယူတပ်ဆင်နိုင်သော ပုဒ်ဘုရားဖြစ်သည်။

သဝိညာဏက သက်ရှိသတ္တဝါ အားလုံးကို သိမ်းကြိုး ခေါ်ဆိုရာဖြစ်တဲ့သတ္တလောကကြီးကို အတ္တဟိတသတ္တဝါနှင့် ပရဟိတသတ္တဝါဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားနိုင်သည်။ ၎င်းတို့ တွင် တိရစ္ဆာန်လောကသား အားလုံးကို အတ္တဟိတ(ဝါ) ကိုယ်ကျိုးရှာ သတ္တဝါ စာရင်းတွင် ထည့်သွင်း ရေတွက်ရ ပေမည်။

မှန်လှ၏။ တိရစ္ဆာန်လောကသားတို့သည် မိမိတို့၏ သား သမီး-မြေး-မြစ် ဆိုတဲ့ အနီးကပ်ဆုံး ပရပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် ဌိပင် လပေါင်း-နှစ်ပေါင်း အတော် ကြာညောင်းအောင် ပြည့်ဝသော ပရ-သဘောတရား (ဝါ) သူကျိုးပြု စိတ်ထား ကို မပွားများနိုင်ကြချေ။ ဒေသဝေဒနာ နေရာသီးခြား အရပ် တပါးတို့၌ မွေးဖွားကြသော အများ သတ္တတို့၏အပေါ်တွင် အဘယ်မှာလျှင် ပရသဘောထားနိုင် ပွားနိုင်ချိမ့်မည်နည်း။ ယင်းတို့ဖြစ်ရာ ပရဟိတဆိုတဲ့ သူကျိုးပြုသဘောတရားသည် လူသားလောကနှင့် တိရစ္ဆာန် လောကတို့၏ အကြား ထင်

လျှားသော မျဉ်းကြောင်း သားရော၍ ပခာန လက်သယ်ဖြစ်
ကြောင်း ငြင်းချက် မထုတ်နိုင်အောင် ထင်လျှားသည်။

မှန်လှချေ၏။ လူသားသည် အစုအအုပ်နှင့် နေထိုင်လုပ်ကိုင်
စားသောက်ရမှ ကျေနပ်အောင်ရဲသောသတ္တဝါဖြစ်၏။ ထိုသည့်
အစုအအုပ်သည်လည်း တဦးတည်း (ဝါ) တယောက်ထည်း
နှင့်တည်ဆောက်နိုင်တဲ့ အရာမဟုတ်ချေ။ မိမိမှတစ်ပါး အခြား
သူတွေ (ဝါ) ပရပုဂ္ဂိုလ်တွေအများကြီးကိုသိမ်းသွင်းစုပေါင်း
ထားရာ အစည်းအရုံးသာလျှင် ဖြစ်ချေသည်။ ထိုအစည်း
အရုံးတွင် ပါဝင်နေသော ပရပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လောကီကျိုး
ယောကျာ်းရာကျိုး တိုးပွားစည်ပင်မှုကို ပြန်ဝဏ္ဏန်း မထား
ဘဲ ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ခြင်း အားပေးကူညီခြင်း စသော
ကာယကံမှု ဝစီကံမှုတို့သည် ပရဟိတ လုပ်ငန်းများ ဖြစ်
ချေသည်။

ထို့ကြောင့် ပရဟိတ လုပ်ငန်းများ တိုးတက်ကြီးထွား
သလောက် ဤကမ္ဘာလောက၌ လူသား၏ အခြေအနေနှင့် အ
ဆင့်အတန်းလဲ တိုးတက်မြဲ ပွားစီးမြဲ ဖြစ်ချေသည်။ လိုရင်းမှာ
ကိုယ်ကျိုးရှုတရား ခေါင်းပါးလေလေ လူသား၏ အခြေအ
နေ မြင့်တက်၍ လာလေလေ ယင်းသို့ မြင့်တက်၍ လာသဖြင့်
တောတွင်းနေ လူသား၏ မိတ်ဆွေရင်းများနှင့် လူသားဝေး
ကွာ၍ သွားလေလေ ဖြစ်ချိမ့်မည်။

အမြဲတေဆိုတဲ့ ဝေါဟာရ စကားလုံးမူကား အမဝေ
ဟူသော မြန်မာ အသုံးအနှုံး၏ ပရိယာယ် တခုဖြစ်ရာ အမ
ရစ်တ (ဝါ) အမတ-ဟူသော သက္ကတနှင့် ပါဠိဘာသာ

ဘို့မှတဆင့် ကူးယူပုံသွင်းထားတဲ့ စကားလုံးဖြစ်ချေသည်။ မသေနိုင် မကြေနိုင် ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်တဲ့ ပုဒ်ဖြစ်သည်။

ပရဟိတ- ဟူသောပုဒ်တွင် ဤအမြုတေ ဆိုတဲ့ ပိုဒ်ကို တွဲစပ်၍ ထည့်လိုက်လျှင် မသေနိုင် မပျက်နိုင် အလွန်ကြံ့ခိုင် တဲ့ လုပ်ငန်းတရပ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်လျှားလာသည်။

ဤလုပ်ငန်းကား လောကီနယ်ပယ်၌ ပရဟိတဟူသော အမည်နာမ်ကို ခံယူပြီးလျှင် လောကုတ္တရာ နယ်ပယ်အတွင်း သို့ ရောက်လာတဲ့ အချိန်တွင် အနတ္တဆိုတဲ့ ဓမ္မသရဖူဖြင့် ဝင့် ထယ်လျက်ရှိပေလိမ့်မည်။

အမှန်ကိုတိကျစွာ ဆိုရလျှင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ အနတ္တ သဘောတရားကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သဘော သက်ဝင်နိုင်သူတို့ သည်သာလျှင်-လောကီနယ်ပယ် အကျယ်ကြီး အတွင်းဝယ် တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ပရဟိတဆိုတဲ့ သူကျိုးပြု လုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်နိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် လောကီနယ် အတွင်း၌ ပရဟိတ လုပ်ငန်းတွင် လုပ်သား ကျင့်သားရ၍ အချိုးကျ လက်သေနေသူတို့သည်သာလျှင် လောကုတ္တရာဆို တဲ့ ဗုဒ္ဓ၏ နယ်ပယ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်မိတဲ့အခါမှာ အနတ္တ သဘောကို လျှောက်ပေါက်၍ သွားနိုင်လေသည်။

လောကီနှင့် လောကုတ်တို့သည် အချင်းချင်း မှီတွယ် ယှဉ်ကပ်၍ ငါးဆန်းရွက်လို အမြဲတမ်း ပူးစပ်လျက်နေသည် မဟုတ်တုံလော့၊ အနတ္တသဘောတရားသည် လူသားကို ပုထု ဇဉ်နှင့် အရိယာဟူ၍ ခွဲခြားရာ၌ ဦးဆောင် ရှေ့သွားဖြစ်သ

ဆို ပရဟိတ သဘော တရားသည် သက်ရှိဇီဝလောကကို လူသားနှင့် တိရစ္ဆာန်ဟူ၍ ခွဲခြားရာတွင် ပဓါန အရင်းခံ လက်သယ်ဖြစ်ချေသည်။

ထို့ကြောင့် လောကလူသားအားလုံးတို့သည် ပရဟိတ ဆိုတဲ့ သူကျိုးပြု လုပ်ငန်းကို အပန်းတကုတ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ ကယ်တင်ရန် များစွာလိုလား အပ်ချေသည်။

သူကျိုးပြု လုပ်ငန်း၌ ရင့်ကျက်လေလေ အနတ္တဖက်သို့ တိုးတက်လေလေ၊ ယင်းသို့တိုးတက်ခြင်းဖြင့် လောကီနယ်မှ အလျင်အမြန် လောကုတ်နယ်သို့ ကူးပြောင်းနိုင်လေလေ ဖြစ်ကြစေရန် အလို့ငှါ ပရဟိတ အခြေမဟာ (ဝါ) သူကျိုးပြု အမဝာ-မည်သောစာဆောင်ငယ်ကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ရပါသတည်း။

သျှင်ဇန
(၁-၇-၆၂)

ပ-ရ-ဟ-တ

စမလေးလုံး၊ ဗုဒ္ဓသုံး၊ ကပ်ဆုံးကျော်ခဲ့သည်။

နှောင်းလူအားလုံး၊ လိုက်နာသုံး၊ နိဂုံးမရှိတိုးလိမ့်မည်။

သဗ္ဗသျှို ဤစာ လေးလုံးကား ဣဒ္ဓိတန်ခိုး ပြည့်ဖြိုး
စမလေးလုံး လှ၏။ ၎င်းကိုတိကျစွာ အသုံးပြုသူ မှန်သမျှ
ကပ္ပါ အထွဋ် အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။ ၎င်း
သည် သဗ္ဗသျှို စမဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုကြောင့် ၎င်းသည် မသွေမဖီ
တည်တံ့ ခိုင်မြဲစွာ ကျင့်သုံးလိုက်နာသူ ဟူသမျှတို့ကို ဘဝ၏
တဘက်ကမ်းသို့ တက်လှမ်းစေခဲ့ပြီ။

ကပ္ပါရာဇဝင်ကို သေချာစွာ လေ့လာစမ်းလေ့။

ဘုရားဘွဲ့ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၊ (ဝါ) ကပ္ပါ ရှေ့သွားမှန်သမျှ၊
(ဝါ) လူမျိုးရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ စီးပွားရေး တို့၌
ဦးဆောင်မှုပေးသူမှန်သမျှတို့သည် ဤစမ-လေးလုံးကို စနစ်
တကျ ဘောင်ကိုက်အံ့ကိုက် အသုံးပြုနိုင်သော အစွမ်းကြောင့်
သာလျှင် နောက်ဆုံးပိတ် ကပ္ပါအထွဋ်အထိပ်သို့တိုင် ရောက်
အောင် တက်လှမ်း နိုင်ခဲ့လေသည်။ ၎င်းတို့ သည်သာလျှင်
ကပ္ပါကယ်တင်ရှင်များ အားထား ခြံခိုရာများ၊ ဦးဆောင် ပဲ့
ထိန်းများ ဖြစ်ခဲ့ကြလေပြီ။ ၎င်းစမ လေးလုံးကို ရာနှုန်းပြည့်
အသုံးပြုနိုင်သူတို့သာလျှင် ကပ္ပါသုခသိုက်၏ သေ့ကိုင်များ
ဖြစ်ခဲ့ကြလေပြီ။

ပရနှင့်အတ္တ ၎င်းစမ လေးလုံးတို့တွင် (ပ)ကား- မိမိ
 နှိုင်းယှဉ်ချက် ဟူသောအတ္တကို အပါဒါန ခံပြီးလျှင် မိမိ
 မှတပါး အခြားသော သက်ရှိ သက်မဲ့ သတ္တ
 ဝါသင်္ခါရကို ဟောသည်။

(ရ)အက္ခရာကား-ရက္ခဏအခြင်းအရာ စောင့်ရှောက်မှု၊
 ထိမ်းမှု၊ သိမ်းမှု သဘောအလာကို ညွှန်ပြသည်။

(ဟ)ဆိုတဲ့စမကမူ- အတ္တကို ပယ်နုတ်၍ မိမိ၏ အကျိုး
 မပါ(ဝါ)ကိုယ်ကျိုးဗလာ များစွာသော သက်ရှိ သတ္တဝါ
 တို့၏ ချမ်းသာစည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ်အမျိုးမျိုး၊ ဒီရေအသွင်၊
 အစဉ်တိုးတက်မှု သဘာဝကို ဆောင်သည်။

နောက်ဆုံးဖြစ်သော (တဝမ်းပူ) စမသည်ကား-အထက်
 ၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးအတိုင်း မဆိုင်းမတွ အဘက်ဘက်မှ တိုးတက်
 ပွားများ ကြီးထွားလာသောအရာဟူသမျှကို ယုတ်ခြင်း၊ လျှော့
 ခြင်း၊ တိမ်းခြင်း၊ စောင်းခြင်း၊ မည်းကွက်ရောင်ညှိုး ပုပ်သိုး
 ခြင်းတို့မှကင်းစင်၍ တည်တံ့ ခိုင်မြဲခြင်း ဟူသော အနက်ကို
 ဆောင်လေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ အတ္တ- ပရ နှစ်ဝသော သဘောနှင့် ဤကမ္ပါကို
 ချိန်စက်၍ ကြည့်ခဲ့လျှင် အတ္တ(ဝါ) မိမိကား- တခုတည်း
 သာဖြစ်၍ ပရမှာ ၎င်းမိမိဟု ဆိုအပ်တဲ့ အတ္တမှတပါး အခြား
 သတ္တဝါ သင်္ခါရ အားလုံးကို သိမ်းကြီး ရေတွက် နိုင်သော
 ကြောင့် ချိန်ခွင်လျှာမယှဉ်သာအောင် အပုံကြီး အများကြီး
 တပုံတခေါင်းကြီးသာလျက် ရှိနေချေသည်။

ဤစမ လေးလုံး ဆိတ်သုဉ်းနေသော အခါ ကပ္ပါသည် မျက်ရည်တွေစို၊ တပေါက်ပေါက်ယို၍ အမြဲတမ်း ငိုပွဲဆင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသည့် စမလေးလုံးကို အသုံးပြုသူ ပေါ်ထွန်းထွက်ပြုလာသည်နှင့်တပြိုင်နက် နှစ်သက်ပီတိ ဆီထိဝမ်းလို တကမ္ဘာလုံး ပျော်မဆုံး ရှင်မဆုံးဖြစ်ခဲ့ချေပြီ။ ပန်းရုံတွေ ပျားပိတုန်းပမာ ပျော်ပြီး၍ လာတတ်လေသည်။

ဆိုလိုရင်းမှာ-ကျွန်ုပ်တို့၏ ကပ္ပါသည် အလိုမပြည့်မှု ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အမြဲတစေ ပူပင်ကိုယ်နှွမ်း၊ ပန်းလျက်နေခဲ့လေသည်။ ထိုကြောင့်လည်း အေးမြသော တောတောင်စခန်းနှင့် ကြည်လင်သော စိမ့်စမ်းကို အမြဲတစေ မျှော်မှန်းလျက် နေခဲ့လေသည်။ ထိုကြောင့်လည်း ကပ္ပါ၏ သုခရိပ်သာကို ဥပ္ပမသုံး ဆေးကြိမ် လုံးမဆောင်ဘဲ ရုတ်ချင်း တည်ထောင် ဖန်ဆင်း နိုင်မည့် (ပ-ရ-ဟ-တ) စမ ပေါက်ဝိဇ္ဇာမိရ်ကို အာရုံတမ်းလျက်၊ မျှော်မှန်း နေခဲ့လေပြီ။

အကြင်အခါ အကြင်ကပ္ပါ၌ ထိုသည့် (ပ-ရ-ဟ-တ) စမ လေးလုံးပေါက်တဲ့ ဝိဇ္ဇာမိရ် များ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ငြားအံ- ထိုအခါ ထိုသည့်ကပ္ပါ၌ ငိုပွဲ၊ ယိုပွဲ၊ ပူပန်ပွဲတွေ အကုန်လုံး ရပ်စဲသွားပေလိမ့်မည်။ ပျော်ပွဲ၊ ရီပွဲ၊ ပြုံးရှင်ပွဲတွေ ခြိမ်းခြိမ်းသဲ၍ နေပေလိမ့်မည်။ ထိုကပ္ပါကား နတ်မြဟ္မာတို့၏ ငြူစုစု ဘုံရိပ်သာဖြစ်၍ လာပေလိမ့်မည်။

ပရဟိတ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ခန့်
မဟာကရုဏာရှင် အချိန်မှစ၍ ယနေ့တိုင်သော ကပ္ပါ
 ရာဇဝင်ကို လေ့လာခဲ့လျှင် အချို့

သော ကပ္ပိ အစိတ်အပိုင်းတို့တွင် (ပ-ရ-ဟ-တ) ဟူသော စမလေးလုံးကို တိကျစွာ အသုံးပြုခဲ့ကြတဲ့ ကပ္ပိ ဇာယ်တင် ရှင်တို့ကို တွေ့မြင်ရလေသည်။ ၎င်းတို့အနက်မှ ဗုဒ္ဓအရှင်ကို ဥဒါဟရုဏ်အဖြစ် ထုတ်ဆောင်၍ ကြည့်ရှုရာ၏။ ဗုဒ္ဓသည် အဘယ်ကြောင့် ကပ္ပိအထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်အောင် တက် စွမ်းနိုင်ခဲ့သနည်း ?

အမှန်မှာ- ဤစမလေးလုံးကို တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်(ဝါ) အချိန်နှင့် ဝီရိယ ရာနှုံးပြည့် အသုံးပြုခဲ့ခြင်းကြောင့်ဟူ၍ အဖြေ ပေးခဲ့လျှင် မှားယွင်းမည် မဟုတ်ချေ။

ဗုဒ္ဓသည် သုမေဓါ ရသေ့ဘဝ၌ ကိုယ်ကျိုးဟု ဆိုအပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လက်ဆုတ် လက်ကိုင် ကိုယ်ပိုင်ရရှိနိုင်ခဲ့ သည် မဟုတ်တုံလော ?

ထိုသို့သော သုခလာဘ်ကြီးကို ရက်ရက်ရောရော နှမြော ခြင်းမရှိ စွန့်ပစ်ခဲ့သည် မဟုတ်တုံလော ?

ဒါန၊ သီလ စသော ပါရမီတရား(ပ-ရ-ဟ-တ)များ ကို မနားမနေ အသေအကျေ နောက်မဆုတ်ဘဲ အားထုတ် ပြုလုပ်ခဲ့သည် မဟုတ်တုံလော ?

လေးသင်္ချေနှင့် ကပ္ပိတသိန်းမျှသော ကာလအတွင်း၌ (ပ-ရ-ဟ-တ)ဟူသော ဆေးကြိမ်လုံးကို ထာဝစဉ် အသုံး ပြုခဲ့သည် မဟုတ်တုံလော ?

နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ပစ္ဆိမဘဝကို ကြည့်ရှုစမ်းပါဦး။

အတ္တဟိတကို အလောင်းတော်သည် ပြိုင်ပွဲ အမျိုး
 ပရဟိတနဲ့ လဲခြင်း မျိုးတွင် အောင်ပွဲဆင်နိုင်ခြင်းကြောင့်
 အောင်ဆု၊ အောင်လာဘ်အဖြစ်ဖြင့်
 ရရှိအပ်သော ယသော်မေခင် ရှေ့ရင်အိကို အဘယ်ကြောင့်
 ရက်ရက်စက်စက် စွန့်ပစ်လေသနည်း။

ထိုမျှမက အူဝဲ၊ အူဝဲနှင့် လူလောကထဲသို့ ချင်းနင်း ဝင်
 ရောက်စဖြစ်သော နီနီတွေးတွေး သားငယ်ကလေးကို ချစ်
 သွေးမငင်၊ တစ်ဖမ်းပြင်ပြင် ကဲ့သို့ လျစ်လျူရှုကာ အဘယ်
 ကြောင့် ဥပေက္ခာ ပြုနိုင်ခဲ့လေသနည်း။

ထီးရော နန်းပါ၊ ဇိမ်ရော၊ စည်းစိမ်ပါ၊ မယားရော သား
 ပါ၊ မိရော ဖပါ၊ ဆွေရော မျိုးပါ၊ တိုတိုရုံးရလျှင် အားသုံး
 သော လူသား၏ မက်စရာ စွဲစရာတွေကို အဘယ်ကြောင့်
 ခွဲခွါနိုင်ခဲ့လေသနည်း။

(ပ-ရ-ဟ-တ) လမ်းစဉ်ကို အကျယ် ပြန် ဆုံး၊ အထိ
 ရောက်ဆုံး လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ရန်အတွက် မိမိနှင့်နည်းများ
 မဆို ဆက်စပ်လျက် ရှိသော အတ္တဟိတများကို ခွဲခွါ စွန့်ပစ်
 ခဲ့သည် မဟုတ်တုံလော့ ?

မှန် လှ ၏။ အတ္တဟိတ သဘောတရားများသည် (ပ-ရ-
 ဟ-တ)လုပ်ငန်းစဉ်၌ ဖု-ထစ်များ ဖြစ်တတ်ကြကုန်၏။ ထို
 ကြောင့် ထိုမပြေ မပြစ်သော ဖုနှင့်ထစ်များကို ခုတ်ထစ် နုတ်
 ထွင်ရေးအတွက် ဗုဒ္ဓသည် လေးသင်္ချေနှင့် ကပ္ပါတသိန်းမျှ
 သော ကာလတောင်တာကို (ပရဟိတ)လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်
 ရာ၌ အသုံးပြုခဲ့ရလေပြီ။

ယင်းသို့ အသုံးပြုပြီးနောက် ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်သော အခါ စရထတိက္ခဝေ-ဟုအစချီးသာ အမိန့်တော် ပြန်တမ်း ဖြင့် ကပ္ပေါလူသားထုတရပ်လုံး၏ တိုးတက် ကြီးပွားရေး၊ ကြည်လင်ရှင်ပြုရေးကိုဦးဆောင်ပေးရန် ပရဟိတဝန်ဆောင် ရဟန်းတော်များကို စေလွှတ်ခဲ့လေပြီ။

ထိုခြောက်ကျပ်သော ရဟန်းတော် တို့ ကား— ကပ္ပေါ ရာဇဝင်၌ ပထမ ရှေးဦးစွာ စေလွှတ်ခြင်းခံရသော ပရဟတ သာသနာပြုများ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ကျိုးမပါသော အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ဗုဒ္ဓအရှင်၏ ပရဟတ လုပ်ငန်း စဉ်ကြီး ခရီးတွင်ခဲ့လေပြီ။

ယခုအခါ ကပ္ပေါခြံစည်းရိုးနှင့် အကာအရံတံတိုင်းမှန်သ မျှကို ဖောက်ထွင်းချိုးဖျက်၍ သူ့ပိုင်နက်၊ ငါ့ပိုင်နက်မရွေး ချယ်ဘဲ ပြည်နယ်အသီးသီးသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့လေပြီ။

၎င်းပရဟိတလမ်းစဉ်ကြီးကို အထွန်းကားဆုံး အပြောင် မြောက်ဆုံးသို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်အားထုတ်နိုင်သော တိုင်းပြည်နိုင်ငံသည် ကပ္ပေါအလယ်၌ မျက်နှာငယ် ဇာတ် သိမ်းနိုင်လေပြီ။

ကပ္ပေါအထွင်အထိပ်ဖြစ်သော အခြေအနေအထိ လှမ်း တက်နိုင်လေပြီ။

ထိုမျှမက မြင့်မားလှသော မိခင်တို့ရောက်ရှိနေတဲ့အခြေ အနေမှ အောက်သို့တဖန် ပြန်သည်၍ လျှောမကျစေရန်ကို လည်း ထိုသည့် (ပ-ရ-ဟ-တ)လမ်းစဉ်ဖြင့်သာ ထိန်းသိမ်း နိုင်ခဲ့လေပြီ။

ဗုဒ္ဓ၏ တိုက်တွန်းချက်   ထိုကဲ့သို့သော ပ-ရ-ဟ-တ လမ်းစဉ် ကြီးကို တည်ထွင်ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓအရှင်သည် ပထမသုံးလအလွန်တွင် ပရဟိတဝန်ဆောင် ၆၀-တိတိရရှိခဲ့လေသည်။ ထိုသည့် ပ-ရ-ဟ-တဝန်ဆောင်တို့ကို တနေရာတည်း စု၍ ထားတော်မူဘဲ ရဟန်းတို့သွားကြကုန်လော့။ နှစ်ပါးမတွဲဘဲ တပါးစီ တပါးစီခွဲ၍ သွားကြကုန်လော့။ အများလူထု၏ ချမ်းသာရှင်ပြုရေးဆိုတဲ့ (ပ-ရ-ဟ-တ) လုပ်ငန်းစဉ်ကို တွင်တွင်ကြီး ဆောင်ရွက်ကြလော့။

စာလယ်၊ အဆုံး သုံးပါးလုံး၌ နှလုံးချမ်းမျှ အပြစ်အနာအဆာ မရှိသော (ပ-ရ-ဟ-တ) ဒေသနာကို ပြည်ရွာအသီးသီး၊ မြို့ကြီးအသွယ်သွယ်၊ တိုင်းကြီးတိုင်းငယ်၊ ကျေးလက်နယ်ပယ် ဟူသမျှသို့ လှည့်လည်ဟောပြောကြကုန်လော့။ ကပ္ပီ၏ အပူဘေးကို (ပ-ရ-ဟ-တ) အမြိုက်ဆေးဖြင့် အေးမြကြစေကုန်လော့။

တိမ်ကောနေသော ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်   ထိုသည့် ဗုဒ္ဓအိန္ဒိယတော်ကို နာခံရသောနေ့မှ အစပြု၍ ဗုဒ္ဓ၏ (ပ-ရ-ဟ-တ) အဖွဲ့ဝင်ဘိက္ခုများတို့သည် ကပ္ပီ၏ သဘာဝ အတားအဆီးဟူသမျှကို မြှုပ်လောက်ပင် မှတ်မထင်ဘဲ ကပ္ပီတစ်ခွင် ပြုပြင်စင်အောင် ကြွသွားကြကုန်၍ (ပ-ရ-ဟ-တ) မီးရှူးတန်ဆောင်ကို စိုက်ထောင်ခဲ့ကြလေသည်။

ထို သည့် နှောင်း ခေတ် လွန် ပြီး တွင် ကား ဗုဒ္ဓအရှင်၏ အဘော်ရင်းဖြစ်သော (ပ-ရ-ဟ-တ) သဘောတရားများ တစတစ တိမ်မြုပ် ကွယ်ပခြင်းသို့ ရောက်သွားကြလေသည်။

ထို့ကြောင့် ရဟန်းတို့ ချီတက်ကြလော၊ နှစ်ပါးမတွဲ၊ တပါးစီခွဲ၍ ဒေသစာရီ ကြံချီကြလော့။

လောကလူထုကြီးတရပ်လုံးအတွက် အကျိုးပြုလုပ်ငန်းကို ထမ်းရွက်ကြလော့။

အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးပါးလုံး၌ ဘဝ၏ဖြူစင်သော နမူနာကိုပြုကြလော့ဟူသော ဗုဒ္ဓ၏အိန္ဒိစာချွန်တော်ထမ်း၍ ပင်ပန်းမောဟိုက် အနွမ်းဆိုက်နေသော လူသားတရပ်လုံး ကို ကယ်တင်ရန် ဦးဋ္ဌာန်းချက် ရှိသော (ပ-ရ-ဟ-တ) အဖွဲ့ဝင် အားလုံး ပြီးပြီး ရှင်ရှင် မိမိတို့၏ (ပရဟိတ) လုပ်ငန်းခွင်၌ အစဉ်အမြဲ အားခဲကြိုးကုတ် မဆုတ်မနစ်သော စိတ်ဓါတ်ဖြင့် အပြတ်အသတ် ဆောင်ရွက်စိမ့်သောငှါ ဤ (ပ ရ ဟိ တ အ မြု တေ) စာ စောင် ဖြင့် မြေ တောင် မြှောက် အပ် ပါ သတည်း။

ပရဟိတ-အမြုတေ

အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်

ဤပရဟိတဟူသော ဝေါဟာရကား-အတေခါတ်ဖြင့် လွမ်းပတ်စိမ့်ထုံ၍ ထားအင်သောကြောင့် အမတခါတ်နှစ်၊ မသေမျိုးအစစ်၊ အမြုတေအဖြစ်သို့ ဆိုက်ရောက်နေတဲ့ ပုဒ်ကလေးတခု ဖြစ်၍ နေလေပြီ။

ထိုကြောင့် ထိုသို့အမြုတေစာရင်းဝင်ဖြစ်နေသော ပုဒ်ကလေးကို နုတ်နုတ်ပါအောင်စင်းပြီးလျှင် အကွင်းလိုက် အကွင်းလိုက် ၎င်း၏အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ထုတ်ရန် လိုလေသည်။

၎င်းကို ဤသို့ခွဲစိတ်လိုက်သောအခါ ပရ-တပုဒ်၊ ဟိတ-တပုဒ် ရရှိ၍ လာလေသည်။

ဟိတ-ဆိုတဲ့ဒုတိယပုဒ်ကလေးရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကား မြားမြောင်လှစွာ၏။ ၎င်းတို့အနက်မှ လာဘဒါယက(ဝါ) အကျိုးပြုခြင်းနှင့်မင်္ဂလာကာရက(ဝါ) အသရေဆောင်ခြင်း ဟူသောအဓိပ္ပါယ်နှစ်ရပ်ကိုသာ ဤနေရာ၌ လိုအပ်လေသည်။

ပရ-ဟူသော ပထမပုဒ်ကား-မိမိမှတစ်ပါး အခြားသော သတ္တဝါသစ်၂ရကိုဟောသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ဤပုဒ်နှစ်ခုကို

ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ မိမိမှတစ်ပါးအခြားသော သုခိတ (၀၇)ဒုက္ခိတသတ္တဝါတို့ရဲ့ အကျိုးဆောင်မှု (၀၇)ဝန်ထမ်းမှု ဟူသော သဘောအနက် ငေါင်ကြီး ပေါ်ထွက်၍လာလေ သည်။

ပရနယ်ပယ် တဖန် ဟိတ-ဆိုတဲ့ပုဒ်သည်အကျိုးဆောင်မှု
ပမာဏ (၀၇)ဝန်ထမ်းမှုကိုဟောသဖြင့် လုပ်ငန်းကို (၀၇)အလုပ်ကို လူသားသို့ ညွှန်ပြသည်။
ထိုပြင်ပရ-ဟူသောပုဒ်ကမူ ထိုသည့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ နယ်မြေကိုဖော်ထုတ်သည်။တိုက်ခိုက်နေသော စစ်ပွဲနှင့် ၎င်း၏ ဖြစ်ပွားရာ နယ်မြေများ ဆက်သွယ်လျက်ရှိနေကြသကဲ့သို့ပင် တည်း။

တိုက်ခိုက်နေသောစစ်ပွဲတစ်ခု၏အကြီးအငယ်ကိုဖြစ်ပွားရာ နယ်မြေ၏ အကျယ်အကျဉ်းတွင် အခြေခံအထောက်အထား ပြု၍ဆုံးဖြတ်ရသကဲ့သို့ပင် ဟိတ၏ ကြီးမားမှုနှင့် နည်းပါးမှု ကိုလည်း ပရ-သဘော ကျယ်ပြန့်မှုနှင့် ကျဉ်းမြောင်းမှု အားလျော်စွာ ခန့်မှန်းနိုင်လေသည်။

ဤအချက်ထင်ရှားစေရန် တိရစ္ဆာန်နှင့် လူသားကို ဥဒါ ဟရဏ်ဆောင်၍ကျည့်ရှုရာတိရစ္ဆာန်တို့မှာပရ-နယ်သား အလွန်ကျဉ်းမြောင်းလှချေ၏။ အနီးကပ်ဆုံးဖြစ်တဲ့အမိအဖနှင့် သားသမီးဟူသော ပရသဘာဝပင် တိရစ္ဆာန်တို့၌ နှစ်ရှည်လ များခံသည်ကိုထေ့နိုင်ရန် ခဲခက်လေသည်။မိဘက သားသမီး ဟူသော ပရ-သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးကိုဆောင်ရွက်မှုကား—

အလွန်ကြီးရှားပါးလှစေကာ တိရစ္ဆာန်လောက၌ မတွေ့နိုင်သော သဘာဝကား မဟုတ်ပါပေ။

သို့ရာတွင် သားသမီးက မိဖ-ဟူသော ပရ၏ဝန်ကို ထင်းဆောင်မှုမှာ တိရစ္ဆာန်လောက၌ တောင်ထိပ်ကြာပေါက်၊ အနောက် နေထွက်ပင် ဖြစ်၍နေချေသည်။

အမှန်မှာ-လူသားသည်ပင် အကြင်အခါ၌ ၎င်း၏ ပရနယ်ပယ် ကျဉ်းမြောင်းလှကောင်း၏။ ထိုအခါ၌ တိရစ္ဆာန်တို့နှင့် ဆိုးတူ ကောင်းဖက် တောနက်တဝိုက်တွင် ကျင်လည် ကြက်စားခဲ့ရလေပြီ။ ၎င်း၏ ပရ-နယ်ပယ် ကျယ်ဝန်း ပျံ့ပြား၍ လာလေလေ ၎င်းသည် တောတွင်းနေ မိတ်ဆွေတိရစ္ဆာန်များနှင့် ပိုမိုကွာဝေး၍ လာလေလေ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

ပရနယ် ကျယ်လာခြင်း လူသားသည် မွေးဖွား၍ လာပြီးနောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ မကြာကြံမီ အမိနှင့် အဖ-ဟူသော ပရ-ပုဂ္ဂိုလ်များကို သိမြင်လာလေသည်။ ပိုမို၍ ရက်ရှည်လများဖြစ်လာလေလေ ၎င်းတို့အတွက် ဝန်ထမ်းစိတ်များ တိုးတက်ကြီးထွား၍ လာလေလေ ဖြစ်တော့သည်။

ထိုမိဖနှင့်ဦးမှတစ်ပါးအခြားသော မိကြီး၊ မိထွေး၊ ဘကြီး၊ ဘထွေးစသော သွေးသားဆက်စပ်သည့် ပရပုဂ္ဂိုလ်များလည်း တစတစ ၎င်း၏ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လာသည်နှင့်အမျှ တိုးပွား၍ တိုးပွား၍ လာမြဲ ဖြစ်ချေသည်။

ထိုနောက် ထိုသည့် မိနှင့်ဖ-ဟူသော ပရ-ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှ ယောက်ျားကလေးဖြစ်စေ၊ မိန်းမကလေးဖြစ်စေ မွေးဖွား

ပေါ်ပေါက်၍ လာပြန်လေသည်။ ၎င်းတို့သည် ညီငယ်၊ နှမငယ်ဟူသော နာမပညတ်တို့ကို ဆောင်လျက် ထိုလူသား တယောက်အတွက် ချစ်စရာ ခင်စရာကလေးများ (ဝါ) ဝန်ထမ်း၍ အကျိုး ပြုစရာ ပရ-ပုဂ္ဂိုလ်ကလေးများဖြစ်၍ လာကြကုန်၏။

၎င်းတို့မှ အစပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်၏ ဒိမ်နီးနားချင်း တို့သည်၎င်း၊ တရပ်ထည်း၊ တရွာထည်း၊ တမြို့ထည်း၊ တနယ်ထည်း၊ တနိုင်ငံထည်း၌ နေထိုင်ကြကုန်သော လူသားတို့သည် ၎င်း ထိုသူ၏ ပရ-နယ်သားများဖြစ်၍ လာနိုင်ကြကုန်၏။ ထိုထက်ပို၍ တိုးတက်နိုင်လျှင် ပရ-နယ်ကို တိုက်ကြီးများနှင့် ရှိ၍သော်၎င်း၊ ကပ္ပိကြီး တခုလုံးနှင့် ရှိ၍သော်၎င်း တိုးချဲ့နိုင်လေသည်။

ဗုဒ္ဓကျင့်စဉ် သုံးမျိုး ဤသို့အားဖြင့် ပရ - နယ်ကို အဆုံးသတ် အပိုင်းအခြား ကလနားမရှိအောင် ချဲ့နိုင်လေသည်။ အတ္တဟူသော ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိုယ့်အဖို့ ကိုယ့်အရာ နယ်ချဲ့မှုကား စက်ဆုပ် ရှုံ့မိုး အော့နှလုံး နှလွယ်ကိစ္စဖြစ်စေကာ ပရ-ရယ်ချဲ့မှုကား အကောင်းဆုံး အမွန်မြတ်ဆုံး ကပ္ပိသုံး၊ သတ္တဝါသုံး၊ ကြက်သရေအရှိဆုံး ဝေလီလာအရှိဆုံး လုပ်ငန်းတရပ် မုချဆတ်ဆတ် ဖြစ်ချေသည်။ အကြောင်းမူကား— ပရ-နယ်ပယ်ပို၍ ပို၍ ကျယ်ပျံ့လာလေလေ အမတဆိုတဲ့ အမြုတေခေါ်လည်း တိုး၍ တိုး၍ စိဋ္ဌဝင်လာလေ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဤနေရာ၌ တဆင့်ပြီးတဆင့် တက်၍ တက်၍ ဗုဒ္ဓအရှင်၏ ပရ-နယ်ချဲ့ပုံကို သာဓက အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ဆောင်ရပေမည်။

ပထမ ရှေးဦးစွာ ဗုဒ္ဓ၏စရိယာ သုံးပါးကို ကြည့်ရှုရအံ့။ ၎င်းတို့ကား—

ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ   ဘုရား ဖြစ်ရန် အတွက် (၀၇) သဗ္ဗညုတ ဥာဏ် ရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု ဖြစ်သည်။ ဤဗုဒ္ဓတ္ထ စရိယသည် ၎င်းဥာဏ်ကို ရရန် အားထုတ်ရာ၌ နည်းဥပပါယ်သက်သက် ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ၏ ရည်မှန်းချက်ကား မဟုတ်ပါပေ။

မှန်လှ၏။ ဗုဒ္ဓသည် ဤနည်းဥပပါယ် (၀၇) ဤ အခြေခံ လက်နက်နှင့် သာ မပြည့်စုံခဲ့လျှင် ဒုတိယနှင့် တတိယ ဖြစ်သော စရိယများကို တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် ဆောင်ရွက်ရန် စွမ်းနိုင်မည် မဟုတ်ခဲ့ချေ။ ထိုကြောင့် ဤပထမ စရိယကို ဗုဒ္ဓ၏ လုပ်ငန်းစဉ်၌ ပြင်ဆင်ရေး အဆင့်ဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသည်။

ညာတတ္ထစရိယ   ဆွေမျိုး ညာတိ မိတ်သင်္ဂဟများ အတွက် အကျိုးပြုရန် အားထုတ်မှု ကား— လောကအတွင်း၌ လူသား စစ်စစ်မှသာ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ပုံနှင့်တကွ ၎င်းလူသား၏ လူ့သဘာဝ ပေါ်လွင်စေရန် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံကို သာလွန်ထင်ရှား စေခြင်းငှါ လူ့သား၏ ဝေါဟာရအတိုင်း ခွဲခြား၍ သုံးနှုံးထားသော ကြိုးပမ်းမှု ဖြစ်သည်။

ထိုကြောင့် မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ(၀၇)အလယ်အလတ် မကျဉ်း
မကျယ်လွန်းသော ပရ-နယ်ကို ညွှန်ပြသည်။ အမှန်စင်စစ်
ဆိုရလျှင် ၎င်းကို တတိယမြောက် ဖြစ်သော စရိယ တွင်
ထည့်သွင်း ရေတွက်နိုင်လေသည်။

လောကတ္ထ လောကဓါတ် တခုလုံး၏ ထမ်းရွက်မှု၊ ၎င်း
စရိယ ကား စည်း ရိုး နယ် စပ် သတ်မှတ်ပိုင်းခြား
ကလနားမရှိသော ပရနယ်ကို ညွှန်ပြလေသည်။

တတိယမြောက်ဖြစ်သော ဤပရ-နယ်ကား ဗုဒ္ဓရှင်တော်
ဘုရား၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်ဖြစ်သည်။ ကျယ်ဝန်းများပြား
လှ၍ လောကသား လူသာမန်တို့၏ အားစွမ်းဉာဏ်စွမ်းကို
ကျော်လွန်နေသည်ဟု ထင်မြင်ရသော ပါရမီတရားတို့ကို နေ့
မအား၊ညမလပ် ဒလစပ် အားထုတ် လုံးပမ်းမှုတို့ကား—
လောကတ္ထ စရိယဟု ဆိုအပ်တဲ့ အကျယ်ပြန့်ဆုံးပရဟိတလုပ်
ငန်းကြီးကို ပြောင်ပြောင် မြောက်မြောက် ပေါက်ပေါက်
ရောက်ရောက် ဆောင်ရွက် နိုင်ရေး အတွက်ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခနယ်ချဲ့နှင့် နံပါတ်-၁ ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ၏ ကြီး
သုခနယ်ချဲ့ ကျယ် မြင့်မြတ်ခြင်း၊ သေးနုတ် သိမ်ဖျင်း
ခြင်း တို့ကား— ဤလောကတ္ထ စရိယဟု
သော ပရ-နယ်ပယ်၏ အကျယ်အကျဉ်းကိုတင်းတင်းရင်းရင်း
ကြီး အမှီသဟဲပြု၍ နေလေသည်။

မှန်လှ၏။ ပရ-နယ်တွင်းသို့ မဆင်းမသက်ဘဲ အတ္တ ဟု
သော ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွား မြားမြောင် တိုးတက်ရေးကို
အာရုံမှန်းလျက် ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်း ဟူသမျှတို့ကား—

မည်သည့် ကပ္ပေါလောက အစိတ်အပိုင်းတွင်မှ မင်္ဂလာရှိသော အားထုတ်မှုအဆင့်အတန်းတွင် မရပ်တည် နိုင်ကြတော့ချေ။

အမှန်ကိုဆိုရလျှင် အတ္တဟိတဆိုတဲ့ ကိုယ်ကျိုးရှာသဘော သည် ဒုက္ခနယ်ချဲ့အစစ်ဖြစ်၍ ပရဟိတဆိုတဲ့ သူကျိုးရှာ သဘောကား သုခနယ်ချဲ့အမှန်ဖြစ်သည်။

ဆိုအပ်လှ၏။ ကပ္ပေါလောက အတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်လေ့ ရှိသော အသေးငယ်ဆုံး နပန်းလုံးမှု(ဝါ)တောင်ကျော်ကိုင် မှုမှစ၍ ကပ္ပေါစစ်ကြီးအထိ ဖြစ်သော ပဋိပက္ခမှု တို့သည် အတ္တဟိတဆိုတဲ့ ထိုသည့် ကိုယ်ကျိုးရှာ သဘောတရား၌သာ အခြေစိုက်ကြ၏။

ပရဟိတ ကပ္ပေါတိုးမှု တက်မှု၊ ရိမှုပြုံးမှု၊ ငြိမ်းမှု အေး
လူ့သဘာဝ မှု၊ ပျော်မှုပါးမှု၊ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု၊ ကြည်
လင်ရှင်လန်းမှု စသည် တို့ကား— ပရဟိတ ဟူသောရေစမ်းမှ ဖြောပန်း၍ထွက်လာသော ရေပန်းကလေး များသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် အတ္တဟိတ တိရစ္ဆာန်သ ဘာဝဖြစ်၍ လူတောမဝင်နိုင်ချေ။

ပရဟိတမူကား— လူ့သဘာဝတွင် ပါဝင်သဖြင့် လူ့ လက်ကိုင် လူ့ကျင့်ထုံး လူ့လက်သုံး ဖြစ်ချေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကပ္ပေါ၏ စက်ဆုပ်ရွံ့မိုး အော့နှလုံးနာဘွယ်ရာ(ဝါ)ထို့ဖွယ်ရာ ပစ္စည်းစာရင်းတွင် အတ္တဟိတ ဦးစီးလျက်နေသည်ကို တွေ့ရ ပေလိမ့်မည်။

ထို့ပြင်ကပ္ပေါ၏ အမြင့်ဆုံးသော ယဇ်ပလ္လင်(ဝါ)အမြတ် ဆုံးသော ဘုရားစင်၌သာလျှင် ပရဟိတ သဘော စံပယ်လျက် နေသည်ကို အမြဲတစေ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့မြင်ရချေသည်။

မင်္ဂလာရှိ ပရဟိတ ဟူသော ဤစာလုံး အစု ပုဒ်တစ်ခု
 သော အလုပ် တွင် အမြုတေဓာတ်စီမံ၍ ဝင်နေကြောင်း
 ကိုအထက်၌ ကျွန်ုပ် ဘို့ဆိုခဲ့လေပြီ။ ထိုပုဒ်က
 သေးကို ကျကျ နန သေချာစွာ ဝေဖန်ခဲ့သော် ပရ-ဆိုတဲ့ပုဒ်၌
 သာအမြုတေဓာတ်ဝတ်လျက် တည်ရှိသည်ကို တွေ့ရချိန်မည်။

ပရ-သဘောနှင့် အမြုတေ ဓာတ်တို့သည် ရှာရှိ သဘော
 ဖြင့် ကိုက်ညီမြဲဖြစ်ကြရာ ပရ-သဘော၏ နယ်ပယ်ကျယ်ဝန်း
 သလောက် အမြုတေဓာတ်လည်းခိုင်မာကြီးထွားမြဲဖြစ်သည်။
 အမြုတေဓာတ်ကြီးထွား တောင့်ခိုင်သေလေ၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိဆိုတဲ့
 ကပ္ပဋ္ဌိကည်သဘောသို့ သက်ရောက်၍ ကပ္ပဋ္ဌိ အသရေဆောင်
 အမြဲတမ်းဖြစ်၍လာလေလေ၊ ထိုအကြောင့် ဤလောက အတွင်း
 ၌ ကြက်သရေ မင်္ဂလာ အဝေဆာဆုံးလုပ်ငန်းဟူ၍ အသိ အ
 မှတ်ပြုခြင်းကို ခံရလေလေ ဖြစ်တော့သည်။

သုမေဓါ၏ ပရဟိတ

ပရဟိတလုပ်ငန်းသည် အမြုတေဓာတ် ကိန်းဝပ်သော
 ကိစ္စဘရပ်ဖြစ်ကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့သိကြရပြီ။ သို့ရာတွင်
 ပရဟိတ အစစ်ဖြစ်အောင် အဘယ်သို့ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်
 မည်နည်း။

သတ္တဝါတိုင်း အလွန်အကျူးအထူးမြတ်နိုးလှတဲ့ အတ္တ
 ဟိတဆိုတဲ့ ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွားတို့ကို မိမိမှတစ်ပါး အခြား

သော ပရ-ပုဂ္ဂိုလ်အများတို့၏ စိတ်အားကြည်လင် ပျော်ရွှင်
ရေးနှင့် မျက်နှာချိုပြုံး၊ နှလုံးငြိမ်းအေး ဘို့အတွက် အသုံး
ပြုခြင်းဖြင့် ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရပေမည်။

ဥပမာအားဖြင့် သုမေဓါ သူဌေး၏ လုပ်ငန်းစဉ်ကို
ကြည့်ရှုရ၏။

သုမေဓါကား-လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း လေးသင်္ချေနှင့်
ကပ္ပိတသိန်း ထက်က ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ သူတည်း။ အေး-လေး
သင်္ချေနှင့် ကပ္ပိတသိန်းဆိုတော့ လ-ပေါင်း နှစ်-ပေါင်း
ခေတ်ပေါင်းကပ္ပိတပေါင်းတို့ကား အလွန်ကြာညောင်းခဲ့ပြီဟု
ဆိုရပေမည်။

ဒါပေမဲ့ သုမေဓါရဲ့ အမည်နာမဟာ မနေ့ တနေ့က
သေသွားသူရဲ့ အမည်လိုဘဲ အမြဲအစဉ်သစ်လွင်လျက် နေချေ
သည်။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း?

သုမေဓါ- ဟူသော အမည်နာမတွင် အမြူတေဓါတ်
ခိုအောင်းစိမ့်ဝင်၍ တည်နေသောကြောင့်ဟုဆိုရပေမည်။

ရှင်းကြဦးစို့။ သုမေဓါသည် ဗန္ဓုတီမြို့ရှိ အလွန်ကြွယ်ဝ
ချမ်းသာသော သူဌေး(ဝါ)မီးလျှံနာ-ကြီး တယောက်၏
တဦးတည်းသောသားဖြစ်သည်။ အချိန်တန် အရွယ်ရောက်
လတ်သော် မိဖ-နှစ်ပါးတို့က သင့်လျော်သော အမျိုးသမီး
တယောက်နှင့်လက်ထပ်ထိမ်းမြားရန် စီမံကြရာ သူ၏ပရ-
နယ်ပယ် ကျဉ်းမြောင်း၍ သွားမည့်အအရေးကို တွေးတော
မိသဖြင့် ထိုစီမံချက်ကို သုမေဓါက လက်မခံဘဲ တိုက်ဖျက်ခဲ့
လေပြီ။

၄၆၀၂

ထိုနောက် မိဖ-နှစ်ပါး မျက်နှာလွဲ၍ သွားသောအခါ ရှေ့
 ငွေ ရတနာသိုမှီးရာဘဏ္ဍာကိုကြိုကြိုဖြို၍ပြုကြသောအခါတွင်
 မိဖ ဘိုးဘွား ဆွေသားမျိုးဆက် မသုံးရက်၊ မစွဲရက် ပရဟိတ
 ဟူသော လောကသား အားလုံးအတွက်လည်း မပေးရက်
 မကမ်းရက်ဘဲ ပက်ပက်စက်စက် စုဆောင်း၍ ထားခဲ့ကြသော
 ပစ္စည်းအစုအပုံကို တွေ့မြင်လေရာ ထိုဘဏ္ဍာတိုက်၏ တံခါး
 တို့ကို အကုန်လုံး ရိုက်ချိုး၍ ဖွင့်ပြီးလျှင် “ပစ္စည်းမဲ့သူနှင့် လိုနေ
 သူများ ယူကြကုန်” ဟု ကျေညာ၍ ပေးလှူပြီးနောက် ပရ-
 နယ်ကို ချွဲထွင်ခဲ့လေပြီ။

တဖန် ဒီပက်ရာ ဘုရားရှင်နှင့် တွေ့ဆုံသော အခါတွင်
 မိမိ၏ လုံ့လဝီရိယတို့ဖြင့် ယခုဘဝ၌ပင် အဖြစ်ဝင်္ဂဇာတ်
 နိဂုံးသတ်နိုင်ကြောင်းကို ဧကန်ဒိဋ္ဌ အတိအကျ သိမြင်ရစေ
 ကာ ထိုသည့် အတ္တဟိတ အကျိုးနုတ်ကို အိုးဗုတ်နှင့် ချိုးရပ်မျှ
 ပမာထား၍ လားလားမျှအလေးမပြုဘဲ ဥပေက္ခာပြုပြီးလျှင်-

ကိုမေ ဧကေန တိဏ္ဍေန၊
 ပုရိသေန ထာမဒဿိနာ။
 သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊
 သန္တာရေဿံ သဒေဝကံ။

ဟု ဆိုမြွက်လျက် ပရ-နယ်ပယ်ကို အချွဲကြီး ချွဲခဲ့လေပြီ။

ထာမဒဿိနာ၊ ကိုယ်အား စိတ်အား နှစ်ပါးအစွမ်း
 တင်းကြမ်းပြည့်ရှိသော၊ ပုရိသေန၊ အားကောင်း မောင်းသန်
 ယောကျ်ား ကောင်းမှန် ပါလျက်။ ဧကေန၊ ပရ-မ မှီး
 တယောက် ထီး ထီး။ တိဏ္ဍေန၊ ဝင်္ဂတဖက်ရောက် ကူး

မြောက်၍ သွားသဖြင့်။ မေ၊ ငါ့အား။ ကံ၊ ဘယ်လို ကောင်း
 ဆိုး ဘယ်လိုတိုးဖို့ ဘာအကျိုးများရှိမှာတဲ့တုံး။ သဗ္ဗညုတံ၊
 သဗ္ဗညု အစစ် ဘုရားအဖြစ်သို့။ ပါပုဏိ တွာ၊ ရောက်အောင်
 ကြိုးကုတ် ရောက်အောင် လုပ်ပြီးမှ။ သဒေဝကံ၊ လူရော-နတ်ပါ
 အကြွင်းမဲ့ သတ္တဝါကို။ သန္တာရေသံ၊ ဒုက္ခနယ်လွန် မြောက်၍
 သုခနယ် အကုန် ရောက်အောင် ထမ်းမြောက် ကယ်တင်
 ပေးဦးအံ။ (ဤကား နိဿယပြန်)

သုမေဓါ၏ဘဝ၌ ၎င်းကိုယ်တိုင်က ကေနမုချ တကယ်ရ
 လိမ့်မည်ဟူ၍ ယုံကြည်ထားသော အတ္တဟိတဆိုတဲ့ကိုယ်ကျိုး
 ကိုယ်စီးပွားကား-နတ်ဖွား-သေးငယ်လှသည်မဟုတ်ပါပေ။

အမှန်မှာ-လက်ရောခြေပါ ခိုင်မာလှစွာသော လက်ထိပ်
 ခြေကျင်း ခတ်ပြီး တသက်ထောင်ဒဏ် ကျခံစေဟု အမိန့်ချ
 မှတ်၍ ထားခြင်းခံရသော အကျဉ်းသားတယောက်က ယခု
 ချက်ခြင်း တရားသေလွတ်စေဆိုတဲ့ အမိန့်စာချွန်တော်ကို
 ရရှိတဲ့အကျိုးမျိုးပင်တည်း။

မည်ကဲ့သို့သော အကျဉ်းသားသည် ထိုသည့်စာချွန်ခတ်
 ကို ဆုတ်ပစ်ပြီးလျှင် ဆက်လက်ထောင်ဒဏ် အကျဉ်း ခံ
 ၍ နေလိုချိမ့်မည်နည်း။

အကျဉ်းသားတိုင်း ဝမ်းသာအယ်လဲ ပျော်ပွဲခံလိမ့်မည်
 မဟုတ်တုံလော။

ဟင့်-အင်၊ သုမေဓါအတွက်ကား-အားတက် ရှင်လန်း
 ဂီတိပန်းပွင့် မဟုတ်ခဲ့ချေတကား- ထောင်သား အားလုံး

လွတ်လပ်ခွင့်မရလျှင် ထိုစာချွန်သည် သူ့အတွက်ဘန်ဖိုး မရှိချေ။ ထိုကြောင့်ပင် ထိုသည့်စာချွန်ကိုဆုတ်ဖဲ့၍ ပစ်ခွဲချေ သည်။

သုမေဓါ၏ ပရဟိတ ရည်မှန်းချက်ကား— အလွန်ကြီး ထွားကျယ်ပြန့်လှသည် ဖြစ်သောကြောင့် များစွာ မသေး ငယ်တဲ့အရသာ၊ ဖြိုးကြွယ်လှသော ဒိဗိ၏ အတ္ထုကျိုးကို ရက် ရက်စက်စက် ပယ်ဖျက်စွန့်ပစ်လိုက်ရန် လိုလေသည်။

ဒါထက် ပိုမိုထင်ရှားတဲ့ အခြား ဥပမာတစ်ခုကို ဆောင်ရ လျှင် သိန်းငါးကြီးတွင် ပထမ ပေါက်သုတယောက်သည် ငွေ ထုတ်ခဲ နီးအချိန်၌ ထိုလက်မှတ်ကို စွန့်ပစ်လိုက်သကဲ့သို့ပင် တည်း။ သို့ဖြစ်ရာ သုမေဓါ၏ ပရ-နယ်သည် အလွန်ကျယ်ဝန်း ရှိသွားလေသည်။ ယင်းသို့ ကျယ်ဝန်း သလောက်အမြုတေ ဓါတ်လည်း ကိန်းဝင်ပါဝင်မြဲ ဖြစ်လေသည်။

ထိုကြောင့် သင်္ချေနှစ်ပေါင်း ကပ္ပါဆောင်း၍ ခေတ်အခါ တွေ မည်ရွေ့ မည်မျှပင် နှောင်း၍ သွားစေကာမူ သုမေဓါ၏ နာမည်မှာ ဘယ်အခါမှ မဟောင်းမနှမ်းဘဲ အမြဲတမ်း သစ် လွင်စိုပြေ၍ နေခဲ့လေပြီ။ အမြုတေ ဓါတ်အပြည့်အဝကိန်း အောင်းနေတဲ့ နာမပညတ် ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ ထိုကြောင့် လေး သင်္ချေနှင့် ကပ္ပါတသိန်း တွက်ကိန်းများစွာ နှစ်ပေါင်းကြာ မြင့်စေကာ သုမေဓါဆိုတဲ့အမည်ကား မသေဘဲ အမြဲတည်၍ နေခဲ့လေပြီ။

နောက်ကိုလည်း မည်ရွေ့ မည်မျှကပ္ပါဘယ်လောက်ရှည် ကြာဦးမည်ဟူသောအချက်ကိုမည်သူမျှတိကျမှန်ကန်အောင်

တွေ့တော့၍ ထင်မြင်ချက်ပေးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်
မဟုတ်ချေ။

ဝေဿန္တရာ၏ ပရ-နယ်ချဲ့ပုံ

လူသား တယောက်မှာ ၎င်းကိုယ်တိုင် ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု
ယူဆအင်သော ၁-အဇ္ဈတ္တိက (၀၇) အတွင်းပစ္စည်း။ ၂-
ဗဟိဒ္ဓ (၀၇) အပ ပစ္စည်းဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိနိုင်လေသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အတွင်းပစ္စည်း ဟူသည်ကား-ခြေဖျား
မှ ဆံဖျားတိုင်အောင်သော လူသား၏ ခန္ဓာပဉ္စက-ဖြစ်တွင်
အကြီးငင်သော အစိတ်အပိုင်အားလုံးဖြစ်သည်။

ထိုပြင် လူသားနှင့်အရင်းနှီးဆုံးသော မိ-ဖ၊ သား-သွီး၊
မယား-ဇနီး၊ ဆင်-မြင်း-ကျွဲ-နွားစသော သက်ရှိပစ္စည်းနှင့်
လူသားပိုင်သော တိုင်းကား- ငြည်ရွာ-လယ်သာ-ရွှေ-ငွေ
စသော သက်မဲ့ပစ္စည်းတို့ကား-အပ ပစ္စည်းစာရင်းဝင်များ
ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် နံပါတ်(၁)ကား-စိတ်စွဲမ
သန် ပြဋ္ဌာန်းချက် မူမမှန်သော သာမန်လူသားအဖို့ စိတ်
ကစားရာ၌ပင် ပေါ်ဝင်နိုင်သော ကိစ္စဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်
နံပါတ်(၁)ကို ဤနေရာ၌ အသာချိပ်၍ထားပြီးလျှင် နံပါတ်
(၂)နှင့် ဆက်စပ်လျက် နေသော အကြောင်း အရာ ကိုသာ
အနည်းငယ် ဖွင့်ဆိုရပေမည်။

လူထီး လူမ နှစ်ဦးတို့ကို အခြေခံ အကြောင်းရင်းပြု၍ ဤ လောကအတွင်းသို့ ချင်းနင်းဝင်ရောက် တောင်စုံပေါက်ကာ လူလားခြောက်လာသော ကလေးတယောက်၏ အသိဉာဏ် တွင် ပထမဆုံးပေါ်လွင်လာသော ပရပုဂ္ဂိုလ်ကား-ထိုသည့် လူထီးလူမ နှစ်ဦးပင် ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

၎င်းနောက် ထိုသူ နှစ်ဦးတို့သည် အမိနှင့် အဖ ဟူသော အမည် ပညတ်ကို ဆောင်၍ ထိုကလေး၏ အကျိုးပြုစရာ ပရ-ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်၍လာကြကုန်၏။

တဖန် ၎င်းတို့နှစ်ဦးကလည်း ထိုကလေးများတွင် သား နှင့်သမီး ဟူသော အမည်နာမများကို တပ်ဆင်ကြပြီးလျှင် ၎င်းတို့၏ချစ်ခင်တွယ်တာ အကျိုးဆောင်တွယ်ရာ ပရ-ပုဂ္ဂိုလ် ကလေးများ ဖြစ်၍လာကြကုန်၏။

မိနှင့်ဖ၊ သားနှင့်သမီး ဟူသော ဝေါဟာရများသည် အ မြဲတစေ အတ္တဟိတ နယ်ဘက်သို့ ရွှေ့ရှုလျက် နေကြကုန်၏။

အကြောင်းမူကား-ဤသို့ အတ္တစည်းဝိုင်းကို လှည့်ပတ် ဝန်းရံလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ပရ-သဘောတွေ အဆင့်ဆင့် လျှောကျ၍ သွားတတ်သောကြောင့်တည်း။

အမှန်မှာ-၎င်းတို့သည် ပရ-နယ်တွင် အကြီးဝင်သော သက်ရှိသက်မဲ့ ပစ္စည်းများအနက် အကောင်းဆုံး (ဝါ) နှစ် သက်ခင်တွယ်တွယ် အရှံဆုံးပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

လူသားသည် ၎င်းတို့နှင့် အဆက်အသွယ်ပိုမိုများပြားလာ ခြင်း၊ အတုံ့အလဲ အကျိုးပြုမှုများ ပိုမိုများပြားလွန်ကဲခြင်း ကြောင့် ၎င်းတို့ကို ပရ-နယ်တွင်းမှဆွဲထုတ်၍ အတ္တနယ်တွင်း

သို့ သွတ်သွင်းထားလိုကြကုန်၏။ (၀၇) ထားလည်း ထားခဲ့ကြလေပြီ။ သို့ပင်ဖြစ်စေကာ ၎င်းတို့သည် နံပါတ်-၁ ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တိကပစ္စည်း စာရင်းတွင် အကြီး မဝင်နိုင် ကြသောကြောင့် ပရ-သဘောအစစ်၌သာအနယ်ထိုင်လျက်ရှိကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့ကို နိုးစပ်သော ပရ ဟူ၍ ၎င်း၊ ထို့ပြင် ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်ယာ၊ ရွှေ၊ ငွေ စသော ပစ္စည်းများမူ ဝေးကွာသော ပရ ဟူ၍ ၎င်း ခေါ်ဆိုလိုကာ အပြစ်ကင်းမဲ့စွာ ခေါ်ဆိုနိုင်လေသည်။

ဝေဿန္တရာဇာတ်၌ အလောင်းတော်ဝေဿန္တရာသည် ၎င်း၏ ကြင်ရာတော် မဒ္ဒိဒေဝီကို ၎င်း၊ အသဲနစ်အောင် စွဲချစ်လှစွာသော သားနှင့်သမီး ကဏှာ ဇာလီတို့ကို ၎င်း၊ ပစ္စယနာဂမည်သော ဆင်ဖြူတော်နှင့်တကွ အခြားပစ္စည်းများကို ၎င်း ပေးလှူခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့သော ကိစ္စ၏ အဓိပ္ပာယ်မှန် သဘောမှန်ကား အဘယ်နည်း။

၎င်းပြုသောအတွက် တိကျ ဧကန် သွေးထွက်အောင်မှန် တဲ့ အဖြေကို ရှာဖွေရပေမည်။

၎င်းကား - အခြားဟုတ်ပါရိုးသား၊ ဝေဿန္တရာမင်းသား ကိုယ်တိုင် အမြင်မှန်ရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

မှန်လှ၏။ သူသည် မဒ္ဒိဒေဝီသော သက်ရှိ သက်မဲ့ ပစ္စည်းတွေကို အတ္တနယ်တွင်းသို့ သွတ်သွင်းပြီးလျှင် အလူးအလဲခင်မင်တွယ်တာ၍ (၀၇) ဥပါဒါနိကပ်၍ နေခဲ့လေပြီ။ ထိုသို့ မိမိကိုယ်တိုင် လွဲမှားစွာ စာရင်းသွင်းမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကသိကအောင် အမှုများကို ကြည့်ရှုတွေ့မြင်၍ ဆင်

ခြင် စဉ်းစားလေလေ၊ ဖြည်းဖြည်းချင်း ၎င်းတို့၏ ပရ-
သဘောများ ပြုထွက်၍ လာလေလေ ဖြစ်သည်။

ထိုအခါ ဝေဿန္တရာသည် အမြင်မှန်ကို ရရှိလာခြင်း
ကြောင့် ထိုပစ္စည်းများကို ပရ-နယ်သို့ ထုတ်၍ ပရ-ဆိုင်းဘုတ်
ကလေးတွေကို တပ်ချီ၍ ပေးလိုက်လေသည်။

အမှန်မှာ—လူသားသည် ပရ-နယ်မှာ ဖြစ်သော ပစ္စည်း
အစစ်တွင် အတ္တတံဆိပ်ကလေး ခပ်နှိပ်တပ်ဆင်၍ ထား
ခြင်းမျှ ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ၎င်းတံဆိပ်ကို ခွါလိုက်သည်
နှင့် တပြိုင်နက် ပရ-သဘောဆိုက်ရောက်၍ လာလေ တော့
သည်။ ဤသည့် လုပ်ငန်းကိုပင် ဝေဿန္တရာမင်း၏ လှူမှု
ဒါနုးမှု ပေးကမ်းစွန့်ကြဲမှုဟူ၍ ခေါ်ဆို သမုတ်ရလေသည်။

ဝေဿန္တရာ ပေးလှူလိုက်သော မဒ္ဒိစသော သက်ရှိ
သက်မဲ့ ပစ္စည်းများကား- ပရ-နယ်ထွက်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်
၏။ ဝေဿန္တရာနှင့် မဒ္ဒိဘို့သည် တရင်ထည်းနေ တရေထည်း
သောက်များပင် ဖောက်ကြချေ။

ဝေဿန္တရာတရပ်၊ မဒ္ဒိကားတမြို့၊ ဒါပေမယ်လို့ ငွေ
ဘုန်ကြေးကျ အများကြီး ခံပြီးလျှင် ဖော်လာဆောင်ခြင်း၊
လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း စသော လူသား တွင် ထားတဲ့
ဝေါဟာရတွေကို အကောင်အထည်ဖော်၍ မဒ္ဒိ ဟူသော
မိန်းမတယောက်၏ အမည်နာမတွင် ရှေးနားက ငါဆိုတဲ့
စာလုံး ပုရှည်ရှည်ကလေးတခုကို အပေါင်းလက္ခဏာနှင့်
ယှဉ်စပ်လိုက်ခြင်းဖြင့် ၎င်းကို အတ္တနယ်အတွင်းသို့ အတင်း
ရိုက်၍ သွင်းခဲ့လေပြီ။

သို့ဖြစ်ရာ ထိုသည့် အပေါင်းလက္ခဏာကလေးကို ဖျက်
လိုက်သော ခဏ၌ မူရင်းသဘာဝအတိုင်း အနယ်ထိုင် ဖြစ်
ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအပေါင်းလက္ခဏာကို ဖျက်ဘို့
လုပ်ငန်းကား- သေးနုတ်လွယ်ကူသော ကိစ္စတရပ် မဟုတ်
ပါပေ။ ပရ-နယ်ထွက် အစစ်ဖြစ်သော ပစ္စည်းများကို အတ္တ
တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ပြီး ငါ့နယ်အတွင်းသို့ ဇွတ်အတင်း သွတ်
သွင်းမှုကိုပင် ပရ-နယ်ချဲ့မှုဟူ၍ ခေါ်ဆိုရလေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ သက်ရှိ သက်မဲ့ ဟူသော ပစ္စည်းတို့၌ အတ္တ
တံဆိပ်ခတ်နှိပ်မှု နည်းပါးလေလေ(ဝါ)ထိုထို ပစ္စည်းတို့၏
ရှေ့က တပ်ဆင်ထားသော အပေါင်းလက္ခဏာနှင့် ငါ့ကို
ဖျက်နိုင်လေလေ ပရ-နယ်ပယ် ခိုမိုကျယ်ဝန်း၍ လာလေလေ
ဖြစ်မြဲပင်တည်း။

သို့ဖြစ်ရာ ဝေဿန္တရာသည် မဒ္ဒိဒေဝီစသော သက်ရှိ
သက်မဲ့ တို့တွင် ချည်နှောင်တပ်ဆင်၍ ထားသော အတ္တ
တံဆိပ်များကို တခုပြီးတခု ရုပ်သိမ်းလိုက်လေသည်။ ထိုသို့
ပြုမှုကား- အများလူထုနှင့် ထော်လော်ကန့်လန့် (ဝါ)
ကဏ္ဍကောစ ဖြစ်တတ်ချေသည်။ အကြောင်းကို ဆိုသော်
လူထုကား- များသောအားဖြင့် အတ္တဟိတ နယ်ဖွါး ကိုယ်
ကျိုးရှာသမားတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုကြောင့်ပင် စေတုတ္တ
ရာ ပြည်သူ ပြည်သား လူအများတို့က ဝေဿန္တရာ၏ လုပ်
ငန်းကို အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်ရုံမျှမကမူ၍ ဝေဿန္တရာ
အား ပြည်နှင့်ဒဏ် ပေးရန်ကိုပင် အပူတပြင်း တောင်းဆို
ကြသည် မဟုတ်တုံလော။

မှန်လှချေ၏။ လူသားထု တရပ်လုံးသည် အတ္တဟိတ ဟူသော ညံ့ညက်တွင် လွန်၍ မတက်နိုင်ဘဲ အမြဲတစေကူး၍ ခတ်၍ ဝိုင်း၍ လျှိုး၍ နေရမှ ကျေနပ်မြဲဖြစ်သည်။

တရံဘခါ တစုံတယောက်သော လူသားသည် အတ္တဟိ တနယ်ကို လွန်မြောက်၍ ပရ-နယ်သို့ရောက်ရန် ကြိုးပမ်းငြား အံ့၊ ကပ္ပါလူထုသည် ထိုသူအား မျက်မှုံးကျိုးမြဲဖြစ်၏။ ရန် ရှာ၍ အပြစ်ဖို့မြဲဖြစ်၏။ အမျိုးမျိုးသော အန္တရာယ်တို့ကိုပေး တတ်ရုံမျှ မကဘဲ နောက်ဆုံး၌ အသက်ဆုံးရှုံးမှု တိုင်အောင် ပင် ကြံဆောင်လေ့ရှိကြကုန်၏။

အထင်ရှားဆုံးသော သာဓက ဥဒါဟရဏ် အဖြစ်ဖြင့် ဝေါတမဗုဒ္ဓ၏ ဖြစ်စဉ်ကို ထုတ်ဆောင် ကြည့်ရှုရာသည်၊ သုဒ္ဓေါဇနနှင့် မယ်မာယာတို့၏ သားဖြစ်သော သိဒ္ဓတ္ထသည် သိဒ္ဓတ္ထအဖြစ်၌သာ ရပ်တည်နေ၍ သူ၏ချစ်မငြီး မယ်ယသော် ရာဟုလာတို့နှင့် ၎င်း၊ အခြား မြောက်မြား လှစွာသော ခြွေရံ သင်း ပင်းတို့နှင့် ၎င်း အဆုံ မှု ဆွေနှင့် မျိုးနှင့် လောကစည်း စိမ် စိမ်မျိုးစုံနှင့် ၎င်း၊ တင်းတိမ်ရှောင်ရဲပြီး ဒနထိုင်၍ သွားခဲ့ လျှင်-

(၀၇) ဆိုလိုရင်းကား-ပရ-နယ်ဘက်သို့ မထွက်ခဲ့လျှင် မဂတိုင်းကြီး၏ အရှင် ဘုရင် အဇာတသတ်နှင့် ဒေဝဒတ် တို့၏ ရက်စက်လှစွာသော အသက်တိုင် လုပ်ကြံမှုကြီးနှင့် တွေ့ကြုံရန် အကြောင်း မရှိသည့်အပြင် စိဉ္ဇမာန အမည်ရှိ သော အမျိုးသမီး၏ အရှက်ခွဲမှုကြီးနှင့်လည်း ရင်ဆိုင်ရန် အလားအလာ ဘာတခုမျှ ရှိမည်မဟုတ်ခဲ့ချေ။

သို့ဖြစ်ရာ ပရ-နယ်သို့ထွက်၍ သူ ကျိုးကို သည်ပီးဆောင်
 ရွက်ရန် ကြိုးပမ်း အားထုတ်သူတိုင်းသည် အတ္တဟိတ နယ်
 သားတို့၏ အပြစ်မှီခြင်း နှစ်မြှီခြင်း ရန်မူခြင်း အန္တရာယ်
 ပြုခြင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ရတတ်ခြင်းတို့ကား ကမ္ဘာလောက၏
 ဓမ္မတာလိုလိုပင် ဖြစ်၍ နေခဲ့ချေပြီ။ ဤသို့သော အကြောင်းက
 ပင် ပရဟိတ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာ (၁၂) လောက ဝန်ဆောင်
 ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာ မလှုပ်မယိုင်ကြံ့ခိုင်သော ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဇွဲ
 သတ္တိရှိရမည်ဆိုတဲ့ အချက်ကို အမြဲတစေညွှန်ပြ၍နေလေသည်။

ဆိုသင့်လှ၏။ အကြင်အကြင် အမှတ်မထင်သောပုဂ္ဂိုလ်
 တယောက်သည် အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သော လိုအပ်သော အရည်
 အချင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ပရဟိတနယ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ငြားအံ့
 ထိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား များမကြာမီ အချိန် အတွင်းမှာပင်
 အတ္တဟိတ နယ်ရှင်ပယ်ရှင်တို့က မှုတ်ထုတ်လိုက်သော လေ
 ကြောတွင် မျောပါ၍ သွားရမည့် အချက်မှာ မြေကြီးလက်
 ခတ်မလွဲပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဤသို့အားဖြင့် မဟိဒ္ဓဟု ခေါ်အပ်သော အပ ပစ္စည်းတို့ကို
 ရက်ရက်စက်စက် နှမြောနှစ်သက် စုံမက်ခင်တွယ်ခြင်း မရှိဘဲ
 ရက်ရက်ရောရော ပရ-သဘောဖြင့် အသုံးပြုခဲ့သော ဥဒါဟ
 ရက်တို့ကား ဇာတ်တော် နိပါတ်တော်များ၌ အပုံကြီး
 အများကြီး တပွေ့တပိုက်ကြီးရှိစေကာ ၎င်းတို့ကို အပြည့်
 အစုံ ဤနေရာ၌ ဖော်ပြနေရန် မလိုတော့သဖြင့် အလိုရှိသူ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ထိုထိုသက်ဆိုင်ရာ နိပါတ်တော်များကိုကြည့်
 ရှုကြပါဟူ၍ ညွှန်ပြခြင်းဖြင့်သာ ကျွန်ုပ်တို့ ရောင့်ရဲရပေမည်။

သိဝိမင်းကြီး၏ ပရနယ်ချဲ့ပုံ

ဗဟိဒ္ဓ (ဝါ) အပ ပစ္စည်းများကို ပရဟိတ(ဝါ) သူတစ်ပါးအကျိုးအတွက် အသုံးပြုမှုကား လူသာမန်တို့ အတွက် အတော်အတန် လေးနက်ခဲခက်သော ကိစ္စတရပ် ဖြစ်စေကာ အာဇာနည် ပြုသော တကဲ့ ယောက်ျားကောင်းကြီးတို့ အတွက်မူ ပေါ့ပျက်ပျက် ၄ ဝါးစားစား ကစားစရာမျှသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် အဇ္ဈတ္တိက (ဝါ) အတွင်းပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်ရာ၌ကား အပ ပစ္စည်းတွေကို ပရ-နယ်အတွက် အသုံးပြုနိုင်တဲ့ လူစွမ်းကောင်းကြီးများပင် (ဝါ) ဝေဿန္တရာလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပင် လက်ရွံ့၍ သွားမြဲဖြစ်သည်။

အဘယ်ကြောင့်နည်း ?

အလွန်အကျူး အထူး ခင်မင်၍ သံယောဇဉ် ငြိတွယ် ဖွယ်ရာဖြစ်သော မယားဇနီးနှင့် သားသမီး ဆွေမျိုးတစုက တဖက်၊ ထိုပြင် မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ဟဒယ ဟူသော အဇ္ဈတ္တိက အတွင်း ပစ္စည်းများ အနက်မှ မျက်လုံးကလေး တစုံက တဖက် ချိန်ခွင်ထက်မှာ တင်၍ စက်ခွဲလျှင် မည်သည့်ဘက်က အလေးချိန်သာလိမ့်မည်နည်း ?

အို—အချင်းလူသား။

အသင်၏ မျက်လုံးတစုံကိုထုတ်၍ပေးရမည်၊ (သို့မဟုတ်က) သင်၏ ချစ်လှစွာသော ယင်သား(ဝါ)ချစ်လှစွာသော မယားနှင့် သားသမီးတို့ကို အကုန်လုံး မီးလောင် တိုက်သွင်း

ရလိမ့်မည်ဟု အာဏာရှင် တဦးဦးက အမိန့်ပေးလာ ပချေ
သော် အသင်လူသားသည် မည်သည့်လမ်းကို လိုက်ရန် စိတ်
ဆုံးဖြတ်မည်နည်း ?

ခပ်ရှင်းရှင်းနှင့် ဘွင်းဘွင်းဆိုရလျှင် မျက်စိနှစ်လုံးကိုဖောက်
ထုတ်၍ ပေးမည်လော။

(သို့တည်းမဟုတ်) သင်၏သားမယား (၀၇)လင်သားကို
စွန့်မည်လော။

ဟူသော ပြဿနာနှစ်ရပ်နှင့် ရင်ဆိုင်ရသောအခါ အသင်
လူသား ဘယ်ပုံကျင့်သုံးမည်နည်းဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်။

အမှန်ကို ဆိုရလျှင် သူတပါး၏ အကျိုးစီးပွား တိုးတက်
များပြားရေးအတွက် မိမိ၏မျက်လုံးကိုဖောက်ထုတ်နုတ်ကော်
၍ ပေးနိုင်သူတို့၏ စာရင်းကား ဟင်းလင်းပင် အမြဲတစေရှိ၍
နေပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်ရာ လူသား၏အဇ္ဈတ္တိက ကိုယ်ကာယ၌
တည်ရှိသော မျက်လုံးသာ မဟုတ်သေး၊ အခြားအခြားသော
အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတို့၏ တန်ဖိုးလည်း မသေးငယ်လှချေ။

အမှန်မှာ လူသား၏ လက်တဖက်(၀၇) နားရွက်တခုနှင့်
တန်ဖိုးညီမျှသော သက်ရှိသက်မဲ့ ပစ္စည်းတခုကို ဗဟိဒ္ဓကပ္ပာ
လောက၌ တွေ့ရှိရန် ကြိုးပမ်းရှာဖွေခဲ့သော် ထမင်းသော်
သိုးရာ၏။ အကျိုးကား လုံးဝပေါ်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

ထို့ပြင် လူသား၏ ကိုယ်ကာယတွင် အကြီးဝင်သော
ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတို့ သည်လည်း တန်ဖိုးအားဖြင့်
တခုနှင့် အခြားတခု မတူကြချေ။

ဥပမာ-မျက်လုံးတလုံးကို ဖောက်ထုတ်၍ ပေးမည်လော။
(သို့မဟုတ်) ခြေမတချောင်းကို ဖြတ်၍ ပေးမည်လော။

တမျိုးမျိုးကိုတော့ ပေးရမည်။ မပေးခဲ့သော် အသေသတ်
မည်ဟု ဆိုလာချေသော် မျက်လုံးကိုထုတ်၍ ပေးမည့်သူ
ပေါ်ပေါက်ပါမည်လော။

ဟင့်-အင်၊

ဒီလိုလူမိုက်မျိုး ဤကပ္ပာလောက၌ ရှိနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။
တဖန် အသင်၏မျက်လုံး တစ်စုံကို ဖောက်ထုတ်၍ ပေးရမည်။
(သို့မဟုတ်က) သင်၏လျှာကို အရင်းကဖြတ်၍ ပေးရမည်ဟု
ဆိုလာပြန်လျှင် လူသားကား မျက်လုံးတစ်စုံကို ကြည်ကြည်
ဖြူဖြူပင် ထုတ်ဖောက်၍ ပေးလှူလိုက်ပေလိမ့်မည်။

အကြောင်းမူကား- မျက်လုံးကို ဖောက်ထုတ်၍ ပေးလိုက်
ခြင်းဖြင့် ချက်ခြင်း အသက်မသေဘဲ ဒုက္ခိတအဖြစ်နှင့် သက်
ဆိုးရှည်၍ နေရဦးမည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

သို့ရာတွင် လျှာကိုဖြတ်တောက်မှုကား ထိုလူသားအား
မကြာမတင် သေမင်းက ငင်သွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော
ကြောင့် မည်သူမျှ ဤကိစ္စကို ပြုလုပ်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

မှန်လှ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်ကာယတွင် အကြီးဝင်တဲ့
အစိတ်အပိုင်းတို့တွင်လည်း အကြင်အစိတ်အပိုင်း တို့သည်
အသက်နေနှင့် ပိုမို၍နီးစပ်ကြကုန်၏။ ၎င်းတို့၏တန်ဖိုးသည်
ပိုမိုကဲသာမြဲ ဖြစ်ချေသည်။ အသက် နေ နှင့် နီး သ လောက်
တန်ဖိုးကြီးသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

တရံသော် မျက်စိနှစ်လုံး စုံလုံးမမြင်သော(ဝါ)အလင်း
မရသော မျက်မမြင် ဒုက္ခိတ တယောက်သည် သိဝိမင်း၏
ရှေ့တော်မှောက်သို့ ဝင်ရောက်ခစားမိလေပြီ။ အသင်သည်

မည်သို့သော ပစ္စည်းကိုအလိုရှိခြင်းကြောင့် ငါ၏ရှေ့မှောက်
သို့ ဝင်ရောက်ခစားရလေသနည်း ?

ဟူ၍ မေးမြန်းသောအခါ ထိုသည့် ဒုက္ခိတ သူကလားက
ဤသို့ ပြန်လည်လျှောက်ထားလေပြီ။

အရှင်မင်းမြတ်-

ကျွန်တော်မျိုးသည် မျက်စိနှစ်ကွင်း အလင်းမရတဲ့ဒုက္ခိတ
သူကလားတယောက်ဖြစ်ပါသည်။အရှင်မင်းမြတ်မှာ အလင်း
ဝင်သော မျက်စိနှစ်လုံးရှိလေရာ ၎င်းအနက်မှ မျက်စိတလုံး
ကို ကျွန်တော်မျိုးအား ပေးလှူတော်မူပါ။ကျန်ရှိသော မျက်စိ
တလုံးဖြင့် အရှင်မင်းကြီး မျှတတော်မူပါလော့။

ဤသို့လျှောက်ထားသော ဒုက္ခိတသူကလား၏ စကားကို
ကြားရသော် သိဝိမင်းကြားကြီး၏နှလုံးအိမ်ကိုကြီးမားသော
သောမနဿ ပီတိလှိုင်းလုံးကြီးများ ရိုက်ခတ်လေရာ အတော်
ကြီး ကြာရှည်အောင် မှိန်းပြီးနေပြီးမှ ငြိမ်သက်၍ စွားလေ
တော့သည်။

အို.....မျက်မမြင်ဒုက္ခိတ-ကောင်းစွ၊ ကောင်းစွ။

သက်ရှိ သက်မဲ့ ပစ္စည်းအစုစုတွင် ငါမလှူဒါန်းဘူးသေး
သော ပစ္စည်းကား ရှာမတွေ့အောင် ရှားပါးလှချေသည်။

အသင်ကား- မည်သူမျှမတောင်းခံဘူးသေးတဲ့ အဇ္ဈတ္တိက
(ဝါ)အတွင်းပစ္စည်းတခုခုကို ကောင်းရှာပေသူတကား။

သာဓု-သာဓု၊ အို.....အချင်းလူသား-

အသင်သည် ငါ၏အလိုဆန္ဒကို ပြည့်ဝစေသူ အမှန်ဖြစ်
ချေသည်တကား။ ငါ၏ထံမှောက်သို့ တောင်းခံရန် လာ

ရောက်သူတိုင်း လိုအင်ဆန္ဒမပြည့်ဝဘဲ အချည်းနှီးသောလက်ဖြင့် ပြန်လည်သွားရတဲ့ထုံးကား လုံးလုံးမရှိခဲ့ဘူး သေးချေ။

ထို့ကြောင့် အသင်ဒုက္ခိတလည်း လက်ချည်းပြန်၍သွားရလိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ ငါသည် သင်၏လိုအင်ဆန္ဒကို ပြည့်ဝစေအံ့။ ထိုမျှကပဲ ရိုးလား-အသင်က မျက်စိတလုံးသာတောင်းတဲ့နေရာမှာ ငါ၏သဒ္ဓါတရား အလွန်ထက်သန် ပွားများ၍ လာခြင်းကြောင့် ငါ၏မျက်စိတစုံလုံးကိုပင် အသင်ဒုက္ခိတမျက်မမြင်အား လှူဒါန်းလိုက်ပေတော့အံ့။

ဤသို့ဒိန္နကြားပြီးနောက် ဆတ္တာသည် သိဝကကိုခေါ်၍ သူ၏မျက်စိနှစ်လုံးကို ဖော်ထုတ်စေပြီးလျှင် ရက်ရက်ရှေးရှေး ဒလဟော စေတနာဖြင့် မျက်မမြင်ဒုက္ခိတအား 'ပေးကမ်းလိုက်လေသတည်း။

ဗျဉ္ဇူဇာတ်လာ အလောင်း တော် ရသေ့၏ ပရ-နယ်ချဲ့ပုံ

မှတ်ချက်။ ၎င်းဇာတ်သည် မဟာယာနဂိုဏ်းသုံး ဇာတကမာလာမှ ကောက်နုတ်ချက်ဖြစ်သည်။

တနေ့သော် အလောင်းတော်သည် ဟိမဝန္တာတော အတွင်းဝယ် သစ်သီး သစ်ဖု၊ သစ်ဥများ ရှာဖွေပြီးနောက် မိမိ၏ကျောင်းသင်္ခန်းသို့ အပြန်လမ်းရှာဖွေနေစဉ် တပြိုင်လုံး

လဲလျောင်း ပျော့ခွေ၍ နေကြသော ကျားမိသားအုပ်ကို ရုတ်တရက်တွေ့မြင်လေပြီ။ မိခင်ကျားမကြီး ပိန်လှိုကြိုနှမ်း အားကုန်ခန်းလျက်လဲနေရှာပြီ။ သားငယ်ကလေး နှစ်ကောင်လဲနို့ မထွက်နိုင်သော ခြောက်သွေ့နေသည့် ကျားမကြီး၏နို့ကို အချည်းအနှီးငုံလျက် လဲခွေ၍နေကြလေပြီ။

အကြောင်းမူကား— လွန်ခဲ့သော ရက်သတ္တပတ်ကျော်က အစာရှာဖွေရင်း သားကောင်ကို တအားလုံး၍ အုပ်လိုက်ရာတွင် ရှေ့ခြေနှစ်ဘက်တွင် ရှားငုတ်စူးဝင်တဲ့ ဒဏ်ကို ခံခဲ့ရလေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ မိမိ၏အာဟာရအတွက် အစာရှာမထွက်နိုင်ဘဲ လဲခွေ၍နေခဲ့ရလေပြီ။ ဤအခြင်းအရာကို တွေ့မြင်ရသောအခါ အလောင်းတော်၏စိတ် ဤသို့ ဆင်ခြင်စဉ်းစားလေပြီ။

အေး....ဟိမဝန္တာနယ် တောကြီးအလယ်၌ မြိုင်နန်းမယ်ဘွဲ့ဖြင့် ချီးကျူးလောက်သော ဤမယ်တော် ကျားမကြီးကား-အာဟာရပြတ် ရေ အစာငတ်၍ မုချဆက်ဆက် သေပွဲဝင်ရချေတော့မည်။ ယင်းသို့မယ်တော်ကို သေမင်းက ခေါ်သွားခဲ့လျှင် သူ၏နို့ရည်ကို အမှီပြု၍ ကြီးမား ထွားကြိုင်းရမည့် ဤကျားငယ် နှစ်ကောင်လဲ သူတို့ရဲ့ မယ်တော်၏ နောက်သို့ ကောက်ကောက်မံသွေ လိုက်ပါချေတော့မည်။ ငါ့ကဲ့သို့သောကရုဏာရှင် မေတ္တာရှင်တယောက်နှင့် တွေ့ကြုံရပါလျက် ဤသက်ရှိသတ္တဝါသုံးဦး ဘဝကူးရမည့်အချက်ကား— အနာဂတ်ရာဇဝင်မှာ ငါ၏အတွက် လေးနက်သော ရှက်ဖွယ်ကြီးတရပ်ဖြစ်၍ ကျန်ရစ်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။

ယင်းသို့ တွေးတောဆင်ခြင်ပြီးလျှင် ကျားမကြီး၏ရှေ့
ခြေ၌ စူးဝင်နေသော ရှားပြောင်ကို နုတ်၍ပေးပြီးနောက်—

အို.....မယ်တော်ကြီး—

အသင်ဝဖြိုး၍ သက်ဆိုးရှည်မှသာ ထိုကျား ငယ်နှစ်
ကောင် သင်၏နို့ရည်ဖြင့် သက်တမ်းဆက်ကြရမည် ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့် အသင်စားသောက်ရန် အာ ဟာ ရ အ ဖြစ် ဖြင့်
ဤခန္ဓာကိုယ် တခုလုံးကို ပေးလှူပါ၏။

အို.....မယ်တော်ကြီး—

ငါ၏အသားကို စားသုံးပြီးလျှင် ပြည့်ဖြိုးသော နို့ရည်ဖြင့်
ကျားငယ်နှစ်ကောင်ကို သက်ဆိုးရှည်အောင် မွေးမြူရစ်ပါ
လော ဟု ပြောဆိုပြီးနောက် ကျားမကြီး၏ရှေ့တွင် အလျား
မှောက်၍ ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ မိမိ၏ ကိုယ်ကာယကို အသက်နှင့်
တကွ ပေးလှူလိုက်လေသည်။

ဗုဒ္ဓ အရှင်၏ ပရဟိတ လမ်းစဉ်

သိဒ္ဓတ္ထကုမာရမင်းသားသည် အတ္တဟိတနယ်အတွင်းသို့
မိမိကိုယ်တိုင်ဆွဲယူ၍စာရင်းသွင်းထားခဲ့သော ပရ-နယ်ထွက်
တို့ကို (၀၇) ယသော်ဓရာ၊ ရာဟုလာနှင့်တကွသောသက်ရှိ
သက်မဲ့ပစ္စည်းတို့ကို အကုန်စွန့်ပစ်ပြီးလျှင် သက်တော်(၂၉)
နှစ် အရွယ်၌ တောထွက်ခဲ့လေပြီ။

ထိုနောက် လောကတ္ထစရိယ ဟူသော ပရဟိတလုပ်ငန်း
စဉ်ကို ပြောင် ပြောင် မြောက် မြောက် အထောက် မတန်
ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အလို့ငှါ ဒုက္ကရစရိယာ ခြောက်နှစ် ကြာ

အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့လေပြီ။ (၀၁)မိ မိ ကိုယ် တိုင် အရည်အသွေးပြည့်စုံရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့လေပြီ။

သုံးဆယ့်ငါးနှစ်အရွယ်တွင် မိခင်ရည်မှန်းချက် အားလုံး နိဂုံးသတ်ပြည့်စုံခဲ့လေပြီ။ ထိုနေ့မှစတင်၍ ဗုဒ္ဓ-ဟူသော ဘွဲ့ထူးကို ကိုယ်တိုင်ဆွတ်ခူး၍ ဆင်မြန်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း ပရ ဟိတ လုပ်ငန်းစဉ်ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့လေပြီ။

မိဂဒါဝံ တောရဂုံသို့

ပရ-နယ်ပယ်ကား ကျယ် ဝန်း လှ ၏။ အပိုင်း အခြား အကန့်အသတ်ပင် ကင်းမဲ့သလောက် ထင်ရသည်။ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓသည် လုပ်ငန်းကို စလျှင် စခြင်း ပရ ဟိ တ လုပ် သား အများကြီး လိုကြောင်း ကို တွေ့ရလေပြီ။ သို့ဖြစ်ရာ ဗုဒ္ဓဝ ယာဉ် အချိန်များစွာ ဆိုင်းငံ့၍ မနေတော့ဘဲ ပဉ္စဝဂ္ဂိ (၀၁)ငါးဦးပါတီ စုဝေး၍ တည်ရာဖြစ်သော မာရာဏသီ မြို့အနီးရှိ မိဂဒါဝံအမည်ရှိသော တောရဂုံသို့ ခြေစုံပစ်၍ ကြွသွားခဲ့လေပြီ။

ဗုဒ္ဓသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ငါးဦးတို့အား ဓမ္မစကြာတရားကို လက်ဦးစွာ ဟောကြားခဲ့ပြီ။

အကြောင်းမူကား- ဓမ္မသဘာဝကို တိကျပြတ်သားစွာ သိမြင်၍ အမြင်မှန်ဟု ဆိုအပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် ရရှိရန် အပြင်းအထန် လိုအပ်သောကြောင့်တည်း။

၎င်းတို့ငါးဦးလုံး သစ္စဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော အမြင်မှန် ပေါက်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဗုဒ္ဓသည် ဆက်လက်၍ အနတ္တ ဒေသနာကို ၎င်းတို့အား ဟောပြောပြောကြားခဲ့လေပြီ။

ဤ အနတ္တဒေသနာကား- ပရဟိတ တရားတော်အစစ် ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓသည် နက်နဲသော အဘိဓမ္မာနယ်၌ ဤအနတ္တ ဟူသော ဝေါဟာရကိုသုံး၍ ကျယ်ပျံ့သော လောကဓါတ်တခု လုံး အတွက် မူ ပရဟိတဆိုတဲ့ ပဒေသကို လက် သုံး ပြု ခဲ့ လေပြီ။

အမှန်မှာ- ဤနှစ်ခုသော ဝေါဟာရတို့သည်-

နံပါတ် (၁)က နိတတ္ထ၊

နံပါတ် (၂)က နေယျတ္ထနည်းဖြင့် တခုတည်းသော သဘောတရားကိုသာ ရည်ညွှန်းကြသောကြောင့် သဘာဝ အားဖြင့် အတူတူပင် ဖြစ်ကြကုန်၏။

ရှင်းဦးစို့ ၊ အနတ္တဟူသော ဝေါဟာရကို အနက်ပြန်ဆို တဲ့ အခါမှာ မမြဲသော၊ အစ မရှိသော၊ အဆုံး မထင်သော ဝိညာဏ်ခေါ်(ဝါ)ဇီဝခေါ်(ဝါ)အတ္တခေါ် သဘောတရား မျိုး မရှိဟူသော အဘိဓမ္မာနယ်အတွက် သက်သက်အသုံး ပြုရတဲ့ အနက်နှင့်တကွ ဝါမဟုတ် ဝါဟာ (ဝါ) ဝါဥစ္စာ မဟုတ်ဟူသော အနက်နှစ်မျိုးကို အထူးဝရပြု၍ ကြည့်ရှု ရာ၏။

၎င်းတို့တွင် နံပါတ် (၁) အနက် ကို အဘိဓမ္မာနယ်၌ ကျက်စားကြကုန်သော အဘိဓမ္မာဆရာများအတွက် သော့ အချက်ချက်ပိတ်ပြီး ချိပ်နှိပ်၍ ထားလိုက်ကြပါဦးစို့။

ထို နောက် ဒုတိယအနက် ထွက်ပေါ်လာပုံကို စစ်ဆေး
ဝေဖန်ရာ၏။ အနတ္တ (ဝါ) ငါ့အတွက် မဟုတ် ဟု သော
အလုံးကား- ပဋိသေမ အနက်ဖြင့် အနုညာတကို ကောက်
ယူရန် ညွှန်ပြသော အသုံးဖြစ်သည်။ ငါ့အတွက်(ဝါ)ကိုယ့်
အတွက် မဟုတ် ခဲ့သော် မည်သူရဲ့ အတွက်နည်းဟူသော
အမေးပြဿနာ ပေါ်ထွက်လာလေသည်။

ထိုအမေး၏ အဖြေကို အထူးကြိုးကုတ် ချွေးတုတ် တုတ်
ကျအောင် ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်နေရန် လိုပါသေးသလော။

၎င်း၏ အဖြေကား- ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ လောကတ္ထ
စရိယ လုပ်ငန်းကြီး တရပ်လုံးပင် မဟုတ်တုံလော။ (ဝါ)
ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် စထွင် တည်ဆောက်လိုက်တဲ့ ပရဟိတ လုပ်ငန်း
ကြီး တရပ်လုံးပင် မဟုတ်တုံလော။

ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတ စာချွန် တော်

ဗုဒ္ဓသည် ပထမ ဝါတွင်းသုံးလ မိုးရာသီကို ပရဟိတ
သင်တန်းပေးခြင်းဖြင့် မိဂဒါဝံတောတွင် ကုန်လွန်စေခဲ့ပြီ။
ပဉ္စငဏ္ဍိငါးဦးနှင့်တကွ ယသအပြင် ၎င်း၏ မိတ်ဆွေ (၅၄)
ယောက် အားလုံး စုစုပေါင်း ခြောက်ဆယ် တိ တိ ရှိသော
ပရဟိတ လုပ်သားများကို စည်းရုံးနိုင်ခဲ့ရာ ဗုဒ္ဓကိုပါ စာရင်း
သွင်းလိုက်လျှင် ခြောက်ဆယ်နှင့် တစ် ဖြစ်လေတော့သည်။

၎င်းအားလုံးတို့သည် (ကတံ ကရဏီယံ) ဟုဆိုသည့် အတိုင်း မိမိတို့၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ လုပ်ဘွယ်ရာ ရှိသမျှကို တိတိကျကျ မိမိရရ လုပ်ပြီး ကိုင်ပြီးတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ လူသားတိုင်း လူသားတိုင်း တောင့်တရည်မှန်းရာ ဖြစ်သော ဘဝလွတ်မြောက်မှုကို သူတို့အားလုံး ရရှိ၍ ပြီးကြလေပြီ။ (ဝါ) ဘဝ၏နှောင်ကြီး အားလုံးပင် အထုံးကလေး တခု မျှမကျန်အောင် ဖြတ်တောက်၍ (ဝါ) ပြီ ကျ၍ သွားကြ လေပြီ။

၎င်းတို့၏ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ဟဒယတို့ သည် လည်း အညစ်အကြေးနှင့် ချေးညှော် အကုန်ကျွတ်သဖြင့် သံတွယ်လွတ် အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်ကြပြီး ဖြစ်သောကြောင့် မဟိဒ္ဓဟု ဆိုအပ်သော အပြင်ကပ္ပါလောကအတွင်း၌ ၎င်းတို့ ၏ ဣန္ဒြေ ခြောက်မျိုးကို ကိုးရိုးကားရားဖြစ်၍ ခေါင်းထောင် လာအောင် ဆွဲဆောင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော အာရုံကား တခုတလေမျှ မရှိကြတော့ပြီ။

သို့ဖြစ်ရာ သူတို့သည် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိုယ်ရဲ့အာ သာပြည့်ဝရေးအတွက် ဘာမျှလုပ်ကိုင်စရာ မရှိသော အခြေ သို့ ဆိုက်ရောက်နေကြပြီ မဟုတ်တုံလော။

ထိုကြောင့် တနေ့သော ညနေချမ်း အချိန်တွင် မိဂဒါဇုံ တောအတွင်း၌ သူတို့အားလုံး စုရုံးမိကြသောအခါ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးဦးတို့က ဦးဆောင်၍ ပုဒ္ဓအား ဤသို့ လျှောက်ထားကြ လေပြီ။

အရှင်မြတ်ဘုရား—

တပည့်တော်များသည် အရှင်မြတ်၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း ဆိုလျှင် အားလုံးသော ဘဝခြေကျင်း နှောင်ကြီး ကွင်းတို့မှ ရှင်းရှင်းငြိတ်ပြတ် ကင်းလွတ်ကြပါကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ ပြုသင့် လုပ်ရန် ကိစ္စမှန်သမျှကို ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်၍ ပြီးကြပါပြီ။ ယင်းတို့လုပ်ကိုင်ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ရသင့်ရထိုက်သော လက် ငင်းအကျိုးကို ရရှိကြ၍ ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်သောအဆင့် အတန်းသို့လည်း ရောက်ရှိကြပါကုန်ပြီ။ ဘဝ၌ တွယ်တာ တပ်ငြိမှု တခုမကျန် တော်လှန်ပြီးပြီဖြစ်၍ တပည့်တော် များအတွက် တပ်မက်ခင်တွယ် ချစ်စဖွယ်နှင့် လိုဘွယ် အား လုံးသုဉ်း၍ သွားကြပါကုန်ပြီ။

သို့ဖြစ်ရာ တပည့်တော်များ၏ ကြွင်းကျန် နေသေးသော ဘဝသက်တန်း မရှည်မလှမ်းလှတဲ့ အချိန်ကလေးကို မည်သို့ သော ကိစ္စအတွက် အသုံးပြုကြရပါမည်နည်း။

ကာမသုခ၏ နေရာတွင် ဈာနသုခနှင့် ဖလသုခကို အစား ထိုး၍ ခံစားခြင်းဖြင့် တပည့်တော်များ၏ ကျန်ရှိနေသေးတဲ့ အချိန်ကို ဖြုန်း၍ ပစ်ရမည်လော။

တပည့်တော်များ မည်သို့ကျင့်သုံး နေထိုင်၍ မည်သို့ သောကိစ္စများကို လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် ကြရပါမည်နည်း။

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓသည် ဤသို့ မိန့်ကြားတော်မူလေပြီ။

ဟုတ်လှပြီ ရဟန်းတို့—

ငါးဘုရားနှင့်တကွ အားလုံးသော သင်ချစ်သားတို့မှာ ဤကပ္ပါလောကအတွင်း၌ ခင်မင်စွဲကင် လိုအပ်သောအရာ

ဘာတခုမျှ မရှိတော့ပြီဖြစ်၍ လိုသမျှညသံ အကုန်စုံ၍ နေကြလေပြီ။ ယင်းသို့ ဖူလုံနေကြပြီး ဖြစ်သောကြောင့်လည်း မိမိတို့၏ ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွားအတွက် အားတက် မာန်ပါ ဘာကိုမျှ လုပ်ကိုင်စရာမရှိကြတော့ပြီ။

သို့ရာတွင် အို-ချစ်သားတို့-

အတ္တဟိတ လုပ်ငန်းကား သဘာဝအားဖြင့် သေးငယ်သော လုပ်ငန်းမျှဖြစ်ရာ နယ်ပယ်အားဖြင့်လည်း အလွန်အမင်း ကျဉ်းမြောင်းလှချေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ငါဘုရားနှင့် တကွသော အသင်ချစ်သားတို့သည် အဆုံးသတ်နှင့် အပိုင်းအခြားလည်း မယှဉ်၊ နယ်နိမိတ်နှင့် ကလနားလည်း မထင်အောင် ကျယ်ဝန်း ပျံ့ပျူးလှသော ပရဟိတနယ်အတွင်းသို့ ချင်းနင်းဝင်ရောက်ပြီးလျှင် ကောက်သင်းကောက်စရာမျှ မကျန်ရအောင် သူကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်ကြရပေမည်။

ထိုကြောင့်-

ပရဟိတ စာချွန်တော်

စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ။

ရဟန်းတို့-

လှည့်လည် ကြွသွားကြကုန်လော့။ လိုရာအကျိုး ပြည့်ဝဖြီးသဖြင့် လူသားတရပ်လုံး အမြဲတစေ ပျော်ပြီး၍ နေနိုင်ရန်

အလို၌၎င်း၊ လူသားထုတရပ်လုံး၏ ကိုယ်စိတ်နှလုံး မနှုံး
မနှမ်း၊ အမြဲတမ်းလန်း၍ နေစေရန် အလို၌၎င်း၊ လူရော၊
နတ်ပါ အကြွင်းမဲ့သော သတ္တဝါတို့၏ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုး
ပွားတိုးဖွံ့ထွားပွင့်ကားဝေဆာ၊ ချမ်းသာကြံစေရန် အလို
၌၎င်း၊ သဝိညာဏက လောကတခုလုံးကို သိမ်းကြီးပိုက်ငုံ
မိသော မေတ္တာကရုဏာတို့ဖြင့် ထိုထိုဤဤ အလီလီသော
အရပ်ဒေသ တိုင်းပြည်ဌာနများသို့ မရပ်မနား ဒေသစာရီ
ကြွချီကြကုန်ပြီးလျှင် လောကသား တရပ်လုံး၏ ကောင်း
ကျိုးကို သယ်ပိုး ထမ်းဆောင်ကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့—

တကြောင်းတည်းသော လမ်းမှာ-နှစ်ပါးတွဲကာ မသွား
ကြပါကုန်လင့်၊ အဖေမမိုး တခရီးမှာ တပါးထည်းသာ
ကြွချီကြပါလေလော့။

ဤသည်ကား- ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် ရှေးဦးစွာ ထုတ်ပြန်လိုက်
သော ပရဟိတ စာချွန်တော် ဖြစ်သည်။

ထိုနောက် ပရဟိတ လုပ်ငန်းကား - ကြီးလေးလှစွာ၏၊
ထို့ပြင် ပရဟိတ နယ်ပယ်လည်း ကျယ်ဝန်းလှချေ၏၊ လုပ်
ငန်းနှင့်နယ်ပယ် ကြီးလေး၍ ကျယ်ပြန့်သလောက် ပရဟိတ
လုပ်သားအင်အား ကြီးမားဘို့လိုသည်။

ဟူ၍ ဗုဒ္ဓအရှင် သိမြင်တော်မူလေရာ အတ္တဟိတဟု
ဆိုအပ်တဲ့ ကိုယ်ကျိုးကို ရက်ရက်စက်စက် ပယ်ဖျက် စွန့်လွှတ်

လျက် ထွက်လာခဲ့ကြကုန်သေး၊ ဥရဝဠ ကဿမ ညီနောင်
သုံးယောက် ဦးစီးတဲ့ ရှင်တထောင်ကို ပရဟိတ လုပ်ငန်း
အတွက် စည်းရုံးရန် သတိပြုမိတော် မူလေသည်။

၎င်းတို့ကား- နှယ်နှယ် ပုဂ္ဂိုလ်များ မဟုတ်ကြချေ။

ဇာတိဝါဒအရ ဇာတ်အားဖြင့်လည်း မြင့်မြတ်သူများ
ဖြစ်ကြကုန်၏။

ပညာ အရည်အချင်းအားဖြင့်လည်း တင်းပြည့် ကျပ်ပြည့်
များ ဖြစ်ကြကုန်၏။

အကျင့်စာရိတ္တအားဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သူများ
ဖြစ်ကြကုန်၏။

လိုရင်းဆိုရလျှင် ၎င်းတို့သည် သေတ္တာမှောက် အသုံးချ
လို ရနိုင်သူတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်
တိုင် ၎င်းတို့၏အထံသို့ ကြွသွားပြီးလျှင် ပရဟိတ လုပ်သား
ဦးရေ တိုးချဲ့တော် မူ ခဲ့ လေ သည်။ ထိုနောက် ထိုမျှပြောင်
မြောက်ကြကုန်သော ကဿပတို့က တပည့်ခံ ကြ လေသ
လော။ (ပဂါ)သမဏ ဂေါတမကပင် သူတို့ထံမှာ တပည့်ခံ
လေသလော။

ဟူ၍ အများလူထု တွေးတောဖွယ် ဖြစ်လောက်အောင်
အရည်အချင်းနှင့် အဆင်းမှာလဲ တူရောင်ယိုးမှား လိုက်ကြ
ကုန်သော ပရဟိတ လုပ်သားတထောင်ကို ဗုဒ္ဓ ကိုယ် တိုင်
ဦးဆောင်၍ ထိုခေတ် ထို သ မ ယ ၌ အတိုးတက်ဆုံးဖြစ်တဲ့
ပိဗ္ဗိသာရမင်းရဲ့ မြို့တော်ရာဇဂြိုဟ်ကို အပြီးအပိုင် စီးနင်း
အောင်နိုင်ပြီးလျှင် ပရဟိတ လုပ်ငန်းကြီးကို စတင် တည်
ထောင်ခဲ့လေပြီ။

၎င်း မြှီတော်သို့ ရောက်၍ မကြာမီအတွင်း၌ပင် ဗုဒ္ဓသည် ဥပတိဿနှင့် ကောလိတအမှူးပြုသော ပရမိဇ် (၃၀၀)တို့ကို သိမ်းသွင်းလျက် ပရဟိတ လုပ်သား စာရင်းကို တိုးချဲ့ခဲ့လေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ပရဟိတ လုပ်သားစုဆောင်းရေး လုပ်ငန်းသည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့တော်သူ အပျိုဖြူ နွဲ့နွဲ့နောင်းတို့၏ ငြူစုစောင်းမြောင်းမှုကို ခံရသလောက်အောင် ထမြောက်တိုးတက်ခဲ့လေပြီ။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့တော်သား အိမ်ထောင်သည် ယောက်ျားကြီးများသည် သားနှင့်မယားတို့ကို စွန့်ပစ်၍ ထို့ပြင် လူပျိုလူရွယ် လူငယ်ပိုင်းတို့ကလည်း မိမိတို့၏ အစွဲနာလှတဲ့ အသံညွှာတို့ကို စွန့်ပစ်၍ ဗုဒ္ဓ၏နောက်သို့ ကောက်ကောက်မသွေလိုက်ပါ သွားကြလေသောအခါ-

အာဂတော ခေါ မဟာသမဏော၊
မာဂဓာနံ ဂိရိဗ္ဗဇံ။
သဗ္ဗေ သဗ္ဗယေ နေတွာန၊
ကံသု ဒါနိ နယိဿတိ။

မဟာသမဏော၊ ရဟန်းကြီး ရှင်ဂေါတမသည်။ မာဂဓာနံ၊ မဂဓ တိုင်းသူတိုင်းသားတို့၏။ ဂိရိဗ္ဗဇံ၊ တောင်ငါးလုံးကာဒို ရာဇဂြိုဟ်သို့။ အာဂတော၊ မပင့်မခေါ် အလိုတော် အလျောက် ကြွရောက်၍ လာပြန်ချေပြီ။ သဗ္ဗေသဗ္ဗယေ၊ သိဇ္ဇည်းဂိုဏ်းသား ပရမိဇ် အများတို့ကို။ နေတွာန၊ သွေးဆောင် ခေါ်ယူသွားပြီး၍။ ဒါနိ၊ ယခုတကြိမ်၌။ ကံ၊ ဘယ်သူ့ရည်းစား ဘယ်လင်သားကို။ နယိဿတိ၊ အတင်းဟော

ချွတ် ဇွတ်ဒရွတ်မရှောင် သွေးဆောင် ခေါ်ယူ၍ သွား
ချိမ်းမည်နည်း။

ရာဇဂြိုဟ်မြို့နန်း-ဖြောင့်တန်းသာကြည်၊
ရဟန်း ဝေါတမ-ဟော့ ကြွလာပြီ။
သိဉ္ဇည်းဂိုဏ်းသား-ခေါ်သွားစုံညီ၊
ဟော-ယခု၊ ဘယ်သူ့ လင်ကိုချီ၊

ဤသို့စသည်ဖြင့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့တော် သူတို့၏ ငြူစုစောင်း
မြောင်းခြင်းကို ခံခဲ့ရလေပြီ။

ဆိုလိုရင်းမှာ-ယောက်ျားသားတွေ ကုန်ပျောက်၍ သွား
မှာကို မိန်းမသားတို့က စိုးရိမ်ယူရလောက်အောင်ပင် မုဒ္ဒ
အရှင်၏ ပရဟိတလုပ်သား စုဆောင်းရေး လုပ်ငန်းကြီး
အောင်မြင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးပါးနှင့်တကွ ၆၀-သော မုဒ္ဒ၏ ပရဟိတ
တပ်သား စုဆောင်းရေးဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် တာ
ဝန် ကျေပြန်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပေ၏။ ဤနေရာ၌ ပဉ္စဝဂ္ဂီ
ငါးဦးတို့တွင် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော အရှင်အဿဇိ မထေရ်၏
ပရဟိတလုပ်သား စုဆောင်းရေးတွင် အောင်မြင်ပုံ ကလေး
ကို ဖော်ထုတ်သင့်လေသည်။

တနေ့သော် အရှင်အဿဇိ မထေရ်သည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့
တွင်းသို့ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ နေလေပြီ။ ထိုအခါ ဥပတိဿ
မည်သော ပရမိုဇ်တဦးသည် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ ထိုမထေရ်ကို
မြင်လိုက်လျှင်ပင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သွားပုံ လာပုံ ကြည့်ပုံ ရှုပုံနှင့်
တကွ လုံခြုံသော ဣန္ဒြေရှိပုံကိုထောက်၍ ၎င်းမှာ တရား

ထူး တရားမြတ်ကိန်းဝပ်လျက်ရှိပြီးဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်။

ထိုနောက် အခါအခွင့်ကို စောင့်ဆိုင်း၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အချိန်တွင် မည်သူ၏ ဘုရားဓမ္မကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးသနည်း ဟူ၍ မေးမြန်းလေပြီ။

ထိုအခါ အရှင်အဿဇိမထေရ်က ငါသည် ဗုဒ္ဓဂေါတမ၏ တရားလမ်းစဉ်ကို ကျင့်သုံးပါသည်။ ထိုတရားတော်အကုန်အစင်ကို မူကား- သင့်တို့အား ဟော၍ မပြနိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် အနည်းအကျဉ်း ဆိုလိုရင်း ဓမ္မကိုမူ ညွှန်ပြနိုင်ပါသည်ဟု ဆိုလေပြီ။

နည်းဒါများဒါ ပဓါနမဟုတ်ပါ။ သဘာဝ အမှန်ကိုသာ ငါတို့အလိုရှိပါသည်။ အမြစ်မျှသာ ဗုဒ္ဓ၏ဩဝါဒကို ညွှန်ပြပါဟူ၍ ဥပတိဿပရမိုဇ်က ဆိုလေသော် အရှင်အဿဇိမထေရ်က အောက်ပါ ဂါထာတပုဒ်ကို ရွတ်ဆို၍ ပြလိုက်လေပြီ။

ယေဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊
တေသံ ဟေတုံ တထာဂတော။

ဟူသော ပထမနှစ်ပုဒ်သို့ ရောက်လျှင် ဥပတိဿသည် ဂါထာလေးပိုဒ် ဆုံးအောင်ပင် ငုံ့ဆိုင်း၍ မနေနိုင်တော့ဘဲ ငါ့ရှင်ရပ်ပါတော့၊ တော်ပါတော့၊ တပည့်တော်အမြင်မှန်ရောက် သဘော ပေါက်ပါပြီ-

ဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင်ဘုရားရှင်သီတင်းသုံးနေထိုင်ရာ အရပ်ကို မေးမြန်းလျှောက်ထားလိုက်လေသည်။ ထိုနောက်

အမှန်တရားကို ရှာဖွေရာ၌ ရောင်းရင်းဖြစ်သော (ဝါ) ငယ်
ပေါင်းအတူနေ ဖြစ်သော ကောလိတပုရ ဗိုဇ် ထံ သို့ သွား
ပြီးလျှင်—

ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊
ဧတသံ ဟေတုံ တထာဂတော။
အာဟ တေသဉ္စ နိရောဓော၊
ဧဝံ ဝါဒီ မဟာသမဏော။

ဟူသော အရှင်အဿဇိမထေရ်၏ ဝါထာတ ပုဒ်လုံးကို
အဆုံးတိုင်ရောက်အောင် ရှုတ်ပြုလေရာ ကောလိတ ပရဗိုဇ်
လည်း အမြင်မှန်ပေါက်၍ အလင်းဥာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်
သွားလေသည်။ ထို ဝါထာ ၏ မြန်မာပြန်မှာ အောက်ပါ
အတိုင်း ပင်တည်း။

အားလုံးရှိသမျှ—သင်္ခါရတွေ၊
ဟေတုကြောင်းရင်း—မကင်းသလေ။
ကြောင်းရင်ဖော်ထုတ်—ငြိမ်းချုပ်ညွှန်ချေ၊
ဤဝါဒ—ဟောပြု ခို့ ဗုဒ္ဓေ။

ဤပရိဗိုဇ် နှစ် ဦး ကား— အရှင်အဿဇိ၏ စွမ်းရည်
ကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏ ရှေ့တော်မှောက်သို့ ရောက်ကြရသော ပရ
ဟိတ လုပ်သားများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သူတို့သည် ထူးခြား
ကဲလွန် ချွန်ထက်သော အရည်အချင်း၊ သန့်ရှင်းသော အမြော်
အမြင်၊ စင်ကြယ်သော အကျင့်စာရိတ္တ၊ ပြည့်ဝသော ပါရမီတို့
ကြောင့် မကြာမီကာလအတွင်း ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတ တပ်မတော်
တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများဖြစ်၍ လာကြလေကုန်ပြီ။

ဤသို့အားဖြင့် ပရဟိတ လုပ်သား များကို စုဆောင်းလျက် လောကသားတို့၏ တိုးတက်ရေးဟူသော ပရဟိတ လုပ်ငန်းကြီးကို ယောက်ျားလုပ်သား သက်သက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လာခဲ့ရာ . ငါးနှစ်မြောက်သော အခါဝယ် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ အမှူးပြုသော သာကီဝင် အမျိုးသမီး ငါးရာတို့ကို ဘိက္ခုနီ (၀၁) ရဟန်းမအဖြစ်ဖြင့် လက်ခံလိုက်ခြင်းကြောင့် ပရဟိတလုပ်သွီး တပ်ဦးကြီးလည်း ဖွဲ့စည်းပြီးဖြစ်သွားလေတော့သည်။

ထိုအခါ ပရဟိတလုပ်သားနှင့် လုပ်သွီးအင်အားစုကြီးဖြင့် ဗုဒ္ဓသည် လောကသားအားလုံး သိမ်းရုံး ပိုက်ငုံမိသော လောက ကယ်တင်ရေး ပရဟိတလုပ်ငန်းကြီးကို (၄၅)နှစ်တိုင်တိုင် မလှုပ်မယိုင် ကြံ့ခိုင်သောဇွဲနှင့် စွဲစွဲမြဲမြဲ သဲသဲမဲမဲ ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေပြီ။

ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတခရီးစဉ်

ဗုဒ္ဓသည် လောကတ္ထစရိယဟူသော ပရဟိတလုပ်ငန်းကြီးကို အပြီးတိုင်ဆောင်ရွက်ရန် (၀၁)လောကသားဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခိတသတ္တဝါများကို ကယ်တင်ရန် အလွန်ပြင်းထန်သော ဆန္ဒစိတ် ထားရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့သောဆန္ဒနှင့် ကိုက်ညီ ဆီလျော်သော ဝိရိယစိတ်လည်း ဗုဒ္ဓ၌ အမြဲတစေ ကိန်းဝပ်လျက်ရှိချေသည်။

ဤသဘာဝကို ထင်ရှားပေါ်လွင်စေရန်အလို့ငှါ မူလ
နိကာယ်ကြီး လေးရပ်တို့ကို အထောက်အထားပြု၍ (၄၅)
နှစ်တိုင်တိုင် ဗုဒ္ဓကိုယ်ဘိုင် လှည့်လည်ကြသွားခဲ့သော ဒေသ
စာရီခရီးစဉ်ကို ထုတ်ဖော်သင့်လေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ခရီးစဉ်တွင် ဂယာနှင့် ဗာရာဏသီတို့သည် အထင်
အရှားဆုံး ဒေသဖြစ်ကြကုန်၏။ အကြောင်းမူကား-ဂယာ
တွင် ဗုဒ္ဓသည် သဗ္ဗညုတအစစ် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့
သည်။ ဤဖြစ်ရပ်သည် ကပ္ပေါရာဇဝင်၌ ကြိုကြိုက်ရန် အလွန်
အထူး ခက်ခဲသော ကိစ္စတရပ် ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓပြုဒကား-ဒုလ္လဘပင်မဟုတ်တုံသော၊ ဗာရာဏသီ
ကား ဗုဒ္ဓ၏တရား စကြာ စတင်၍ လှည့်ရာဌာနဖြစ်ခဲ့သည်။
ဘာသာတရား နေ ဝန်း ပြု ထွန်း ထွက် ပေါ် ရာ ဒေသ ဖြစ်
သည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဤအဖြစ်အပျက်လည်း သဒ္ဓမ္မဿဝနံ-အတိ
ဒုလ္လဘံနှင့် ဖက်စပ်လိုက်လျှင် ခက်ရပ်တို့တွင် နံပါတ်စဉ်
တပ်၍ မဖြစ်နိုင် လောက်အောင် ခက်ခဲသော ဖြစ်ရပ်တခု
ပါပေ။

သို့ဖြစ်ရာ ဂယာနှင့် ဗာရာဏသီတို့သည် ဗုဒ္ဓ၏ဖြစ်စဉ်
၌၎င်း၊ ကပ္ပေါသမိုင်းအစဉ်၌၎င်း အထူးခြားဆုံး ဟူသော
အမြတ်စား နာမဝိသေသန ပုဒ်ကို တပ်ဆင်နိုင်သော ဌာန
များဖြစ်ကြ ကုန်၏။

သို့ရာတွင် ဟိတ်ကြီး ဟန်ကြီးလုပ်၍ စတိုင်ထုတ်လိုသော
အခြားပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓသည် ထိုဌာနများသို့ ခဏခဏ
မကြွရောက်ခဲ့ချေ။ နိကာယ်ကြီး များအရဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓသည်

ဗာရာဏသီသို့ မရောက်သလောက်ပင်၊ ဂယာသို့မူကား—
တခေါက်သာလျှင် ပြန်လည်၍ ရောက်ခဲ့သည်။

စင်စစ်မှာ—ဗုဒ္ဓသည် ကယ်တင်ရေး ရှေ့ဆောင် ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့် ကိုယ်တော်တိုင် ကယ်တင်ရမည့် သတ္တဝါအများ
တည်ရှိရာ ဌာနဖြစ်တဲ့ ရာဇဂြိုဟ်၊ သာဝတ္ထိ၊ ဝေသာလီ၊
ကောသန္ဒီ၊ မြို့တော်များသို့ ကြွရောက်ခဲ့လေသည်။ ၎င်းတို့
ကား—ထိုခေတ် ထိုအခါက မဇ္ဈိမတိုက်ခေါ်တဲ့ အလယ်ပိုင်း
ဣန္ဒိယတွင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားတဲ့ မင်း နေပြည် တော် များ
ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဗုဒ္ဓ၏ ဇာတိချက်ကြော အမေရူာ ဖြစ်သော
ကပ္ပိလဝတ္ထုမြို့ကား— သာဝတ္ထိနှင့် ဝေသာလီ အကြားတွင်
တည်ရှိရာ ၎င်းမြို့တွင် ဆွေတော် မျိုးတော်ပေါင်း ထောင်
သောင်းမက ရှိခြင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓအရှင် ကြွဝင်ခဲ့သည်မဟုတ်
ပါပေ။ စင်စစ်မှာ—ဗုဒ္ဓ၏ခရီးလမ်းတွင် တည်ရှိနေခြင်းကြောင့်
သာလျှင် ဖြစ်ချေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ကြွသွားနေကျ လမ်းစဉ်ကား— အထက်၌ ဖော်
ထုတ်ခဲ့သည့်အတိုင်းပင် အသွားအပြန် ဖြစ်ဟန်ရှိ၏။ ကော
သန္ဒီနှင့် ရာဇဂြိုဟ်အကြားမှာ မဟုတ်ချေ။ အကြောင်းမူကား—
ရာဇဂြိုဟ်မှ ခရီးစဉ်သည် ဗာရာဏသီနှင့် ဂယာဘက်သို့ ညွှန်
လျက်ရှိသောကြောင့်တည်း။

သာဝတ္ထိမှ ရာဇဂြိုဟ်သွားလမ်းတလျှောက်၌ ရပ်နားရန်
စခန်းထောက် နေရာများရှိသည်။ သာဝတ္ထိမှ စ၍ ထွက်ခဲ့လျှင်
သေတဗျ၊ ကပ္ပိလဝတ္ထု၊ ကုသိနာဂရ၊ ပါဝါ၊ ဟတ္ထိဂါမ၊

ဘဏ္ဍဂါမ၊ ဝေသာလီ၊ ပါဠိပုတ္တ၊ နာလန္ဒတို့သည် ရပ်နားရန် ဌာနများဖြစ်ကြကုန်၏။

အထက်၌ ဖော်ပြရာပါ မြို့တော်ကြီးများသို့ သွားသော လမ်းမကြီးများ၌ အလားတူရပ်နားရန် ကျေးရွာများ၏ အမည်နာမများကို နိကာယ်ကြီးတို့၌ ကျကျနန ဖော်ပြခဲ့စေကာ ဗာရာဏသီနှင့် ဂယာ၏အကြား၌ရှိသော ရွာများ၏ အမည်ကိုမူကား တခုတလေမျှ မဖော်ထုတ်ခဲ့ချေ။

ဗာရာဏသီနှင့် ကောသန္တိ နောက်ပိုင်း၌ ပါဠိပုတ်သို့ သွားသော ဂင်္ဂါရေကြောင်း လမ်းမကြီးကား ဗုဒ္ဓနှင့် တကွ နောက်လိုက်သံဃာ ငါးရာတို့အတွက်များစွာသက်သာလွယ်ကူခြင်းမရှိချေ။ ဗာရာဏသီမြို့သည် ယခုခေတ်၌ကဲ့သို့ပင် ထိုခေတ် သမယ၌လည်း ပြာဟွဏ္ဍဝါဒကြီးစိုး၍ လွှမ်းမိုးခဲ့တဲ့ ခံတပ်မြို့ကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုဗရာဏသီမြို့တွင် ဗုဒ္ဓဘုရား၏ လက်ထက်၌ပင် အခြားမြို့ကြီးများမှာကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓ၏တပည့်တပန်း ရဟန်းများ အမြောက်အမြား သီတင်းသုံးခဲ့ဟန် မရှိချေ။ အခါတပါး၌ ခေမိယမ္ဗဝနမှာ အရှင်ဥဒေနမထေရ် သီတင်းသုံးနေထိုင်ကြောင်းကို မဇ္ဈိမနိကာယ် ယောဇုမုခသုတ်၌ တွေ့ရသည်။

ထို့ပြင် ဗာရာဏသီမြို့အတွင်း၌၎င်း၊ ထို့ပြင် အနီးအပါး ပဏ္ဍိတန်းကျင်၌၎င်း ဣသိပတနမိဂဒါယမှတစ်ပါး ဗုဒ္ဓဘုရားနှင့် အဆက်အသွယ် မကင်းသော အခြားနေရာများ၏ အကြောင်းကို နိကာယ်ကြီး လေးရပ်တို့၌ မတွေ့ရချေ။

ဗုဒ္ဓသည် ဂယာသီသ အရပ်၌ အဘော်ကလေး ကြာကြာ သီတင်းသုံးခဲ့စေကာ ဂယာမြို့၌ တရားဟော၍ ကယ်တင်ရေး လုပ်ငန်းကို မလုပ်ခဲ့ချေ။ ဥရုဝေဠတောရှိ ကဿပညီနောင် ရှင်တထောင်တို့ကိုသာ ကယ်တင်ခဲ့လေသည်။ ဂယာမြို့၌ ဗုဒ္ဓ အရှင် တရားမဟောခြင်းမှာ ၎င်းမြို့သည် ထိုအစဉ်အခါက သေးသိမ်သော ဇနပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ သို့မဟုတ် ရှေးက အလုပ် အကျွေးဖြစ်ခဲ့ဘူးသော ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ကို တရားဦးဟောရန် အတိအကျ ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ဖြစ်ရပေမည်။

ဘုရားရှင်သည် တရံတခါ ကြွသွားနေကျ မင်းလမ်းမကြီး များမှ လွှဲပြောင်း၍ အခြား လမ်းကြောင်းများဖြင့်လည်း ကြွသွားခဲ့ဟန် ရှိလေသည်။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓအရှင် ကြွဝင်ခဲ့သည် ဟု ဆိုအပ်တဲ့ နာလန္ဒနှင့် ပါဝါလို ဌာနမျိုးတို့ကား လမ်းမကြီးပေါ်၌ တိုက်ရိုက် တည်ရှိကြကုန်၏။

ဘုရားရှင်သည် ဗုဒ္ဓဘွဲ့ထူးကို ဆွတ်ခူး ပန်ဆင်ပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း(၂၀)တိုင်တိုင် ဌာနချုပ်အဖြစ်ဖြင့် နေရာဌာနတခု အတည်တကျ မထားခဲ့ချေ။ ရာဇဂြိုဟ်နှင့် သာဝတ္ထိမြို့တော် များတွင် ဌာနချုပ်ဖွင့်ပြီးတဲ့နောက်ပိုင်း၌မူ ဇေတဝန်ကျောင်း၌၎င်း (သို့မဟုတ်) တရံတခါ ဝိသာခါ၏ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း၌၎င်း အမြဲတစေ သီတင်းသုံးတော်မူလေ့ရှိသည်။ ထိုနောက်

၄ - နှစ်ကျော်အချိန် (၀၇) ပရိနိဗ္ဗာန် မစံသုမီ တနှစ်လောက်အချိန်၌ ဗုဒ္ဓသည် သာဝတ္ထိမှ ထွက်ကြွခဲ့၍ ရာဇဂြိုဟ်တွင် တဝါဆိုခဲ့သည်။

မိုးကာလဟု ဆိုအပ်သော ဝါတွင်း သုံးလမှတစ်ပါး အခြားသော ကိုးလတို့၏ အတွင်း၌ အမြဲတစေ ရှည်လျားသော ခရီးများကို လှည့်လည်ကြွသွားခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ကြွသွားရာ လမ်းခရီးတို့၌ရှိသော မြို့ရွာ နိဂုံးတို့၏ အမည် နာမများကို နိကာယ်ကြီးများ၌ မဖော်ပြခဲ့စေကာ ဝါကပ်တော်မူရာ ဌာနများကို မူကား- ပြတ်သားစွာ ဖော်ပြခဲ့လေသည်။

၎င်း ခရီးများကို ဘုရားရှင်သည် အများအားဖြင့် ကိုယ်တော်၏ ခြေတော်အစုံကိုသာ အားကိုးလျက် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။ ကြွသွားလေရာ လမ်းမကြီးများ၏ ဘေးတလျှောက်၌ ရွာစဉ် ရွာဆက်ကား- အလွန်ကြီးမပြတ်လှချေ။

အချို့ရွာများ၌ ရဟန်းကျောင်းခေါ် ဝိဟာရများ ရှိသည်။ အချို့၌မူကား - လူအများစုဝေးရာ အစည်းဝေးခန်းမဆောင်များ ရှိသည်။

ထိုသို့သော ကျေးရွာများသို့ ရောက်သောအခါ ဗုဒ္ဓသည် အဆင်ပြေသလို ရပ်နားတည်းခို၍ သွားမြဲဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော အဆောက်အဦများ မရှိသော ကျေးရွာများသို့ ရောက်သော အခါ၌ကား- မလှမ်းမကမ်းမှာ ရှိတဲ့ ဥယျာဉ်များတွင် ကြွဝင်တည်းခိုလေ့ ရှိခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓသည် နံနက်စောစော အချိန်မှစ၍ နေ့ခင်း ၁၂-နာရီ အတွင်းမှာသော်၎င်း၊ တခါတရံ ည၌အခါများ၌၎င်း ခရီးယာယီ ကြွချီခဲ့လေသည်။

ဘုရားရှင်သည် ပျော်ရွှင်မြူးထူး ကြည်နူးဘွယ် ကောင်းသော တောအုပ်ကြီးများကို ဖြတ်သန်း၍၎င်း၊ ယာဉ်အသွားအလာ ထူထပ်၍ ကြမ်းတမ်းသော လမ်းများဖြင့်၎င်း၊ လေယူရာတိမ်း၍ ယိမ်းနွဲ့နေသော ပြောင်းနှင့်စပါး ဂျုံခင်းများ၏ အကြားကို ဖြတ်၍၎င်း၊ လူသွားလူလာ နည်းပါးခြင်းကြောင့် မှေးမှိန် နေသော လမ်းသိမ်ကလေးများဖြင့်၎င်း၊ ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းသော ချောက်ကမ်းပါးပြတ် ထူထပ်တဲ့ လမ်းကြမ်းကြီးများဖြင့်၎င်း၊ ဝင်္ဂါ မြစ် ဝှမ်းတွင် တောင်မြောက်တန်းလျက် ရှိသော တောင်တန်းတောအုပ်များ တလျှောက်ဖြင့်၎င်း အမြဲတစေ ကြွသွားတော်မူ၍ အားကိုးရာမဲ့ပြီး သံသရာနယ်၌ နေသော သတ္တဝါများကို ကယ်တင်တော် မူခဲ့လေသည်။

ထိုခေတ် ထိုသမယဝယ် ဣန္ဒြိယနိုင်ငံ၌ ခရီးသွား မိုင်နှုံးမှာ ရှစ်ကောသ(ဝါ) ၁၆-မိုင် ရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် တရံတခါ သက်သာမှုအတွက် ဤနှုံး၏ ထက်ဝက် (ဝါ) လေးကောသ (သို့မဟုတ်) ရှစ်မိုင်မျှ ခရီးတာကို သွားလာရိုးပြုခဲ့သည်။ ဤထက်ဝက်နှုံးသည် ဗုဒ္ဓနှင့်၎င်း၏ တပည့်တပန်းရဟန်းများတို့ သွားလာရေးအတွက် သင့်လျော်လေသည်။

ရှေးခေတ် မြို့တော်ကြီးများ၏ အကြား၌ သွားရလာရသော ခရီးလမ်းကား-ရှည်လျားလှစွာ၏။ ဘုရားအလောင်းတောထွက်သော အခြင်းအရာကို ဖော်ပြရာ၌ အလောင်းတော်သည် ကပ္ပိလဝတ္ထုမြို့မှ ထွက်၍ ယူဇနာ (၃၀) ကွာဝေးသော အနော်မာမြစ်သို့ ရောက်သည်။ ထိုမှ ဆက်လက်၍

သွားပြန်ရာ ယူဇနာ(၃၀)ပင် ကွာဝေးသော ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ရောက်သည်ဟူ၍ အဆိုရှိသည်။

ဤသို့ဆိုလျှင် နှစ်ရပ်ပေါင်း ယူဇနာ (၆၀)(သို့မဟုတ်) မိုင်ပေါင်း (၄၀၀)ဖြစ်၍ နေရာ ရာဇဂြိုဟ်နှင့် ကပ္ပိလဝတ် မြို့တို့၏ အကြားရှိ ခရီးမိုင်တာမှာ အဖြောင့်အတိုင်းဆိုလျှင် အများကြီး ဝေးကွာလွန်း၍ နေချေသည်။

ထို့ပြင် လလိဘဝိတ္ထာရကျမ်းအရ ဝေသာလီနှင့် ရာဇဂြိုဟ်သို့ သွားသော လမ်းသည်လည်း ယူဇနာ (၆၀) ပင် ရှိလေသည်။ ထို့ပြင် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ ပင့်လျှောက်ချက် အရ ရာဇဂြိုဟ်မှ ကပ္ပိလဝတ်မြို့သို့ ဘုရားရှင် ကြွသွားရာ၌ လည်း တနေ့လျှင် တယူဇနာခရီး ကြွခြင်းဖြင့် နှစ်လ(၀၁) ရက်ပေါင်း ခြောက်ဆယ်နှင့် အရောက်ကြွကြောင်းကို အဆို ရှိသဖြင့် ၎င်းလမ်းမကြီး၏ အကွာအဝေးလည်း ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်ပင် ရှိကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။

ရာဇဂြိုဟ် မြို့တော်ကြီးနှင့် စပ်လျဉ်းသော အခြင်းအရာများ ကို နိကာယ်ကြီးများ၌ မကြာမကြာတွေ့ရသည်။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ပတ်ဝန်းကျင်၌ တည်ရှိသော တောင်ကုန်းများ ကျောက်ဂူ များနှင့် ဥယျာဉ်များ၏အကြောင်းကို မကြာခဏတွေ့ကြုံရ လေသည်။

သိဒ္ဓတ်မင်းသားသည် ဘုရားအဖြစ်သို့ မရောက်မီ ပထမ ဆုံးအကြိမ် ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ရောက်သောအခါ၌ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ တွင်း၌ ဆွမ်းခံပြီးလျှင် ပဏ္ဍဝ တောင်းစောင်း၌ နားနေ ကြောင်းကို တွေ့ရသည်။

ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးနောက် ရာဇဂြိုဟ်သို့ရောက်တဲ့ အခါ ဘုရားရှင် ပထမဦးစွာ သီတင်းသုံးသောနေရာကား- ရာဇဂြိုဟ်နှင့် သုံးဂါဝုတ် (၀၇)ခြောက်မိုင် ဝေးကွာသော လတ္တိဝန ဥယျာဉ် ဖြစ်သည်။

၎င်းဌာနသည် နောက်ပိုင်း သမယ၌ ဝဏ္ဏဘူ-ဟူသော နာမဖြင့် ထင်ရှားလာလေသည်။ ထိုနေရာ၏ အနီးမှာ သုပဋိတ္ထ မည်သော စေတီတည်ရှိခဲ့လေသည်။

ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ဘုရားရှင် ပထမဆုံး အတည်တကျသီတင်းသုံးသောနေရာကား- ဝေဠုဝနာရာမဖြစ်သည်။ ၎င်းကား- ရာဇဂြိုဟ်မြို့အနီး မြင့်မောက်လှသော ဂိဇ္ဈကုဋ် တောင်ပေါ်မှာ တည်ရှိ၍ ဘုရင်ပိမ္မိသာရက ဗုဒ္ဓနှင့် တပည့်သာဝကများ အား လှူဒါန်း၍ ထားသော ကျောင်းဖြစ်သည်။

၎င်းနှင့် အလွန်ကြီး မဝေးကွာလှသော အရပ်၌လည်း မောရနိဝါပအမည်ရှိသော ဥယျာဉ်တခုရှိသည်။ ၎င်းကား- အများအားဖြင့် ပရပိုဇ်အများ သွားလာဝင်ထွက်နေထိုင်ရာ ဌာနဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ နားနေရန် ဇရပ်တန်ဆောင်းနှင့် တကွ သော ထိုကဲ့သို့သော ဥယျာဉ်မျိုးကား- ထိုခေတ် ထိုသမယ၌ ဣန္ဒိယနိုင်ငံရှိ မြို့ကြီးများ၏ အနီးတွင် မရှားသော ရူပီရုံများ ဖြစ်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ဗုဒ္ဓအရှင် ဓမ္မကြာကို စတင်၍လှည့်ရာဖြစ်သော ဣသိပတနမိဂဒါရုံ ခန်းမဆောင်သည်၎င်း၊ ဝေသာလီ အနီး မဟာဝနအတွင်းရှိ ကုဋ္ဌာဂါရုံ ခန်းမဆောင် သည် ၎င်း ပရိဗ္ဗာဇက အမည်ရသော ဘာသာရေးသမား အဘိဓမ္မာ

ဆ ရာအများ မကြာခဏ ဝင်ထွက်သွားလာတည်းခိုနိုင်သော
နေ ရာများဖြစ်ကြကုန်၏။

အကြောင်းမူကား-ထိုထို ခန်းမဆောင်များ(ဝါ)ဇရပ်
များကို မည်သည့်ဘာသာရေး ဂိုဏ်းအတွက် သက်သက်ဖြစ်
သည်ဟူ၍ ရေစက်ချ၍ မထားခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်အတွင်း၌ အစမူလက တည်ဆောက်၍
ထားသော အဆောက်အဦတို့ကား ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း
ပျံ့ပျံ့ပျားပျား မရှိခဲ့ကြချေ။ ဗုဒ္ဓသည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌
သီတင်းသုံးစဉ် အခါမှာ-သာရိပုတ္တရာနှင့်တကွ အခြားသော
တပည့်ကြီးများသည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ပေါ်ရှိ အခြားသစ်မ်း
ကျောင်းများ၌ နေထိုင်သည်ဟူ၍ နိကာယ်များ၌ တွေ့ရ
သည်။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓနှင့် ၎င်း၏ တပည့်ကြီးများသည် ထုံးစံ
အားဖြင့် အဆောက်အဦတခုအတွင်း၌ အတူတကွ နေထိုင်
ကျိန်းစက်လေ့မရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်။ သို့ရာတွင် အလွန်
ဝေးဝေးကြီးကား ခွဲခွါ၍ နေလေ့နေထမရှိခဲ့ချေ။ ဝေဠုဝန်
ကြေးကျ အများကြီး အကုန်ခံဆောက်လုပ်ကြသော ကြီး
ကျယ်ခမ်းနားသည့် ကျောင်းတော်ကြီးများကား-ဗုဒ္ဓလွန်ပြီး
နောက် ဒေတ်မှ ပေါ်ပေါက်လာကြကုန်၏။

ရှေးခေတ်က ရာဇဂြိုဟ် ဇြိဟောင်းသည် တောင်များ
ပိုင်းရံထားအပ်သော ချိုင့်ဝှမ်း၌ တည်ရှိခဲ့လေပြီ၊ ၎င်းမြို့၏
မြောက်ဘက်တံခါးသည် တောင်တန်းများရှိ အပေါက်နှင့်
နီးကပ်စွာ တည်ရှိ၍ ထိုအပေါက်မှ သေးငယ်သောချောင်း

ကလေးတစ်ခုသည် ဝင်္ဂါ မြစ်ဘက်သို့ စီးထွက်၍ သွားလေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ကျောင်းဒါယကာကြီး ဖြစ်သော ဘုရင်ပိမ္မိသာရသည် ထိုအပေါက်မြောက်ဘက်မှ ကပ်လျက် တည်ရှိသော ကွင်းပြင်၌ နောက်ဖြစ်သော ဒုတိယ ရာဇဂြိုဟ်ကို တည်ဆောက်ခဲ့လေပြီ။ ရှေးမြို့တော်ဟောင်း၏အနီး၌ တည်ရှိသော တောင်ထွဋ်တို့တွင် အထင်အရှားဆုံးကား-ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင် ထွဋ်ဖြစ်လေသည်။

ထို့ပြင်- ပထမနိကာယ်ကြီး (၄)ရပ်တို့၌ ဖော်ထုတ်ခဲ့သော အခြားတောင်ထွဋ် လေးခုတို့ကား-

- (၁) ဣသိဂိလိ၊
- (၂) ဝေဘာရ၊
- (၃) ဣန္ဒကုဋပဗ္ဗတ၊
- (၄) ဝေပုလ္လ တို့ဖြစ်ကြကုန်၏။

ပဉ္စမမြောက်နိကာယ်၌ ပဏ္ဍဝမည်သော တောင်ထွဋ်ကို ဖော်ထုတ်ခဲ့လေသည်။

ဤတောင်ထွဋ်များတွင် ဒက္ခိဏ၊ ဝိရိကို ဆက်၍ ထိဒိုင်သည်။ ၎င်းတောင်တန်းသည် ဝင်္ဂါမြစ်ဝှမ်းဒေသ၏ တောင်ဘက် နယ်နိမိတ်စီးကြောင်း ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ဤတောင်တန်းများတွင် ဥမင်(ဝါ)လိုဏ်ဂူများစွာ ရှိလေသည်။ ဝေဘာရတောင်ကမ္ဘယံ၌ ရှိသော သတ္တပဏ္ဍိဂူကို၎င်း၊ သီတာဝနတောအုပ်ရှိ သပ္ပသောဏ္ဍိကဂူကို၎င်း၊ ထို့ပြင် ဝေဂါတမကနှင့် တိန္ဒြကလိုဏ်ဂူ တို့ကို၎င်း နိကာယ်ကြီးများ၌ တွေ့ရှိရသည်။

ထိုမှတစ်ပါး ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အနီးအနား ပတ်ဝန်းကျင်၌ တည်ရှိသည်ဟူ၍ နိကာယ်များ၌ ဖော်ပြခဲ့သော နေရာဌာန တို့ကား-ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ထိပ်များ၌ တည်ရှိသဖြင့် ဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်နှင့် အများကြီး မကွာဝေးလှသော-

- (၁) သုကရခတ၊
- (၂) ဣသိဂိလိ (တောင်ကမ္ဘယံ၌ ရှိသော ကာလသီလာ)
- (၃) သီတာဝန၊
- (၄) စောရပပါတ၊
- (၅) အရညကုဋိကာ၊
- (၆) သပ္ပိန စမ်းချောင်း၊
- (၇) တပေါဒကန္ဓရ၊
- (၈) တပေါဒ အာရာမ၊
- (၉) ဇိဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်၊
- (၁၀) ကဿပဥယျာဉ်၊
- (၁၁) ကုမ္ဘကာရ နိဝေသန၊
- (၁၂) မဒ္ဒကုမ္ဘိမိဂဒါဝုံ တို့ဖြစ်သတည်း။

အထက်၌ ဖော်ထုတ်ခဲ့သော ဌာနတို့အနက်မှ (၁၀)ခုမျှ သောအရပ်တို့ကို ပျော်ရွှင်ဘွယ်ကောင်းသော (၀၇)အပန်းဖြေဥယျာဉ်များဟူ၍ ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်က အာနန္ဒအားမိန့်ကြားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် (၁၁)ခုသောဌာနများကိုမှ ထုံးစံအတိုင်း ဗုဒ္ဓဘိက္ခုများ နေထိုင်ရာ ဌာနများ စာရင်းအတွင်းသို့ သွတ်သွင်းခဲ့သည်။

ရှေးမြို့တော် ရာဇဂြိုဟ်ကို ဝန်းရံလျက် တည်ရှိသော တောင်ကုန်းများကား-ယခုခေတ်သမယ၌(-ချီတာ နာဂပူရ်) ဟူ၍ ထင်ရှားသော တောင်တန်းများ၏ မြောက်ဘက်တောင် ဆွယ်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဘုရားရှင်နှင့် တပည့်ကြီးများ ကြွ ရောက်ခဲ့သည်ဟူ၍ နိကာယ်ကြီးတို့၌ မကြာခဏ ဖော်ပြခဲ့ သော ဒက္ခိဏဂီရိကား-ဝိဇ္ဇျာတောင်တန်းကြီး၏ အရှေ့ ဘက်စွန်း၌ တည်ရှိသည်။

ထိုကြောင့် ၎င်းသည် ဝင်္ဂီမြစ်ဝှမ်းဒေသ၏ တောင်ဘက် နယ်သတ်မျဉ်းကြောင်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုခေတ်၌ အရိယာလူမျိုး များ မတိုးမဖောက် မဝင်ရောက် နိုင်ခဲ့သော တောင်ပိုင်း ဣန္ဒိယ၏ ခံတပ်ဦး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ဝေ သာ လီ

၎င်းကား - ဝဇ္ဇိသမတနိုင်ငံတော်၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ ၎င်းနိုင်ငံတော်တွင် ခေါင်းဆောင်ပိုင်း၌ ပါဝင်ကြသူ များ ကား-လိစ္ဆဝိဟူသော နာမဖြင့် ထင်ရှားခဲ့သည်။ ၎င်းမြို့သည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့လောက် ကျယ်ပြန့်သော နေရာကို ဗုဒ္ဓနိကာယ်ကြီး တို့၌ မယူနိုင်ခဲ့စေကာ ၎င်းတို့တွင် မကြာခဏ ဖော်ထုတ် ညွှန်ပြခြင်းကိုမူ အမှန်မသွေ ခံယူခဲ့ရလေသည်။

ဝဇ္ဇိနိုင်ငံတော်ကား- မဂဓ နိုင်ငံတော်နှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင် ဝင်္ဂီမြစ်၏ မြောက်ဘက်ကမ်း၌ တည်ရှိသည်။ ဝေသာ

လိမ္မိကား ရာဇဂြိုဟ်မှ ဗုဒ္ဓ၏မွေးဖွားရာ ကပ္ပိလသို့ သွား
သော လမ်းမကြီး၌ တည်ရှိသည်။

ဤမြို့နှင့် ဟိမဝန္တာ၏ အကြား တွင် ကျယ်ပြန့်သော
မဟာဝန(ဝါ)တောအုပ်ကြီး ရှိလေသည်။ မြို့၏ ဆင်ခြေဖုံး
(ဝါ)ထိုမဟာဝနခေါ် တောအုပ်ကြီးအတွင်း၌ ဝေသာလီ
မြို့သူ မြို့သားများ ဆောက်လုပ်ထားသော ကုဋ္ဌာဂါရုသာ
လာ(ဝါ)စုလစ်မွန်းချွန်တပ်သော ဇရပ်တခုရှိသည်။ ၎င်း
ကို ဗုဒ္ဓနှင့် ၎င်း၏ သာဝကများသာမက အခြားသော ပရ
မိုဇ်ဂိုဏ်းများကလည်း အသုံးပြုနိုင်လေသည်။

ဗုဒ္ဓနှင့် ၎င်း၏ တပည့်ကြီးများသည် ထိုဇရပ်၌ မကြာ
ခဏ တည်းခိုလေ့ရှိကြောင်းကို နိကာယ်များ၌ တွေ့ရသည်။
ထိုကြောင့် ၎င်းဇရပ်ကြီး၏ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျယ်ပြန့်
သော ဥယျာဉ်အတွင်း၌ ရဟန်းတော်များ တည်းခိုနားနေ
ရန် သင်္ခမ်းကျောင်းငယ်များ အနံ့အပြား အမြောက်အမြား
ရှိခဲ့ဟန်တူသည်။

ဤဇရပ်ကြီးမှတစ်ပါး ဧကပုဏ္ဏရိက မည်သော အခြား
ဥယျာဉ်တခုလည်း ဘာသာရေးဂိုဏ်း အသီးသီးဆိုင်ရာ
ပရမိုဇ်များ သီတင်းသုံး တည်းခိုရန်အတွက် ရှိလေသည်။

ဝေသာလီမြို့သူ ကြွယ်ဝချမ်းသာသော ပြည့်တန်ဆာမ
အမွှပီလိသည် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို ကြားနာပြီး
နောက်၌ ၎င်း၏ ဥယျာဉ်ကို ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓသံဃာသို့ လှူဒါန်း
လိုက်လေသည်။

ထိုအခါမှစ၍ ၎င်းဥယျာဉ်သည် ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓသံဃာအဖွဲ့၏
ဌာနချုပ်ဖြစ်လာ လေသည်။ ထို့ပြင် ဝေသာလီမြို့၏ အပြင်၌

တည်ရှိသော အဝရပူရ- ဝနသဏ္ဍမည်သော ဥယျာဉ်၏ အမည်ကိုလည်း နိကာယ်များ၌ တွေ့ရသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ နောက်ဆုံး ခရီးထွက်ချိန်၌ ရှင်အာနန္ဒာအား ဘုရားရှင် ဟောပြောရာ၌ ဝေသာလီ မြို့တွင်း(သို့မဟုတ်) မြို့ပြင်ရှိ စေတီခြောက်ခုကို မွေ့လျော်ဘွယ်သော နေရာများ ဟူ၍ ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။

၎င်းတို့ကား-

- (၁) စာပါလာ၊
- (၂) ဥဒေန၊
- (၃) ဂေါတမက၊
- (၄) သတ္တမ္မက၊
- (၅) ဗဟုပုတ္တ၊
- (၆) သာရန္ဒဒ တို့ ဖြစ်သည်။

၎င်းတို့ကား- ဝဇ္ဇိတို့၏နတ်ကွန်းများ ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ဝိဟာရများကို မွေ့လျော်ဘွယ် ကောင်းသော နေရာများ ဖြစ်သည် ဟူ၍ ဗုဒ္ဓအရှင်က ရွေးချယ်၍ ဖော်ထုတ်ခဲ့ခြင်းမှာ မဖြစ်နိုင်သော အရာဟူ၍ မဆိုသာပေ။ သို့ရာတွင် ထိုသို့သော ဝိဟာရများကို စေတီ(ဝါ) နတ်ကွန်းဟူ၍ သုံးနှုံး ခေါ်ဆိုမှုကား - မဖြစ်နိုင်၊ ထိုမှာ ဖက်သို့ မိုင်ဝက်သာသာကြီး ရောက်နေဟန်ရှိသည်။

နောက်ဆုံးတွင် ထိုနတ်ကွန်းများတွင် စောင့်ရှောက်သော ပိုင်ရှင်နတ်ဘီလူးများကို အမည်နာမနှင့်ဘက္ခ အပ်ကျ မတ်ကျ ဖော်ပြခဲ့ခြင်းမှာ လုံးဝ မဖြစ်နိုင်သော ကိစ္စတရပ်

ဖြစ်ချေသည်။ နတ်ကိုးကွယ် ပသမှုကား ဗုဒ္ဓနှင့် ခေတ်ပြိုင် ဖြစ်သော ဟိန္ဒူဝါဒ၏ ထူးခြားသော သွင်ပြင် တရပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။

ကပ္ပိလဝတ္ထု

ဝေသာလီ၏ အနောက်မြောက် အတော် အလှမ်းကွာဝေးသော ယခုအခါ နေပါလီခေါ် တိုင်းပြည်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ ကပ္ပိလဝတ္ထုမြို့ တည်ရှိလေသည်။ ၎င်းကား-သာကီဝင် သမတနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓ၏ ရွှေချက်သိုရာ ဌာနဖြစ်ခဲ့သည်။

ဝေသာလီနှင့် ကပ္ပိလဝတ်မြို့ အကြား၌ ဖေါက်လုပ်ထားသော မင်းလမ်းမကြီးသည် လွင်ပြင်မှ ဟိမဝန္တာတောခြေသို့ ဖြတ်ဝင် သွားသောနေရာ၌ အသောက ကေရာဇ်ဘုရင်သည် ကျောက်တိုင်များကို စိုက်ထူခဲ့လေသည်။

၎င်းတို့တွင် ယခုတိုင် ထင်ထင်ရှားရှား ရှိနေသေးသော ကျောက်တိုင် လေးခု တို့သည် လွန်ခဲ့သောနှစ် ပေါင်း (၂၅၀၀)က ဗုဒ္ဓဘုရား ကြွသွားခဲ့သော လမ်းကြောင်းနှင့် တကွ ဗုဒ္ဓလောင်းလျှာ ဖွားမြင်တော်မူရာ ဌာနကိုပါ ညွှန်ပြလျက် တည်ရှိနေကြကုန်၏။

ကပ္ပိလဝတ္ထု မြို့တော်နှင့် များစွာကြီး မကွာဝေးလှသော နေရာ၌ ကောလိယတို့၏ ပဓာနမြို့တော်ဖြစ်သော ဒေဝဒဟ

တည်ရှိလေသည်။ ဤကောလိယတို့လည်း သကျသာကီဝင် အမျိုးအနွယ်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သုဒ္ဓေါဒနသည် ကောလိယ အနွယ်ဝင် မာယာနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။

မာယာဒေဝီသည် ပဋိသန္ဓေရင့်မာ၍ သားဖွားရန်အချိန် နီးကပ်လာသောအခါ မိမိ၏ ဇာတိချက်ကြော အမေ့နေရာ ဖြစ်သော ဒေဝဒဟသို့ ပြန်သွားစဉ် လမ်းခုလတ်ရှိ လုမ္ဗနီ ဥယျာဉ်အတွင်း၌ အလောင်းတော်ကို မီးရှူးသန့်စင်ခဲ့လေ သည်။

ကပ္ပိလဝတ္ထုမြို့သည် အခိုင်အမာ မြို့ရိုးတံတိုင်း၁၆ ပတ် ကာရံထားသော မြို့ပစ်ကြောင်းကို ဘုရားအလောင်းတော် တောထွက်ခင်းက အခိုင်အလုံသက်သေခံလျက် ရှိချေသည်။ ဗုဒ္ဓအရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူရာ ကုသိနာဂရ မြို့ကလေးလဲ ထိုနည်းအတူ အခိုင်အမာ မြို့ရိုး ကာရံထားသော မြို့ပစ်ဖြစ် သည်။

တဦးတည်း ပုဂ္ဂလိကပိုင် မဟုတ်ဘဲ ကပ္ပိလဝတ်မြို့နေ လူထုပိုင်ဖြစ်သော နိဂြောဓာရာမ မည်သော ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်၍ ထားလေသည်။ ၎င်းကျောင်းတွင် ဗုဒ္ဓနှင့် ၎င်း၏ တာညွှတ်တော်များ ရံဖန်ရံခါ သီတင်းသုံးလေ့ရှိကြ သည်။ ကပ္ပိလဝတ်မြို့နှင့် ဆင်ခြေဖုံးအပြင်၌ မဟာဝနတော အုပ်ကြီးတခုတည်ရှိသည်။ ရောဟိနီမြစ်ငယ်သည် ထိုတော အုပ်ကြီး အတူတူမှ ဖြတ်သန်း စီးဆင်း လာသည်။ ကပ္ပိ လဝတ်မြို့ အတွင်း၌ မြို့သူမြို့သားများကိုယ်တိုင် ဆောက်လုပ် ၍ ထားအပ်သော သန္တာဂါရမည်သော စည်းဝေးရာ နန်း မကြီးရှိသည်။

ဗုဒ္ဓ ရဟန်းတော်များနှင့် အခြား ပရမိုဇ်များစို့သည် ထိုသန္တာဂါရကို အခွင့်အရေးအညီအမျှ အသုံးပြုနိုင်ကြ ကုန်၏။ ဝေဝဏ္ဏ(ဝါ) သေးသမားအမည်ရှိသော သာကီဝင်၊ မိသားစု ပို၍သော သရက် ဥယျာဉ်အတွင်း၌ အနုပညာ ကျောင်းဘုရား တည်ရှိရာ သာကီဝင် ကလေးငယ်ဘို့သည် ထိုကျောင်းတွင် ပညာသင်ယူလေ့ရှိကြကုန်၏။

သာဝတ္ထိ

ကောသလတိုင်း၏ မြို့တော်ဖြစ်သော သာဝတ္ထိသည် ကပ္ပိလဝတ်၏ အနောက်ဖက် ယခုအခါ နေပေါလိဟု တွင်သော ပြည်နယ် နိမိတ်အတွင်းမှ တည်ရှိ၏။ ကပ္ပိလမြို့မှ သာသောလမ်းမကြီးသည် သာဝတ္ထိမြို့ကို မြောက်ဘက်တံခါးမှ ဝင်လေသည်။ ဗုဒ္ဓအရှင် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးနောက် တတိယမြောက်နှစ်၌ ဤသာဝတ္ထိမြို့သား အနာထပိဏ်သည် ဗုဒ္ဓ၏ တရားကို နာယူရ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အဖြစ်ကို ခံယူသည်။

၎င်းနောက် ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်ကို ဝယ်ယူ၍ ဇေတဝန်ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓနှင့် ၎င်း၏ သံဃာသို့ လှူဒါန်းသည်။ ၎င်းဇေတဝန်ကျောင်းသည် ဗုဒ္ဓ (ဝါ) နှစ်ဆယ်ရပြီး နောက်ပိုင်း၌ ၎င်း၏ဌာနချုပ် အမြဲတမ်း ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

သာဝတ္ထိမြို့နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မကြာခဏ ဖော်ပြခြင်း ခံရတဲ့ဌာနကား ဇောဘုယျာဉ်အတွင်း၌ တည်ဆောက်ထား အပ်သော အနာထပိဏ် သူဌေး၏ ကျောင်းဖြစ်သည်။ ဤ ဇောတဝန်ကျောင်းသည် မြို့၏အပြင်ဘက် တောင်တံခါး၏ အနီး၌တည်ရှိသည်။

၎င်း၏ ကျယ်ဝန်းပျံ့ပျားသော မြေပြင်တွင် ရဟန်းတော် များအတွက် ကျောင်းဆောင်များရှိသည်။ ၎င်းတို့တွင် ဝန္တ ကုဋီသည် ပဓာနဖြစ်ခဲ့သည်။

ထို့ပြင် မထေရ်ကြီးများ အတွက် သီးသန့်ဝိဟာရများ ရှိတဲ့အပြင် အစည်းအဝေး ခန်းမဆောင်ကြီးများ၊ လမ်း လျှောက်ရန် စင်္ကြန်များ၊ ရေတွင်း၊ ရေကန်များ အလုံအ လောက်ရှိလေသည်။ ခန့်ညားသော မုခ်ဦးတံခါးဖြင့် ဥယျာဉ် တွင်းသို့ဝင်ရ၏။ ၎င်းမုခ်ဦးပေါ်တွင် ကျယ်ပြန့်သောအခန်း ကြီးတခု ရှိလေသည်။

မြို့၏ အပြင်ဖက် အရှေ့တံခါး၏ အနီးမှာ ပုဗ္ဗာရာမခေါ် သော ဥယျာဉ်ရှိသည်။ အလှူဒါနနှင့် ပရဟိတ လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အနာထပိဏ်နှင့် ဗိနမသာ လိနမသာဖြစ် သော ဝိသာခါ အမျိုးသွီးဖြစ်သည်။ ထိုဥယျာဉ်ကို ဗုဒ္ဓနှင့် ၎င်း၏သာဝကတို့ အသုံးပြုရန်အတွက် လှူဒါန်းတဲ့အပြင် ပုဗ္ဗာရုံခေါ် ကျောင်းတော်ကြီးကိုလည်း မိုးပန်းနီးမျှဆောက် လုပ်၍ အပ်နှင်းခဲ့လေပြီ။

ဤကျောင်းသည် သာဝတ္ထိ၌ ဗုဒ္ဓ၏အလှည့်ကျ ဗဟိုဌာန ဖြစ်လာပြန်လေပြီ။ ၎င်းဥယျာဉ်အတွင်း၌ ပဓာန အဆောက် အဦသည် အထပ်ပေါင်းများစွာ ရှိသော ပါသာဒ(၀၇)

ပြာသာဒ်ဖြစ်သည်။ ညနေခင်းနှင့် ညချမ်းအခါတို့၌ လေညှင်းခံရန် အမိုးပြင်ရှိသည်။ ၎င်းကို အုဋ္ဌတံတိုင်းဖြင့် ကာရံထားခဲ့သည်။

ထိုဥယျာဉ်၏အနီး၌ အရှေ့ရေချိုးဆိပ် ရှိသည်။ ၎င်းနှင့် ကပ်လျက်ပင် ရမ္မကပုဏ္ဏား၏ ခန်းမဆောင်ရှိသည်။ ဤဓမ္မာရုံ၌ နေထိုင်သူတို့၏ ဆွေးနွေးချက်များကို ထောက်ခံလျှင် ၎င်းသည် ဗုဒ္ဓဘာသာပိုင် အဆောက်အဦ ဖြစ်ဟန်ရှိလေသည်။

ထို့ပြင် မာလ္လိကာမိဖုရား၏ ဥယျာဉ်ကိုလည်း နိကာယ်ကြီးများ၌ ဖော်ပြထားလေသည်။ ထိုဥယျာဉ်အတွင်း၌ အများပြည်သူ စည်းဝေး ဆွေးနွေးရန်အတွက် ဆောက်လုပ်ထားသော ခန်းမဆောင်ကြီးတခု တည်ရှိလေသည်။ ၎င်းအနီးမှာပင် ဘုရင်ဥယျာဉ်နှင့် အန္ဓဝန တောကြီးများ တည်ရှိသည်။ ထိုမှတစ်ပါး သုတနုမည်သော ချောင်းငယ်လည်း စီးဆင်းလျက် ရှိကြောင်းကို နိကာယ်တို့၌ တွေ့ရသည်။

ကောသန္နိ

၎င်းမြို့သည် ကောသလတိုင်း၏ မြို့တော် သာဝတ္ထိ၏ တောင်ဘက် အတော်ကွာဝေးသော အရပ်၌ တည်ရှိသည်။ ၎င်းမြို့သည် ဗုဒ္ဓလက်ထက်၌ ထိုမြို့တွင် နေထိုင်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ အချင်းချင်း သဘောကျပြား၍

သံဃာသင်းကွမှုကြောင့် ရာဇဝင် တွင်လောက် အောင်ပေါ်လွင် ထင်ရှားခဲ့သည်။

၎င်းသည် ဂင်္ဂါနှင့် ယမုနာ မြစ်ဆုံ၏ အနောက်ဘက် မက္ခာမဝေးသော အရပ်မှာတည်ရှိ၍ ကာသိဘိုင်း၏ မြို့တော် ဗာရာဏသီ၏ အနောက်ဘက်တွင် ကပ်လျက် တည်ရှိတဲ့ လွတ်လပ်သော မြို့တော်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ရာဇဝင် နောက်ပိုင်းသို့ ရောက်တဲ့အခါ ၎င်းသည် ကောသလတိုင်း၏ လက်အောက်ခံ ဖြစ်သွားလေသည်။ ၎င်းမြို့သည် ယမုနာမြစ်၏ မြောက်ဘက်ကမ်း၌ တည်ရှိသည်။

သို့ရာတွင် နိကာယ်တို့၌ကား ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်း၌ ၎င်းမြို့တည်ရှိသည်ဟုလာသည်။ ဤအချက်သည် အမှားသော်၎င်း ဖြစ်ရမည်။ (သို့မဟုတ်) ကောသန္တီဟူသော နာမကို အခြားနေရာတွင် အစားထိုးသွင်း၍ ထားခြင်းသော်၎င်း ဖြစ်နိုင်လေသည်။

နိကာယ်ကြီးများ၌ ကျွန်ုပ်တို့ မကြာခဏ တွေ့ကြုံရသော ဌာနတို့ကား-

- (၁) ယောသိတာရာမ၊
- (၂) ဗဒ္ဒရိကာရာမ၊
- (၃) သိသပါဝန၊
- (၄) ပိလက္ခ ဂူဟ တို့ဖြစ်သည်။

၎င်းတို့ကား-ဘာသာရေး ဂိုဏ်းအသီးသီးဝင် ပရမိုဇ်များ လွတ်လွတ်လပ်လပ် အသုံးပြုနိုင်သော ဌာနများ ဖြစ်ကြ

ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓ၏လက်ထက်၌ ကောသန္ဒိမြို့ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဌာန လေးခုရှိသည်။

၎င်းတို့ကား-

- (၁) ဗဒ္ဓရိက၊
- (၂) ကုတ္တုဋ္ဌာနမ၊
- (၃) ယောသိတာရာမ၊
- (၄) ပါဝါရိယ သရက်တော တို့ဖြစ်သည်။

၎င်းတို့အနက်မှ နံပါတ်(၁)နှင့် (၃)ကို ဝိနယပိဋကတ်၌ တွေ့ရသည်။ ကျန်နှစ်ခုတို့ကား- ပထမနိကာယ်ကြီး လေးခုနှင့် ဝိနယပိဋကတ်တွင် တွေ့ရသော ဌာနများ၏ နောက်ဆက်တွဲ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားခဲ့သည်။ ကောသန္ဒိမြို့ အနီးမှာရှိသော ဥဒေနမင်း၏ ဥယျာဉ်ကိုလည်း နိကာယ် များ၌ဖော်ပြခဲ့လေသည်။

ဗုဒ္ဓအရှင်ကြွရောက်ခဲ့သော မြို့သိမ် ရွာငယ်များ

မြို့တော်ကြီးများ၏ အကြားရှိ လမ်းမကြီးများတလျှောက် တွင် တည်ရှိသော မြို့သိမ် ရွာငယ်များကိုလည်း ဗုဒ္ဓအရှင် ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုခဲ့လေသည်။ မဂဇတိုင်း၏ အတွင်း၌ ရာဇ

ပြိုဟ်မြို့မှတစ်ပါး ဘုရားရှင် ကြွရောက်ရှုစား သီတင်းသုံး နေထိုင်၍သွားသော နေရာ ဌာနတို့ကား—

(၁) ဥရုဝေဠာ

၎င်းသည် နေရခွဲရ မြစ်ကမ်း၌ တည်ရှိ၍ သဗ္ဗညုတဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရာ ဌာနဖြစ်သည်။

(၂) မက္ခာမဝေ အရပ်၌ တည်ရှိသော ဝယာသီသ၊

(၃) မြို့တော်၏ တောင်ဘက်၌ တည်ရှိသော ဒက္ခိဏာပထ၊

၎င်းနယ်တွင် ကေနာလာမည်သော ပုဏ္ဏားရွာသည် အတော်ထင်ရှားခဲ့၏။

(၄) အမ္ဘလဋ္ဌိကာ၊

(၅) အဒ္ဓကဝိန္ဒ၊

(၆) ခါဏုမတ၊

(၇) မာတုလာ၊

(၈) နာလာကာ၊

(၉) နာလန္ဒ၊

(၁၀) ပဉ္စသာလာ၊

(၁၁) နောက်ပိုင်း ဣန္ဒိယ ရာဇဝင်၌ ပါဠိပုဂံ မြို့တော်ဟူ၍ ထင်ပေါ်ကျော်ကြား သတင်းထွားလတ်သော ပါဠိပုဂံတို့ ဖြစ်သည်။

စမ္မာ

စမ္မာသည် အင်္ဂတိုင်း၏မြို့တော်ဖြစ်သည်။ အင်္ဂတိုင်းကား-
 လက်အောက်ခံ နိုင်ငံတခုဖြစ်၍ မဂဓတိုင်း၏ အရှေ့ဘက်
 ဝင်္ဂါမြစ်ကမ်း တလျှောက်၌ တည်ရှိသည်။ ဗုဒ္ဓ၏လက်ထက်၌
 ၎င်းသည် လွတ်လပ်သော ပြည်နယ်တခု ဖြစ်လာခဲ့သည်။
 ထိုအင်္ဂတိုင်း အတွင်း၌ တည်ရှိသော အဿပူရနှင့် အာပန
 စသော ကျေးလက် တောရွာများနှင့်တကွ စမ္မာမြို့၊ ဘဒ္ဒိယ
 မြို့များကို ဗုဒ္ဓအရှင် ကြွဝင်ကြည့်ရှုခဲ့လေသည်။

စမ္မာမြို့ကား - မဂဓတိုင်း၏ အရှေ့ဘက် နယ်သတ်ချဉ်း
 ကြောင်း ဖြစ်၍နေသော စမ္မာမည်သော မြစ်၏ အရှေ့ဘက်
 ကမ်း၌ တည်ရှိခဲ့သည်။ ၎င်းမြို့သည် ယခုခေတ် ဘာဂလီပူမြို့
 နှင့်ကပ်လျက် တည်ရှိခဲ့သည်။ ဝင်္ဂါမြစ်၏ ဘောင်ဘက် မဂဓ
 တိုင်း၏ အရှေ့ဘက်၌ တည်ရှိသော အင်္ဂတိုင်း၏ မြို့တော်
 စမ္မာနှင့်တကွ အခြားသော ကျေးရွာများသို့ ဗုဒ္ဓကြွရောက်ခဲ့
 ခြင်းအကြောင်းမှာ နိကာယ်ကြီးတို့၏ ထောက်ခံချက်ကို ရရှိ
 မြင်ကြောင့် အငြင်းထွက်ဘွယ် မရှိသောအချက်ဖြစ်ချေသည်။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌ စမ္မာသည် ကုသိနာရုံမြို့တက် ပိုမို
 ကြီးကျယ် ခမ်းနား၍ ဗုဒ္ဓအရှင် နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ဝင်ရန်
 သင့်လျော်သော မြို့ဖြစ်ကြောင်းကို ဖော်ထုတ်ခဲ့လေသည်။

ဘဒ္ဒိယမြို့သည် ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးရဲ့ ဇာတိ
 ချက်ကြွရာ ဌာနဖြစ်ခဲ့သည်။ ၎င်းဘဒ္ဒိယမြို့သို့ ဘုရားသခင်
 ကြွရောက်၍ ဇာတိယဉ္ဇယျာဉ်၌ သီတင်းသုံးခဲ့ကြောင်းကို
 မဟာဝဂ္ဂ ပါဠိအရ သိရှိရလေသည်။

ဝဇ္ဇီတိုင်း အပါအဝင် ကျေးရွာများ

ယခုခေတ် သမယ၌ ကိရထွတ်ခေါ်သော နယ်မြေတခု လုံးကို သိမ်းကြီး၍ တည်ရှိသော ဝဇ္ဇီသမတနိုင်ငံတော် အတွင်း၌ အထက်တွင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ဝေသာလီ မြို့မှတစ်ပါး အခြားကျေးရွာများ သို့လည်း ဘုရားရှင်ကြွရောက် ခဲ့လေသည်။ ၎င်းတို့ကား-

- (၁) တန္ဒဂါမ၊
- (၂) ဟတ္ထိဂါမ၊
- (၃) ကောဋိဂါမ၊
- (၄) ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းပေါ်၌ တည်ရှိသော ဥက္ကာစေလ။

(ဝါ) ဥက္ကာစေလ ။ (၎င်းတို့ကား - ဝဇ္ဇီတိုင်းဝင်များဖြစ် သည်)

- (၅) အဗ္ဗဂါမ၊
- (၆) ဇဗ္ဗဂါမ၊
- (၇) ဝေသာလီ မြောက်ဘက်၌ တည်ရှိသော ဘောဂ

နဂရ၊

- (၈) မိတ္ထီလာမြို့၊
- (၉) ပေါ်သိင်္ဂတောအုပ်နှင့် ကပ်လျက်ရှိသော နာဒိက

တို့ဖြစ်သည်။ (၎င်းတို့ကား-ဝိဒေဟတိုင်း၌ အကြီးဝင်ကြ ကုန်၏။)

သမတနိုင်ငံ ငယ်များ

ဝဇ္ဇိ သမတနိုင်ငံတော်၏၎င်း၊ သို့မဟုတ် ကောသလ ဘုရင်စနစ်၏၎င်း အာနုဘော်ကို နည်းများမဆို ခံကြရသော သမတနိုင်ငံကလေးတို့တွင် အောက်ပါ နိုင်ငံကလေးများကို နိကာယ်ကြီးတို့၌ တွေ့ရှိရလေသည်။

(က) မလ္လာမင်းတို့၏ အရေးပါသော မြို့ကြီးတို့ကား- ပါဝါမြို့၊ အနုဝိယမြို့၊ ဗုဒ္ဓဒ ရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ရာ ကုသိနာ ဝရမြို့နှင့်တကွ ဥရုဝေဠကပုမြို့များ ဖြစ်သည်။

(ခ) ဗုဒ္ဓရှင်၏ဆွေတော်မျိုးတော်အနွယ်တော်ဖြစ်သော သကျ(ဝါ) သာကီဝင် မင်းမျိုးတို့၏ အရေးပါ အရာရောက် သော မြို့ကြီးတို့ကား- ကပ္ပိလဝတ္ထုမြို့၊ စာတုမာ၊ ခေါမဒုဿ၊ ဒေဒဠ်၊ မြသတ္တရ၊ သာမဂါမ၊ သာလာဝတီ တို့ဖြစ်သည်။

(ဂ) ဗုဒ္ဓ၏ မယ်တော် မာယာနှင့် ကြင်ယာတော် ယသော်ခရာ တို့၏ ဆွေမျိုးများ ဖြစ်ကြသော ကောလိယ မင်းမျိုးတို့၏ မြို့ပြတို့ကား- ကောလိယမင်းမျိုးတို့၏ မြို့တော် ဖြစ်သော ဒေဝဒဟနှင့်တကွ ဟလိဒ္ဒဝသန၊ ကက္ကရပထ၊ သဇ္ဇနီလ၊ သာပူဝ ဥတ္တရမြို့တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

(ဃ) အဂ္ဂ-အနွယ်ဝင်တို့၏ နယ်ပယ်၌ ထင်ရှားသော သံသုမာရဂီရိကား- ဗုဒ္ဓနှင့်တပည့်ကြီးများ မကြာမကြာ ကြ ရောက် သိတင်း သုံးလေ့ရှိသော ဌာနဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ၎င်းကား- ကပ္ပိလဝတ္ထုမြို့၏အနီးမှာ ဟု အဆိုရှိစေကာ သာကီယ ငြည် နယ်၏ တောင်ဘက် အတော်ဝေးဝေး၌ ဘည်ရှိပုံရသည်။

အကြောင်းပူကား— စုဠဝဂ္ဂပါဠိအရ ဘုရားရှင်သည် ဘဂ္ဂဘိုင်း သံသုမာရဂီရိသို့ ဝေသာလီမှ ကြွသွားကြောင်း နှင့်တကွ သံသုမာရဂီရိမှ တိုက်ရိုက် သာဝတ္ထိသို့ ကြွကြောင်း တို့ကို သိရသောကြောင့်ပင်။

(င) နိကာယ်ကြီးများ၌ ဟိမဝန္တာပဒေသေဟူ၍ မကြာခဏဖော်ပြလေ့ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်စွန်း နယ်ပယ်ဒေသကား— ကောသလတိုင်း၏ မြောက်ဘက် သက္ကတိုင်း၏ အနောက်ဘက်ရှိ ဟိမဝန္တာတောင်စောင်း၌ တည်ရှိသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ တပည့်ကြီးများသည် မကြာခဏ ထိုအရပ် ဒေသသို့ ကြွသွား နေထိုင်လေ့ရှိသည်။ တခါတရံ ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်ပင် ကြွရောက်၍ သီတင်း သုံးသေ့ ရှိခဲ့ကြောင်းကို နိကာယ်ကြီးများ၌ တွေ့ရှိရလေသည်။

(စ) ဗုဒ္ဓနှင့် ၎င်း၏တပည့်ကြီးများ ကောသလတိုင်း၏ အတွင်း၌ ကြွရောက်ခဲ့သော သာဝတ္ထိမြို့မှဘဝါး အခြားမြို့ပေါင်း အမြောက်အမြား ကိုလည်း နိကာယ်များ၌ မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့သည်။

(ခ) ကပ္ပိလဝတ္ထုမြို့နှင့် သာဝတ္ထိမြို့တို့၏ အကြား၌သေတဗျမြို့ရှိသည်။ ၎င်းကား—ဗုဒ္ဓ၏ ရပ်နားရာဌာန ဖြစ်ခဲ့သည်။ နဂီရက မညသောမြို့သည်လည်း ၎င်းလမ်းမ၏ အနီးမှာပင် တည်ရှိပုံရသည်။ သေတဗျနှင့် သာဝတ္ထိမြို့တို့ အကြား၌မူ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဣစ္ဆာနဂီသ နိဂုံးရွာကြီးများ ရှိသည်။ ထို့ပြင် မနုသာကဘ၊ ဟူဒီနှင့် ကာမန္တာရွာကြီးတို့လည်း ၎င်းတို့၏ အနီးအနားမှာပင် တည်ရှိလေသည်။

(၂) သာဝတ္ထိမြို့နှင့် တောင်ပိုင်း မြို့တော်ကြီးများဖြစ်တဲ့ ကောသလီ၊ ကာသတို့၏အကြားမှာ အယုဒ္ဓယနှင့်သာကောတ မြို့များတည်ရှိကြ ကုန်၏။ နိကာယ်ကြီးများ၌ အယုဒ္ဓယမြို့သည် ဝင်္ဂါမြစ်ကမ်း၌ တည်ရှိသည်ဟု အဆိုရှိသည်။

သို့ရာတွင် အစစ်အမှန်မှာတော့ ၎င်းမြို့သည် ဝင်္ဂါမြစ်၏ မြောက်ဘက်လက်တက် ဖြစ်သော ယခုအခါ ဂဂ္ဂရာခေါ် တံဆရယုမြစ်ကမ်း၌ တည်ရှိလေသည်။ အယုဒ္ဓယနှင့် ကပ် လျက် (ဝါ) တဆက်တည်းမှာပင် အရေးပါသော သာကောတ မြို့တည်ရှိသည်။ သာကောတနှင့် သာဝတ္ထိအကြားတွင် ဟော ရဏဝတ္ထုတည်ရှိသည်။

(ဆ) ဗုဒ္ဓဘုရားသင် ကြွရောက်ခဲ့သော အခြားဌာန တို့ကား—

- (၁) ခဏ္ဍလကပ္ပ၊
- (၂) ဒဏ္ဍကပ္ပက၊
- (၃) ဧကသာလ၊
- (၄) ကေသပုတ္တ၊
- (၅) နဂရဝိဗ္ဗ၊
- (၆) နဠကပါန၊
- (၇) သုပသာဒ၊
- (၈) ဝိကခာ၊
- (၉) သာရုကာ၊
- (၁၀) သာလာ၊
- (၁၁) သာလဝတိက၊

(၁၂) ဥဇုဏ္ဏာ၊

(၁၃) ဝေဠုဒ္ဒါရ၊

(၁၄) ဝေနာဝပူရ တို့ဖြစ်သည်။ သုန္ဒရိကာမြစ်ကို ဖော် ထုတ်ခဲ့စေကာ မုဒ္ဒအရှင် ကြွရပ်နားရာ ဌာနကိုမူ သီးသန့် ဖော်ပြခြင်း မပြုခဲ့ချေ။

(၉) ကောသလတိုင်း အနောက်တောင်ဘက်နှင့် ယမုနာ မြစ်၏ မြောက်ဘက်တွင် တည်ရှိသော ဝံသတိုင်းအတွင်းရှိ ဌာနများ အနက်မှ ကောသန္တိတမြို့မှတစ်ပါး အခြားဌာနများ ကို နိကာယ်တို့၌ များစွာ မတွေ့ရှိရချေ။ အဆိုပါ ကောသန္တိ မြို့၌ သံဃာသင်းကွဲမှုကြီး ပေါက်ကွဲလာသောအခါ ဘုရား ရှင်သည် ပါရိလေယုက တောသို့ ကြွရာလမ်း၌ ဗါလက လောကရွာသို့ ရောက်ကြောင်းကို တွေ့ရသည်။

ဗုဒ္ဓသည် ပါရိလေယုက ဝံသမှာ ရပ်နားပြီးနောက် ပါရိလေ ယုက ဆက်လက်ကြွကြောင်းကို တွေ့ရသည်။

သို့ရာတွင် ၎င်းဌာနသည် ဝံသတိုင်းအတွင်းမှာ တည်ရှိ သလား။

(သို့မဟုတ်) ကောသလတိုင်း အတွင်းမှာ တည်ရှိသလား ဟူသော အချက်ကား မကွဲပြားလှချေ။

(၁၀) ကောသန္တိ၏ အရှေ့ဘက်၌ကပ်လျက် တည်ရှိ သော ကာသိတိုင်း အတွင်း၌ အကြီး ဝင် ကုန် သော မြို့ပြ ကျေးရွာများအနက်မှ ဗာရာဏသီမြို့နှင့် ၎င်း၏ ဆင်ခြေဖုံး ဖြစ်သော မိဂဒါဝံ တောတို့လောက်ကိုသာလျှင် နိကာယ် ကြီးများ၌ တွေ့ရှိရလေသည်။

(ည) အနောက်မြောက်ဘက်တွင် ကောသမ္ဘီနှင့် စပ်လျက် အနောက်ဘက်က ယမုနာ၊ အရှေ့ဘက်က ကောသလတိုင်းတို့၏ အကြား၌ တည်ရှိသော ကုရုတိုင်း အတွင်းရှိ မြို့ပြ ပြည်ရွာတို့တွင် ကမ္ဘာသဓမ္မနှင့် ထုလွှဲကောဠိတ မည်သော အရပ်များသို့သာလျှင် ဘုရားရှင် ကြွရောက်ခဲ့သည်ဟု နိကာယ်ကြီးများ၌ အဆိုရှိသည်။

(ဋ) ဗုဒ္ဓသည် တရံရောအခါက သုမ္ဘလူမျိုးများ၏ အလယ်တွင် သေဘက (သို့မဟုတ်) သေဒက မည်သော မြို့၌ သီတင်းသုံးခဲ့ကြောင်းကို သံယုတ္တ နိကာယ်၌ တွေ့ရှိရလေသည်။

(ဌ) ဗုဒ္ဓ၏ ထင်ရှားသော တပည့်တော်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည့် ရှင်မဟာစုန္ဒနှင့် အခြားရဟန်းတော်ကြီးများသည် စေတီတိုင်း သဟဇာတီ (သို့မဟုတ်) သဟဇ္ဇနိက အရပ်၌ သီတင်းသုံးခဲ့ကြောင်းကို အဂ်္ဂတ္ထရနှင့် သံယုတ္တနိကာယ်တို့၌ တွေ့ရသည်။

ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်ကား- ထိုအရပ်ဒေသသို့ ကြွရောက်ခဲ့သည်ဟူ၍ နိကာယ်ကြီးများ၌ မတွေ့ရချေ။ ၎င်းနယ်မြေသည် ကောသမ္ဘီနှင့် တဆက်တည်း ဝိသတိုင်း၏ မြေကန်ဘက် ဝင်္ဂီနှင့် ယမုနာ ပေါင်းဆုံရာ ခွကြားတွင် တည်ရှိသည်။

(ဍ) မစ္ဆနှင့် သူရသနအနွယ်တို့၏ နေထိုင်ရာ ဒေသနှင့် အာန္တိတိုင်းတို့သည် ယမုနာမြစ်၏ အနောက်ဘက် (ဝါ) လကျာဘက်ကမ်း၌ တည်ရှိသည်။ မစ္ဆအရပ်သို့ ဗုဒ္ဓအရှင် ကြွရောက်ခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းကို မတွေ့ရချေ။

သို့ရာတွင် သူရသေနတိုင်း၏ မြို့တော် မရူရာ အရပ်၌ ရှင်မဟာကစ္စာယနမထေရ် သီတင်းသုံး ခဲ့ကြောင်းနှင့် တကွ မရူရာနှင့် ဝေရဉ္စာအကြား၌ ဘုရားရှင် သီတင်း သုံးခဲ့ဘူးကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုမြို့နှစ်ခုတို့၏ အကြား၌ ယမုနာမြစ် တည်ရှိစေကာ များစွာ ဝေးကွာပုံ မရချေ။

(ဃ) ယမုနာမြစ်၏အနောက်ဘက်နှင့် တောင်ဘက်တွင် အဝန္တီတိုင်းကြီး တည်ရှိသည်။ ၎င်းတိုင်း၏ မြို့တော်ကား— ဥဇ္ဇေနိမြို့ဖြစ်သည်။ ယမုနာမြစ်၏ ဤမှာဘက်၌ တည်ရှိသော အရပ်ဒေသများသို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင် ကြွရောက်ခဲ့သော အချက်ကား—နိကာယ်ကြီးများ၌ အထင်အရှား မတွေ့ရပါပေ။

သို့ရာတွင် ၎င်းအဝန္တီတိုင်းမှာ မဟာကစ္စာယန မထေရ်ကြီး တရားဟောခဲ့ကြောင်းကို နိကာယ်ကြီးများ၌ ငါး ကြိမ် တွေ့ရှိရလေသည်။

အဆိုပါ တရားဟောရာ ဌာနတို့ကား— ကုရရဃရနှင့် မကရကာတတို့ဖြစ်သည်။

ဝါရနာ (သို့မဟုတ်) ဝိရနာကား— အဝန္တီတိုင်းတွင် အကြီးဝင်သော မြို့ငယ်တခု ဖြစ်သည်ဟူ၍ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၌ ဖော်ထုတ် ခဲ့လေသည်။

(ဏ) ဘုရားရှင်တော်၎င်း၊ (သို့မဟုတ်) တပည့်ကြီးများ သော်၎င်း ကြွရောက်ခဲ့သည် ဟူ၍ နေရာ ဒေသ အများကို နိကာယ်ကြီးများ၌ တွေ့ရသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသည့် မြို့ပြ

ပြည်ရွာများကို ဘယ်တိုင်း ဘယ်နယ်တွင် ပါဝင်သည်ဟူ၍ အတိအကျ ဖော်ပြခြင်း မရှိခဲ့ပါပေ။

၎င်းဌာနတို့ကား—

- (၁) အာဠာပီ၊
- (၂) ကဇင်္ဂလာ၊
- (၃) ကိမ္ဘီလ၊
- (၄) ဝင်္ဂီနှင့် ယမုနာမြစ်တို့၏ အကြား၌ ရှိသော ဝေရဉ္စ၊
- (၅) ကုသိနာဝရနှင့် သာဝတ္ထိ အကြား၌ တည်ရှိသော အာတိမ၊
- (၆) မစ္ဆိကာသဏ္ဍာ၊
- (၇) သေတကဏ္ဍိက၊
- (၈) ထူန တို့ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးဌာန နှစ်ခုတို့ကား—

မဇ္ဈိမဒေသ၏ အနက်ဘက်နယ်စပ်၊ တောင်ဘက်နယ်စပ် အလွန်ဝေးကွာသော အရပ်၌ တည်ရှိသည်ဟူ၍ သာလျှင် ဖော်ထုတ်ခဲ့လေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓသည် ၄၅-၀၇ တိုင်တိုင် မဇ္ဈိမတိုင်းခရိုင် အသီးသီး မြို့ကြီး အသွယ်သွယ် ကျေးလက် ဇနပုဒ် ရွာငယ်အပေါင်းတို့သို့ လောကသားအားလုံးတို့၏ အကျိုးကို သည်ပိုးရန်အလို့ငှါ၎င်း၊ ပရဟု ဆိုအပ်သော လူသားတရပ်လုံးကို ကယ်တင်ရန်အလို့ငှါ၎င်း မရပ်မနား လှည့်လည် ကြွသွားခဲ့လေပြီ။

ယင်းသို့ကြွသွား၍ ရောက်လေရာရာ ဌာနများ၌ ကယ်
တင်သင့် ကယ်တင်ထိုက်သော လူသားထုကို အယုတ်အလတ်
အမြတ်မရွေးဘဲ တပြေးတည်း ကယ်တင်ခဲ့လေပြီ။

ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် ကယ်ကင်ခဲ့သော တပည့်ကြီးများ၏ စာ
ရင်းတွင် လူနေအဆင့် အတန်းအားဖြင့် အမြင့်ဆုံး လူ့
အစည်းအရုံးတွင် ပါဝင်သော လူသား လူသမီးများနှင့် အ
နိမ့်ဆုံးလူ့သား လူ့သမီးများ ပါဝင်ကြကုန်၏။

ထို့အတူ ပညာ ရေး အဆင့်အတန်း အားဖြင့်လည်း
အထူးချွန်ဆုံး အပြောင်လက်ဆုံးနှင့် အထူဆုံး အပိန်းဆုံး
လူ့သား လူ့သမီးတို့ ပါဝင်ကြကုန်၏။

ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏ ကယ်တင်ရေး လုပ်ငန်းမှာ အကန့်
အသတ် နယ်နိမိတ် မရှိကြောင်း၊ အထီး၊ အမ၊ အဖြူ၊ အမဲ၊
နှာခေါင်းချွန်၊ နှာခေါင်းပြား ခြားနားခြင်း မရှိကြောင်း
ထင်ရှားသည်။

ဗုဒ္ဓသည် သတ္တဝါအားလုံးကို တသားတည်းရ၍ တပြေး
တည်း ပြုလေ့ရှိသည်။ လောက ကယ်တင်ရေးအတွက် အသုံး
ပြုသော မဟာကရုဏာ ပိုက်ကွန်ကား- အလွန်စိပ်၍ အင်
မတန်နုလေရာ အသေးဆုံးမှ အကြီးဆုံးတိုင်အောင်သော
သတ္တဝါတို့ကို သယ်ယူ ကယ်တင်နိုင်သော တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံ
လေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်း

ဗုဒ္ဓသည် ဘဝ၏ နောင်ကြီးအားလုံးမှ အပြတ်အသတ် လွတ်လပ်၍ အကပ်အငြိကင်းသော သုခစစ်ချမ်းသာမှန်ကို အတိအကျ စံစားနေရစေကာ အတ္တဟိတ ဟူသော ကိုယ် ကျိုးသက်သက်ဖြင့် နှစ်သက်ရောင့်ရဲခြင်းကို အမြဲတမ်း လျစ် လျူရှုခဲ့သည်။

ထိုကြောင့် ကိုယ်တိုင်လွတ်လပ်ပြီးသည်၏ နောက်ပိုင်း၌ ပင် ဗုဒ္ဓတိစ္စ ငါးရပ်ကို မပြတ်မလပ် နေ့ဆက် ရက်ဆက် ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ခဲ့လေပြီ။ ၎င်းကို ဗုဒ္ဓ၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်း ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်လေသည်။

ဤသည်ကို ထောက်ရှုခြင်းဖြင့် လောကသားအတွက် ဗုဒ္ဓ အရှင် မည်မျှ အပင်ပန်း အနွမ်းအနယ် ခံခဲ့ကြောင်း ထင် ရှားသည်။

ထိုကဲ့သို့သော ကိုယ်တော်၏ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုကို အနည်း ငယ်မျှ ဝရမပြု အမှုမထားဘဲ လောကသား အားလုံး၏ အကျိုးကို အချိန် စာရင်းအတိုင်း အတိအကျ ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။

သက်တော် (၃၅) တွင် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး နောက် သက်တော်(၈၀) တိုင်အောင် နေ့စဉ် ရက်ဆက် ဆောင်ရွက်ချက်တို့ကား-ဗုဒ္ဓအရှင်၏အတွက် ပရဟိတ(၀၇) သူကျိုးဆောင် လုပ်ငန်း သက်သက်တို့ နှစ် ဖြစ်ကြကုန်၏။

ပုရောဘတ္တ ကိစ္စ ဆိုသည်ကား- ဆွမ်းမစားမီ နံနက်ပိုင်း လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ဘုရားရှင်သည် နံနက်

မိုးလင်းသည်နှင့်တပြိုင်နက် သင်္ကန်းဝတ်ရုံ သပိတ်လွယ်လျက် အနီးအနား မြို့ရွာများသို့ ကိုယ်တော်တပါးတည်းဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) မြောက်မြားလှစွာသော ရဟန်းသံဃာ အခြွေအရံများနှင့် ဖြစ်စေ ဆွမ်းခံ ကြွသွားလေ့ရှိသည်။

တခါက ရံ မြို့တွင်း ရွားတွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်ရန် စောလှန်းသေးလျှင် ကျွတ်ထိုက်သည့် ရဟန်းရှင်လူများကို ကယ်တင်လေ့ရှိခဲ့သည်။ ဆွမ်းခံ ကြွသွားရင်းလည်း ကယ်တင်ရေးလုပ်ငန်းကို အမြဲတမ်း သတိရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ပုစ္ဆာဘတ္တ ကိစ္စ ကား- ဆွမ်းစားပြီး နောက်ပိုင်း ကာလအတွင်း၌ ဒုဒ္ဒအရှင် နေ့စဉ် ဆောင်ရွက်

တဲ့ လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ဘုရားရှင်သည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေး၍ ပြီးသောအခါ အချိန်အားဖြင့် တနာရီခန့်မျှ ဇလသမာပတ်ဝင်စားလေ့ရှိသည်။

ထိုနောက် ပတ်ဝန်းကျင် အနီးအပါးမှ တရားတော်ကို နာယူမှတ်သားရန် ဘုရားရှင်၏ထံပါးသို့ ချဉ်းကပ်လာရောက်ကြကုန်သော ပြာဟ္မဏ၊ ခတ္တိယ၊ သုဒ္ဓ၊ ဝေဿဟူသော မျိုးလေးပါးတို့ကို တရားဓမ္မ ဘောဇ္ဈန်ပြုခြင်းဖြင့် အချို့ကို ကယ်တင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ရဲ့ အခမး ပုစ္ဆာပြဿနာတို့ကို ကျေနပ်မှု ရလေအောင် အဖြေပေးခြင်းဖြင့် အချို့ကို ကျွတ်တမ်းဝင်စေခဲ့သည်။

ပုရိမယာမ ကိစ္စ ဟု တုံသည်ကား- ညဉ့်ကာလကို သုံးပိုင်း ခွဲခြားလိုက်လျှင် ပထမပိုင်း ကာလပင် ဖြစ်သည်။ ဤအချိန်အတွင်းတွင် ဘုရားရှင် နှင့် အတူနေဖြစ်ကြကုန်သော (သို့မဟုတ်) ဝေးကွာသော မြို့ရွာများမှ တရားတော်ကို နာယူမှတ်သားရန် လာရောက် ကြကုန်သော ရဟန်းယောက်ျားနှင့် ရဟန်းမိန်းမများကို တရားဓမ္မ ဟောပြော ညွှန်ကြားတော်မူသည်။

ထို့ပြင် ထိုထိုဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီတို့၏ မရှင်းမလင်းသော အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာရပ်ရပ်ကိုလည်း နှစ် သိမ့် ကျေနပ် မှု ရလောက်အောင် ဖြေရှင်းတော် မူလေ့ရှိသည်။

မန္တိမယာမ ကိစ္စ ကား- ညဉ့်ကာလ၏ အလယ်ပိုင်း၌ ပုဒ္ဓ အရှင် ညခင်းဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ ဤအချိန်ကား- အဝေးရောက် ဧည့်သည်များအတွက် သီးသန့်၍ ထားအပ်သော ကာလ ဖြစ်သည်။

ပစ္ဆိမယာမ ကိစ္စ ၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ- ညဉ့်၏ အဆုံးဖြစ်သော အချိန်တွင် ဘုရားရှင် ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ဤနောက်ဆုံး ယာမ် ကာလကို သုံးစိတ်သုံးပိုင်း ခွဲခြား၍ ထားသည်။

ပထမပိုင်းတွင် ဘုရားရှင်သည် စကြိုန်လျှောက်ခြင်းဖြင့် ကိုယ်လက် ဆန့်တော်မူသည်။

ဒုတိယဒိုင်းတွင် ဝဇ္ဇကုဋိအတွင်းသို့ ဝင်၍ မလွတ်သော သတိဖြင့် ကျမ်းစက်တော်မူသည်။

ထိုနောက် တတိယဒိုင်းတွင် ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါ များကို ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူသည်။

ဤဗုဒ္ဓကိစ္စ ငါးပါးကို ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ ရေးသားသည့် ဒီဃ နိကာယ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော သုမဂ်သဝိလာသီနီ အဋ္ဌကထာ အဆိုအတိုင်း ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၏ သက်တမ်းကို စစ်ဆေးဝေဖန်တဲ့အခါ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်းပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း (၉၀၀) ကျော်မှ ပေါ်ပေါက် သော ကျမ်းစာဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

သို့ရာတွင် အဋ္ဌကထာဆရာသည် နိကာယ်ကြီး များ တွင် တွေ့ရှိရသော ဖြစ်ရပ် ဖြစ်စဉ်များကို အခြေခံပြုကာ ကိစ္စငါးရပ် ခွဲခြားပုံ ရသေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဗုဒ္ဓသည် နေ့စဉ် နေ့တိုင်း ငါးချိန်ပိုင်း ၍ သူကျိုးပြု လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်းကား-အလှန် တရာ ပေါ်လွင်ခဲ့လေပြီ။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကိုယ်ကျိုး အတွက် မျှော်လင့်ချက် တစက်မျှ မပါခြင်းကြောင့် ကိုယ် တော်၏ ပင်ပန်းမှု နှမ်းနယ်မှုကို ဥပမက္ခာ ရှုနိုင်ခဲ့သည်။ ငါးဝသော ဗုဒ္ဓကိစ္စတို့ကို နေ့မပျက် ရက်မပျက် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သနည်း ?

ဗုဒ္ဓသည် ဤကပ္ပါလောကအတွင်း၌ ကိုယ်တော်၏ အတွက်ဆို၍ ဘာတချက်မျှ ငဲ့ကွက် မျှော်လင့်ခြင်း မရှိတော့ပြီ။ ယင်းသို့ မရှိခြင်းကြောင့် မျှော်လင့်ခြင်းမှ (၀၇)အမျှော်သဘောမှ လုံးဝ ကင်းရှင်းလေတော့သည်။ အမျှော်ခါတ်ကို အရင်းအမြစ်မှ ခုတ်ဖြတ်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်း လိုက်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တော်၏ အလိုဆန္ဒဟူသမျှ လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ရလေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် မိမိကိုယ်ကျိုးရှိမှုအတွက် မျှော်လင့်ခြင်း လုံးဝ ကင်းရှင်းမှသာလျှင် သူတပါး၏ အကျိုးကို အားစိုက် ခွန်ပါ ပြတ်သားစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပေ လိမ့်မည်။

ခေဒံ အဂနယံ နာထော၊
 ပဉ္စ ဗုဒ္ဓကတံ ဝဟံ။
 သတ္တသိဒ္ဓေါ ပရတ္ထံဝ၊
 ဗျာဝဇော သုမဟာဒယော။

၎င်း၏ မြန်မာပြန်

ပင်ပန်း နှမ်းမှု-မရှု ထွင်ရှင်၊
 ကိစ္စငါးပါး-ဆောင်သွားနေစဉ်၊
 ပြီးမြောက် ကိုယ်ကျိုး-သူ ကျိုး နှိုင်းယှဉ်၊
 မေတ္တာဖြိုး-သည်ပိုးတို့အရှင်။

ဗုဒ္ဓ၏ ကယ်တင်ပုံ

ရောဂါသယ်ကို လူသားသည် ကိုယ်၏ဆင်းရဲ ဟူသော
ဆေး ကာယိကဒုက္ခ ညံ့ဗွက်နှင့်စိတ်၏ပင်ပန်း
 နှင်း နယ်ခြင်း ဆိုတဲ့ စေတသိက ဒုက္ခ
 ညံ့ဗွက်တွင် ထာဝစဉ်နှစ်မြုတ်လျက်နေမြဲဖြစ်သည်။ ကာယိက
 ဒုက္ခကို ခံစားနေရသော ဝေဒနာရှင်လူသားကို တွေ့ခဲ့လျှင်
 ဗုဒ္ဓသည် ထိုသူကို ထိုဝေဒနာမှ ထမြောက်အောင် နည်း
 လမ်းပြပြီးနောက်မှ ၎င်းကို ကယ်တင်လေ့ရှိသည်။

ဝေဒနာဖိစီးခြင်းကို ခံနေရသော လူသားသည် ဗုဒ္ဓ၏
 ကယ်တင်ရေးတရားကို အဘယ်မှာလျှင် ကြားနာနိုင် အံ့နည်း၊
 အဘယ်မှာလျှင် လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်အံ့နည်း။

တနေ့သော် ဗုဒ္ဓသည် အနန္ဒာနှင့်အတူ ဇေတဝန်ကျောင်း
 တွင်းမှ ကြွသွားစဉ် ကျောင်းငယ်တခုပေါ်မှ ပြင်းထန်သော
 ညည်းညူသံကိုကြားလေပြီ။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် ထိုညည်း
 ကျောင်းငယ်ပေါ်သို့ တက်ရောက်၍ မကျန်းမာသော ရဟန်း
 ကို ကြည့်ရှုလေရာ ပြည်ရောသွေးပါ အလိမ်းအလိမ်းပေရေ
 လျက် ကုဋ္ဌနူနာ၏ဒဏ်ကို အလူး အလိမ့် ခံနေရသည်ကို
 တွေ့မြင်ရလေပြီ။

ဗုဒ္ဓသည် ရှင်အာနန္ဒာအား ရေခပ်ခိုင်း၍ ထိုရဟန်း၏
 ညစ်ပတ်ပေရေနေသော သင်္ကန်းတို့ကို ကိုယ်တိုင် ဖွတ်လျှော်
 ၍ပေးလေသည်။ ထိုရဟန်း၏ ကိုယ်ကာယတွင် ပေရေလိမ်း

ကျံနေသော ပြည်နှင့်သွေးစသော အညစ်အကြေးများကိုပါ ကိုယ်တိုင် ဆေးကြောသုတ်သင်၍ ပေးလေသည်။

နောက်ဆုံး၌ ဘုရားရှင်သည် ရဟန်းဘဝ—

ငါ့ဘုရားကို ပြုစုလိုသူများသည် ဂိလာနသူနာကို ပျူငှါ ယုယ ပြုစုကြကုန်လော့ ဟု မိန့်ကြားတော် မူခဲ့လေပြီ။

ဆာသူကို နေ့လည်မွန်းတိမ်း၌ အတော်ပင် အချိန်ယိမ်း
ကျွေး ခဲ့ပြီ။ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတွင်းသို့ နံနက်ပိုင်းမှစ၍ ဥပုသ်စောင့်၊ တရားနာရောက် လာကြသော လူထုပရိသတ်၌လည်း လှုပ်လှုပ်ရွရွ အသက် ဝင်စ ပြုလာပြီ။

ဗုဒ္ဓအရှင် သီတင်းသုံးရာ ဓမ္မာသန ပလ္လင်ဘက်သို့ လူ အားလုံး ရှေးရှုလျက် သွား၍ နေကြလေပြီ။ ပရိသတ်စုံညီတဲ့ အခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာလည်း ဒေသနာစက်ကို အဆက်မပြတ် တလစပ် လှည့်၍ နေတော် မူလေပြီ။

ထိုအခိုက်တွင် အစာပြတ် ရေငတ်၍ မတ်တတ်မှလဲလှူ မတတ်အားပြတ်နေရှာသော နွားပျောက်ရှာသဘေး ပုဏ္ဏား တယောက် ပေါ်ပေါက်၍ ပရိသတ် အစွန်အဖျား သို့ ရောက်လာလေပြီ။

ထိုပုဏ္ဏား၏ အရေးကြီးသော အခြေအနေကို တွေ့လျှင် တွေ့ခြင်း.....

ဘုရားရှင်သည် ဟောပြောနေဆဲ ဖြစ်သော ဓမ္မအယာဉ်ကို ရပ်တန့်ပြီးလျှင် စားဘွယ်၊ သောက်ဘွယ် အနည်းငယ်မျှ လောလောဆယ် ရနိုင်ပါဦးမည်လား ?

ဟူ၍ ပရိသတ်တို့အား မေးမြန်းတော်မူလေသည်။

ထိုအခါ ပရိသတ်တို့သည် မိမိတို့မှာရှိသော ထမင်းကျန် ဟင်းကျန်များကို ဘုရားရှင်၏ လက်သို့ ပေးဆက်ကြလေပြီ။ ဘုရားရှင်သည် ထိုသို့ ရရှိသော ထမင်းနှင့် ဟင်းတို့ဖြင့် ထိုပုဏ္ဏား၏ ဆာလောင်မွတ်သိတ်ခြင်းကို ငြိမ်းစေပြီးနောက် ဟောလက်စဖြစ်သော တရားတော်ကို ပြန်လည် ဆက်လက်၍ ဟောလေပြီ။

ထိုသို့ ဟောလျက်ပင် ချစ်သား ချစ်သွီးတို့....

အာဟာရပြတ်အစာနှင့် ရေငတ်တဲ့သူကို ထိုက်သင့်သလို ကျွေးမွေးပြီးမှ သာလျှင် ကယ်တင်ရာ၏။

ဟူ၍ မိန့်ကြားခဲ့လေပြီ။

အမတ ဆေးနည်း ကိသာဂေါတမီ မည်သော အမျိုးသမီး တယောက်သည် သာဝတ္ထိမြို့နေ ကုန်သည်၏ သားတဦးနှင့် ချစ်ကြိုးနှောင်မိခဲ့ပြီ။ တနှစ်လွန်မြောက်တဲ့အချိန်၌ သားဦးကလေးတယောက်ကို ရရှိသဖြင့် အလွန်အကျူး ရှင်မြူးနေခဲ့ရပြီ။

သို့ရာတွင် ထိုသားငယ်ကလေး လမ်းကိုမှ မလျှောက်နိုင်မီ ပျော်ခဲ့သမျှ ငိုချင်းချရတဲ့အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့လေပြီ။ ထိုသူငယ်မသည် သေမှုကိုတခါမှ မကြံတွေးဘူးသဖြင့် ထို

ထူးခြားသော ဖြစ်ရပ်ကို တကယ်မှ ဟုတ်ပါလေရဲ့လား ဟု စမ်းတမ်းဝါးဝါးဖြစ်၍ နေရှာလေပြီ။

ကလေးငယ်၏လက်၌ မြွေစွယ်ကြောင့်ထင်၍ ကျန်ရစ်သော အပ်ဖျားရာလောက်ရှိ နီနီအစက်ကလေးဟာ ဒါလောက်ပြင်းထန်တဲ့ သေမှုကံစွကြီး၏ အကြောင်း ဖြစ်နိုင်ပါမလား ဟူ၍လည်း သံသယဖြစ်မိဟန် ရှိလေသည်။

ထို့ကြောင့်-ကလေးမသည် ကလေးသေကို ပွေ့ချီလျက် သူ့ရဲ့သားကလေးကို အသက်ပြန်ရှင်လာအောင် ဆေးဝါးဇာပေးကြပါဟူ၍ မြင်ကရာ တွေကရာလူများကို အပူကပ်လေတော့သည်။ တွေ့မြင်သူတိုင်းကလည်း ထိုကလေးမ ရူးသွပ် နေပြီဟု ယူဆကြလေပြီ။

သို့သော်-လူတယောက်ကမူ ထိုကလေးမကို ရဟန်းကြီးဂေါတမထံသို့ သွားရန် လမ်းညွှန်လိုက်လေပြီ။ ထိုသူက ညွှန်လိုက်တဲ့အတိုင်း ကလေးမသည် မလှုပ်မယှက် အသက်ထွက်နေသော ကလေးကို ပွေ့ချီလျက် ဘုရားရှင်ရှိရာသို့ ဦးတည်ကာ ပြေး၍ သွားလေပြီ။ မုဒ္ဒသည်လည်း အဝေးမှ အပြေးချလာသူ ကလေးမကို မြင်လျှင်မြင်ခြင်း အတွင်းသား သိပြီးဖြစ်၍ နေနှင့်လေပြီ။ ဘုရားရှင်အနီးသို့ ရောက်လျှင် ရောက်ခြင်း အပူတပြင်း လျှောက်ထမ်းပုံကတော့....

ဟောဒီမှာ အရှင်ဘုရား-

တပည့်တော်မ သားကလေး မြွေကိုက်လို့ သေတယ်လို့ ပြောကြပါတယ်၊ အဲဒီသေဒါကို အရှင်ဘုရား တပါးသာ

ကုစား၍ ပေးနိုင်တယ် ပြောကြလို့ တပည့်တော် ပြေးလာ ခဲ့ပါတယ်။

ဘယ့်နှယ်လဲ ဘုရား၊

ကုပေးနိုင်ပါရဲ့လား ပြန်ရှင်အောင် လုပ်ပေးနိုင်ပါရဲ့ လား ဘုရား။

ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် ကရုဏာနှလုံးဖြင့် အနည်းငယ် ပြုံးပြီးလျှင်—

ချစ်သမီး—

သေတဲ့လူကို ရှင်အောင် ကု တဲ့နည်း ဟာ သိပ်ခက်တဲ့ လုပ်ငန်းမဟုတ်ဘူး ချစ်သမီး၊ ဒါပေမယ်လို့ ဆေးဖက် တမယ်ဘဲ လိုနုတယ်ဟု မိန့်မြွက်လေရာ ထိုသူငယ်မလဲ အလွန် အားတက်လာကာ လိုတဲ့ဆေးဖက်ကို မိန့်မြွက်တော် မူပါ။ တပည့်တော်မ ရအောင် ရှာခဲ့ပါမည်ဟု လျှောက် ထား လေပြီ။

ချစ်သမီး—

လိုနေတဲ့ ဆေးဖက်ကား အခြားမဟုတ် မီး-မကျော်တဲ့ မုံညှင်းစေ့ တဆုပ်စာဖြစ်တယ်၊ မီး-မကျော်ဆိုတာ တပည့် တော်မ နားမလယ်ပါ။ ဘယ်လိုဟာကို ခေါ်ပါသလဲဘုရား။

ချစ်သမီး—

လူသားတစ်ယောက်မျှ မသေဘူးသော (ဝါ) မသာ မပေါ်ဘူးသေးသော အိမ်မှ ရတဲ့ မုံညှင်းစေ့ကို မီး-မကျော် တဲ့ ဆေးဖက်လို့ ခေါ်တယ် ချစ်သမီး—

ဟူ၍ မိန့်မြွက်လိုက်သောအခါ သူငယ်မသည် ဝမ်း
မြောက်ဝမ်းသာ မီး-မကျော်တဲ့ မုံညင်းစေ့ အရှားထွက်၍
သွားခဲ့လေပြီ။

ကိသာဂေါတမီသည် သာဝတ္ထိ တမြို့လုံးကို လှည့်လည်
ပြီးလျှင် အိမ်ပေါက်စေ့ဝင်၍ သူလိုသော မုံညင်းစေ့ကို
တောင်းခံရာ လူတိုင်းလူတိုင်းပင် သနားကြင်နာစွာဖြင့်
တောင်းခံတာကို ပေးကြပြန်၏။

ဒါပေမယ်လို့ မီးကျော် မီး-မကျော် မေးမြန်းတဲ့အခါကျ
တော့ ချစ်သမီး သေသူရှင်သူ ဤနှစ်လူတွင် သေသူ၏
အရေအတွက်ကား- အလွန်ပင် များပြားလှချေ၏။ မီး-မ
ကျော်သော အိမ်ဟူ၍ အဘယ်မှာလျှင် ရှိချိမ့်မည်နည်း။

ဟူသော တမျိုးတည်းသော အဖြေကိုသာ ကြားနာရရှိခဲ့
လေပြီ။

ထိုအခါသော် သူငယ်မသည် မိမိ၏ဖြစ်ရပ်ကို တပ်အပ်
သေချာစွာ သိမြင်၍ သွားရှာလေပြီ။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏
ရင်ခွင်၌ အမြတ်တနိုး ရှင်ပြန်လိမ့်နိုးနိုးနှင့် မျှော်ကိုးကာ
ပွေ့ပိုက်ချီယူလာသော သားငယ်၏ အလောင်းကို မြို့ပြင်ရှိ
ပန်းတောအတွင်းသို့ ပစ်သွင်းလိုက်ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓ၏ အထံသို့
ပြန်လည်ဦးတိုက်၍ ကယ်တင်ခြင်းကို ခံယူလိုက်လေပြီ။

အရှုံး ပဋိပညာရိသည် သူဌေးသမီးဖြစ်၏။ အရွယ်
ပျောက်ဆေး ရောက်၍ အပျိုပေါက်ကလေး ဖြစ်လာ
တဲ့အခါ ၎င်းရဲ့အိမ်မှာ ခိုင်းစေထား
သော ကျွန်ယောက်ျားကလေး တယောက်နှင့် ချစ်ကြီးနှောင်

မိလေသည်။ သို့ရာတွင် ဇာတိဝါဒ၏ အတားအဆီး အချုပ် အချယ်များကြောင့် မိန်းကလေး ပဋာစာရီသည် သူ၏ချစ်သူ ကို ချစ်ပလ္လင်သို့ တင်ရန် အခွင့်အရေးမဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရလေပြီ။

ထိုကြောင့် သူ့ရဲ့ ချစ်သူကို ခိုးယူ၍ အခြားသော မြို့ရွာသို့ သွားရောက် နေထိုင်ခဲ့လေပြီ။ ထိုသို့ သွားရောက် ပုံးအောင်း နေစဉ် သားဦးတယောက် ရရှိခဲ့ပြီး လမ်းတွင် သားငယ် တယောက် မွေးဖွားရတဲ့ ဒုက္ခနှင့် ကြုံရပြန်သည်။ လမ်းတွင် ချစ်လှစွာသော လင်ယောက်ျားရော ကလေး နှစ်ယောက်ပါ ဆုံရှုံးခဲ့ရသည်။ မိ, ဖ, မောင်ဖွား ရှိရာ အိမ်ဂေဟာသို့ ပြန် လာတဲ့အခါမှာ အလွန် ပြင်းထန်တဲ့ လေ မိုး ဒဏ်ကြောင့် တိုက်ပြို၍ပိသဖြင့် မိ, ဖ, မောင်ဖွား သုံးယောက်သားတို့ အ စင်းသား သေနေသည်ကို ကြားသိ တွေ့မြင်ရ ပြန်လေသည်။

ယင်းသို့ ဆက်ခါဆက်ခါ ဘဝ၏ ပြင်းထန်လှသော မုန် တိုင်းဒဏ်ကို အလူးအလိမ့် အပြင်းအထန် အတိုက် ခံလိုက် ရသော သုငယ်မအတွက် ဆေးချက် မရှိ လောက်အောင် ရူးသွတ်၍ ပစ်လိုက်ခြင်းမှတစ်ပါး အခြား အားထားဘွယ်မရှိ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

သို့ဖြစ်၍ ပဋာစာရီ သုငယ်မသည် ကိုယ်ရော စိတ်ပါ အထိန်းအချုပ်ကင်းကွာ အဝတ်တန်ဆာပင် ကိုယ်မှာမကပ် မတင်နိုင်လောက်အောင် ရူးသွတ်ခြင်းဘဝသို့ ဆိုက်၍သွား ခဲ့လေပြီ။

အရှေ့အနောက် တောင်မြောက်တွေလွဲပြီး ချေးနှင့်မီးကို မှ မကွဲသော ဒေါင်ချာစိုင်းနေတဲ့ အရူးမကြီး ဖြစ်ပြီးလျှင်

လေပင့်ရာ-ခြေဦးတည့်ရာသို့ အဝတ်မလာ သီချင်းကလေး တစာစာနှင့် သွားလာလှည့်ပတ်၍ နေခဲ့လေပြီ။

သွားလေရာရာ ဌာနဒေသဘို့၌ တွေ့သမျှ မြင်သမျှ လူအပေါင်းတို့ကလဲ သူတို့ရဲ့အနီးသို့ တရံတဆစ်မျှ အချဉ်းအကပ် မခံကြဘဲ ကြိမ်းမောင်း မန်မဲ၍သာ လွှတ်လေ့ ရှိကြကုန်၏။

ဤသို့ အားဖြင့် မရပ်မနား အမှတ်အသား လုံးဝ မရှိဘော့ဘဲ လှည့်လည်သွားလာနေစဉ် တရံသော် ထိုအရူးမကလေးသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓအရှင် တရားဓမ္မ ဟောပြု သွန်သင်နေရာ ဓမ္မာရုံအနီးသို့ ရစ်သီရစ်သီနှင့် အမှတ်ဘမဲ့ ချဉ်းကပ်မိလေရာ များစွာသော လူအပေါင်း တို့ကလဲ အဝတ်မပါ မဖွယ်ရာတဲ့ အရူးမဆိုပြီး တဟဲဟဲနှင့် ၎င်းကို မောင်းမဲ၍ လွှတ်လိုက်ကြလေပြီ။

တို့ဇော၌-

“ချစ်သမီး ပဋိပတိရီ လာလော့”

ဟူးသာ ကရုဏာခါတ် ရစ်ပတ်မွန်းထုံးအပ်သည့် ဗုဒ္ဓ၏ ကြည်လင် ခြိတ်သားသော အသံကြောင့် ထိုကလေးမ၏ ဦးကျောက်တွင် သတိဆိုတဲ့ အလင်းရောင်ကလေး ပထမဆုံး အကြိမ် ဝင်ရောက်လာလေပြီ။

သတိခါတ် အလင်း ချဉ်းနင်း ဝင်ရောက် လာသည်နှင့် တပြိုင်နက် မိမိ၏ လက်ရှိ အခြေအနေကို သိမြင်လာပြီးလျှင် အနီးအပါးရှိ ဥပါသိကာကြီး တဦးထံမှ အပေါ်ရုံ တဘက် တထည်ကို တောင်းယူ၍ မိမိကိုယ်ကို လွှမ်းပတ် လိုက်လေသည်။

လပေါင်းများစွာ ဒေါင်ချာစိုင်းအောင် ရူးသွတ်နေစဉ် အတွင်း၌ ဟဲ့-အရူးမ သွားသွား-ဟူသော စပ်ခါးလှတဲ့ စကားလုံးမှတစ်ပါး သူ၏နား၌ ကြားမှမကြားဘူးသော-

“ချစ်သမီး-လာလော့”

ဟူသော အလုံးကား ထိုသူငယ်မ၏ နှစ်လုံးသားနှင့် ဦးဇော့ဘက်တွင် ကပ်တင်လျက်နေသော မြူမှုန်တို့ကို ပြောင်ပြောင်ရှင်းရှင်း အသင်းရအောင် တိုက်ခတ်ပေးလိုက်တဲ့ လေပြေလေညှင်းပမာ ကြီးစွာသော အပြုအာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံလေသည်။ ထိုသို့သတိရသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဗုဒ္ဓ၏ရှေ့တော်မှောက်သို့ ရိုသေစွာ ဝင်ရောက် ခစားလိုက်လေပြီ။

ထိုနောက် မကြာမီပင် ဗုဒ္ဓသာသနာထမ်း ရဟန်းမအဖြစ်ကို ရရှိသည်။ အမျိုးမျိုးသော ဘဝက ပေးတဲ့အသိဉာဏ် အကြံအတွေ့ များသဖြင့် တရားဓမ္မပြုသလမ်းညွှန်ရာ သွေးဆောင်ရာတို့၌ အလွန်ကျွမ်းကျင်သည်ဟူ၍ ထင်ရှားတဲ့ အပြင် ဝိနည်းအရာ ပမာဏမူလောက်သော ဘိက္ခုနီအဖြစ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ ချီးကျူးခြင်းကို ခံယူနိုင်သူ တယောက် ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

ဤသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓသည် အရူးမ ပဋာစာရီကို လိမ္မာပါးနပ်စွာ အရူးဆေး တိုက်ကျွေး၍ အရူးနယ်မှ လွယ်လွယ် ကလေး ကယ်တင်ခဲ့လေပြီ။

ပြည့်တန်ဆာ ကယ်တင်ရေး

ဇာတိဝါဒ၏ အရှိန်အဝါသည် ဗုဒ္ဓ၏လက်ထက် ဣန္ဒိယ နိုင်ငံ၌ ကြီးစိုးလွှမ်းမိုးလျက် ရှိဆဲပင် ဖြစ်သည်။ ဇာတိ ဝါဒတိုက်ဖျက်ရေးသည် ဗုဒ္ဓ၏ပဓါန ရည်မှန်းချက် တရပ်လဲ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

ထိုကြောင့်ပင် အမြင့်ဆုံး (ဝါ) အမြတ်ဆုံးဟူ၍ သူရိ၊ ဟာသူရိ၊ ဆုံးဖြတ်ပြီး မှတ်တမ်း တင်ခဲ့ကြသော ပြာဟ္မဏ ဇာတ်ဝင်တို့က ဗုဒ္ဓကို အဆိုးဝါးဆုံး ရန်သူကြီး တယောက် ဟူ၍ အသိအမှတ် ပြုခဲ့ကြသည်။ ရှုံ့ချခဲ့ကြသည်။ ယခုလည်း ရှုံ့ချဆဲဖြစ်၍ အနာဂတ်တွင်လည်း ဆက်လက်ရှုံ့ချ၍ နေကြ ပေလိမ့်ဦးမည်။

ထုံးစံအားဖြင့်ဆိုလျှင် အမြတ်စား ဇာတ်ဝင်တို့သည် ဇာတ်နိမ့်တို့၏ အိုးအိမ်သို့ သွားလာဝင်ထွက်မှုကို မပြုတဲ့ အပြင် သူရိ၏လက်ဖြင့် ချက်ပြုတ်ကြော်လှော်၍ ပေးသော အစာအာဟာရကိုပင် အဆိတ်အသွင် ရှောင်ကြဉ် လေ့ရှိကြ ကုန်၏။

ထိုသို့သော ဇာတ်နိမ့်စားတို့တွင် ပြည့်တန်ဆာမတို့ကား- အမည်နာမကလေး ချိုမြသယောင်နှင့် လွန်စွာနိမ့်ကျသော ဘဝ၌ ရပ်တည်နေကြရကုန်သည်။

ထိုမျှနိမ့်ကျသော ပြည့်တန်ဆာမ ဇာတ်ဝင်တို့ကို ကယ် တင်ရန် ရည်ရွယ်ချက် သက်သက်ဖြင့် ဗုဒ္ဓသည် ဝေသာလီ ပြည်သို့ ရောက်သောအခါ အဗ္ဗပုလိမည်သော ပြည့်တန်ဆာ

မ၏ သရက်ဥယျာဉ်တွင် ဝင်ရောက်၍ ရပ်နားမှုကို ပြုခဲ့
လေပြီ။

ထိုသို့သော သတင်းကိုကြားလျှင် ကြားခြင်း အမွှပပါလိ
သည် ထိုကာလ ထိုသမယ၌ အဆန်းဆုံး အနုအယဉ်ဆုံး
ဝတ်စား တန်ဆာတို့ကို အချိုးအဆစ်ကျကျ ဝတ်ရုံ လွမ်းခြုံတဲ့
အပြင် အသားအရေ အထွေထွေ ပြုပြင်မှုမှာ ရှုချင်စရာ
ကြည့်ချင်စရာ ဖြစ်အောင် စနစ်တကျ မွမ်းမံ၍ ပုံဒွအရှင်
တည်းခို နေထိုင်ရာ မိမိ၏ ဥယျာဉ်သာသို့ ကောင်းစွာ
ပြင်ထမ်းအပ်သော ယာဉ်ရထားဖြင့် အခန်းများ အသန့်စား
ခပ်ကြားကြား ထွက်လာခဲ့လေပြီ။ ဘုရားရှင်ကို ရိုသေလေး
စားစွာ ဦးတင်ပြီးနောက်—

အရှင်ဘုရား—

တပည့်တော်မကို ဝဲညှာသနားသောအားဖြင့် နက်ဖြန်
နံနက် အခါတော်အချိန်တွင် နောက်လိုက် နောက်ပါ တပည့်
သံဃာတော်များနှင့် အတူတကွ တပည့်တော်မ၏ အိမ်သို့
ဆွမ်းတုဉ်းပေး ကြွတော်မူပါဘုရား—

ဟူ၍ ဘိတ်မန္တက ပြုလိုက်လေပြီ။

ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် တုဏှိဘာဝေ နှုတ်ဆိတ်နေ
ခြင်းဖြင့် လက္ခဏာတော်မူကြောင်းကို ပြုလိုက်လေပြီ။

ထိုအခါ အမွှပပါလိသည် မိုးဦးကျအခါ မှီဥတွေအများကြီး
တစုတပုံကြီး တွေ့ရတဲ့ အညာတောသုမကလေး၏ အမြီး
ခြင်းမျိုးဖြင့် အမြူးကြီးမြူး အပျော်ကြီးပျော်ကာ သီချင်း
ကလေး တစာစာနှင့် ရထားကိုမောင်းနှင်၍ ပြန်လာခဲ့လေပြီ။

လမ်းတွင် လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့၏ ယာဉ်ရထားများနှင့် ဆုံမိ
လေရာ သူ့ရဲ့ လဲ ဗုဒ္ဓဘုရားကို ဆွမ်းစားပင့်ရန် လာကြောင်း
သိရလေပြီ။

ထိုမင်းသားတို့သည် ငွေပေးလျှင် ဘုရားရှင်၏ သပိတ်ကို
ရလိမ့်မည် အထင်နှင့် ပြည့်ဘန်ဆာ အရှင်မကလေးထံမှ
ဘုရားရှင်၏ သပိတ်ကို ရရှိရန် ငွေအသပြာ မြောက်မြားစွာ
ပေးကြလေပြီ။

ထိုအခါ အမွှပီလိကာသည် မျက်လုံးကလေးကို မပွင့်
တပွင့်ဖွင့်၍ မျက်တောင်ကော့ကလေးကို ခပ်ကြွားကြွားပင့်
ပြီးလျှင် ဝင့်ကြွားတဲ့ လေပေါက်ဖြင့်-

မောင်မောင်တို့-

အခု မောင်မောင်တို့ပေးတဲ့ငွေမျိုးကို မဆိုထားပါနဲ့ တော့
မောင်မောင်တို့ရဲ့ ဝေသာလီတိုင်း၊ နိုင်ငံကြီး တခုလုံးကို
ပေးတောင်မှ ဘုရားရှင်ရဲ့ သပိတ်ကို မပေးနိုင်ပါ။

ဟူ၍ ရထားပေါ်မှ ငေါ့တော့တော့ ပြန်လည် ပြောဆိုခဲ့
လေပြီ။

လိစ္ဆဝီမင်းသား မောင်မောင်အများတို့လည်း ဘုရား
ရှင်၏ ထံပါးသို့အရောက်သွားကြကုန်ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓကို နောက်
တနေ့ နံနက်အတွက် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရန် ပင့်လျှောက်ကြ
လေရာ၊ လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့-အမွှပီလိကာရဲ့ ဖိတ်မန္တက
ပြုချက်ကို ငါ့ဘုရား လက်ခံလိုက်ပြီဟူ၍ ဗုဒ္ဓက ပြန်လည်
မိန့်မြွက်လိုက်လေပြီ။

နောက်တနေ့ ရောက်လတ်သော် ဘုရားရှင်သည် နောက်
လိုက်နောက်ပါ ရဟန်းတော် (၅၀၀)နှင့်အတူ ပြည့်တန်
ဆာမ အမွှပပါလိကာကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ်ပြင်ဆင်၍ ကိုယ်
တိုင် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကပ်လှူအပ်သော ဆွမ်းကို ဘုဉ်း
ပေးခဲ့လေပြီ။

ဤကိစ္စကား-ဇတိဝါဒတန်ခိုး အပြင်းအထန် လွှမ်းမိုး၍
နေဆဲဖြစ်သော ဣန္ဒြိယနိုင်ငံရှိ ထိုခေတ်က လူအစည်းအရုံး
ဝင်တို့အတွက် မိုးကြိုစက်ကဲ့သို့ ပြင်းထန်သော လုပ်ငန်းတရပ်
ဖြစ်ခဲ့ချေသည်။

ထိုခေတ်၌ ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ထွန်းခဲ့ကြသော ဘာသာရေး
နှင့် လူမှုရေးခေါင်းဆောင်တို့တွင် မုဒ္ဒတပါးတည်းသာလျှင်
ပြည့်တန်ဆာမ၏ လုပ်ကျွေးပြုစုမှုကို ခံယူနိုင်လောက်အောင်
သတ္တိပြောင်၍ အနိမ့်ဆုံး လူတန်းစားများကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့်
၎င်းတို့၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက် နိုင်ခဲ့လေပြီ။

၎င်းတို့ကို ယုတ်ညံ့သော ဘဝမှ ကယ်တင်၍ ဖြူစင်မြင့်မြတ်
သောဘဝသို့ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ခဲ့လေပြီ။ ဂေါတမ
ဗုဒ္ဓ၏ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းမိန်းမတို့၏ စာရင်းတွင်ပင်
ပြည့်တန်ဆာမ လေးဦးတို့ကို တွေ့မြင်ရချေသည်။

၎င်းတို့ကား-

- (၁) ဝိမလာ၊
- (၂) အမွှပပါလိကာ၊
- (၃) အဘုဒါသီ၊
- (၄) သီရိမာ ဘိက္ခုနီ တို့ဖြစ်သည်။

မာတင်္ဂါအမျိုးသွီးလေး မြင့်တက်ပုံ

တရံသော် ဗုဒ္ဓအရှင်သည် ရှင်အာနန္ဒာကို နောက်ပါ ပြု၍ ဒေသစာရီ ကြံချီလျက်ရှိသည်။ အလွန်ပူပြင်းလှသော မဇ္ဈိမ ဒေသခေါ် ဣန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ရာသီဥတု ဒဏ်ကြောင့် အပြင်းအထန် ရေဆာမွတ်လျက် သွားနေကြကုန်သည်။

ထိုခဏ၌ အရှင်အာနန္ဒာသည် လမ်းဘေးရှိ ရေတွင်းမှာ ရေခတ်လျက်နေသော မာတင်္ဂါအနွယ်ဝင် အမျိုးသွီးတဦးကို မြင်လေရာ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်၍ သွားပြီးလျှင်—

ချစ်သွီး—

မြေသောရေကြည်ကို ငါတို့အား လှူဒါန်းပါလော့၊

ငါတို့သည် ကြည်လင် မြေသောရေစင်ကို သောက်သုံး ရန် အလိုရှိကြပါကုန်၏ ဟု ဆိုလေပြီ။

တပည့်တော်မကား—အလွန်နိမ့်ကျတဲ့ မာတင်္ဂါဇာတ်ဖွား အယုတ်တန်းစား အောက်တန်းစား ဖြစ်ပါသည် ဘုရား။

တပည့်တော်မသည် အရှင်မြတ်တို့ကဲ့သို့ မြင့်မြတ်သော သာကီယ ဇာတ်ဝင်များကို ရေကိုပင် ခတ်ယူ၍ မတိုက်နိုင် လောက်အောင် နိမ့်ကျလှပါသည်ဘုရား—

ဟူ၍ အားငယ်စွာ ပြန်လည်လျှောက်ထားလေပြီ။

ထိုအခါ အရှင်အနွာမထေရ်က—

ချစ်သွီး—

ငါတို့သည် ရေကိုသာ တောင်းဆိုနေကြကုန်၏။ သင် ချစ်သွီး၏ ဇာတ်အနွယ်ကို တောင်းဆိုနေသည် မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် ငါတို့ဘောင်းဆိုတဲ့ ရေကိုသာ ဆက်ကပ် ပါလော့—

ဟု ဆိုသောသော် သူငယ်မသည် သူ့ရဲ့ တသက်တာတွင် ပထမဆုံး အကြိမ်ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက် ရှင်လန်းခြင်းမျိုးဖြင့် ပီတိတွေ လွမ်းပြီးလျှင် ရေကြည် ရေချမ်းကို ရှင်အာနန္ဒာ အား ဆက်ကပ်လိုက်လေပြီ။

ဘုရားရှင်နှင့် အာနန္ဒာ မထေရ်တို့ ရှင်ရှင်လန်းလန်း သူဆက်ကပ်လိုက်တဲ့ ရေချမ်းဖြင့် အပန်းဖြေတော် မူကြ သည်ကို တွေ့မြင်ရသော အမျိုးသမီးကလေးကား—

အတွေး၌သာ ပေါ်လွင် ထင်ရှားနိုင်သည့် ပီတိသုခကို ခံစားလျက် နေချေပြီ၊ ပြင်းထန်သော ပီတိ လှိုင်းဟုန်ကြောင့် သူ၏မျက်လုံး အစုံမှ မျက်ရေ အယဉ်များ တသွင်သွင်စီးကျ လျက် နေချေပြီ။ ရှင်အာနန္ဒာ၏ အပေါ်၌ ကြည်ညိုသော စိတ်ဓါတ်များ၏ အရှိန်ပြင်းထန်မှုကြောင့် သူမ၏ ကတည၊ သဘောကို နှုတ်ဖြင့် မပြောဘဲ မျက်ရည်ဖြင့်သာ သံချိုနှော လိုက်ရလေပြီ။

အော .... ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိ၏ အာနုဘော်ကား အလွန်ပင် ကြီးမားလေစွဲ၍ တကား—

မာတင်ဇာတ်ဝင် သူငယ်မ၏ လက်ဖြင့် ပေးဆက်အပ် သောရေကို ဗုဒ္ဓနှင့် ရှင်အာနန္ဒာတို့ ခံယူ သောက်သုံးခြင်း သည် ထိုသူငယ်မ၏ အဆင့်အတန်းကို မြင့်တင်ရာ၌ ပဓါန ကုတ်မောင်းဖြစ်ခဲ့သည်။

ငါသည် လူဘဲဖြစ်သည်။ ပြာဟွဏ၊ ခတ္တိယ၊ သုဒ္ဓ၊ ဧဝဿ၊ ခဏ္ဍာလ၊ ပုတ္တုသ၊ မာတင်္ဂ စတဲ့ဇာတ် တွေဟာ စင်စစ်မတော့ ပညတ်တွေပါကလား။

ထိုထို နာမပညတ်တွေကို အစွဲပြု၍ ယုတ်တယ်၊ မြတ်တယ်၊ နိမ့်တယ်၊ မြင့်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆတွေဟာ မှန်ကန်တဲ့သစ္စာ တရားဖြစ်နိုင်ရန် ခိုင်လုံသော အခြေခံမဲ့တဲ့ အရာတွေသာ ဖြစ်ကြပါတကား-

ဟူသော အသိဉာဏ် လင်းရောင်ခြည်သည် ထိုသူငယ် မ၏ ဦးဏှောက်အတွင်းသို့ ချင်းနင်းဝင်ရောက်၍ လာလေပြီ။ ဇာတ်ဝါဒ၏ အရှိန်အဝါ အောက်တွင် အလျှားမှောက် ဝပ်စင်း၍ ညံ့တွင်းမှာ နစ်မြုပ် နေခဲ့ရသော သူငယ်မ၏ အသိဉာဏ်ကား-

သူမ၏လက်ဖြင့် ပေးဆက်သည့်ရေကို ဗုံခွံနှင့်ရှင်အာနန္ဒာ သောက်သုံးတော်မူသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဇာတ်ဝါဒ နှောင်ကြီးအားလုံး အတစ်အတစ် ပြတ်ကျ၍ သွားလေပြီ။ လူနှင့် လူချင်း ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကွဲပြားခြားနားခြင်း မရှိဟူသော အသိဉာဏ်လည်း အပြင်းအထန် ခေါင်းပြု၍ ပေါ်ထွက်လာလေပြီ။

သို့ဖြစ်ရာ ရှင်အာနန္ဒာကို ကျေးဇူးတင်စိတ် ကြည်ညိုစိတ် တို့သည် ယိုဖိတ်လှမတတ် ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်၍ လာလေသောကြောင့်-

အရှင်မြတ်ဘုရား—

အရှင်မြတ်တို့ သိအပ်သော သစ္စာဥာဏ်ကို တပည့်တော် မတို့လို မိန်းမသားကလေးများ သိနိုင်ခွင့်မရှိပါသလော— ဟူ၍ စောကြောလေပြီ။

ထိုအခါ ရှင်အာနန္ဒာသည် ထိုသူငယ်မကို ဘိက္ခုနီမ အဆင့်သို့ မြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် ကယ်တင်လိုက်လေပြီ။

ဤသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓနှင့် ၎င်း၏တပည့်ကြီးတို့သည် ဖြူ၊ မ၊ ကျား၊ မ၊ နိမ့်ကျ၊ မြင့်မြတ်စသော ဇာတ်တွေ အနွယ်တွေကို ဥပေက္ခာပြု လျစ်လျူရှု၍ နိမ့်ကျနေတဲ့ သတ္တဝါအစုရဲ့ မြင့် တက်မှုတရုကိုသာ အာရုံ ရှေးရှုပြီးလျှင် ကယ်တင်မှုကို ပြုတော် မူခဲ့ကြလေပြီ။

အင်္ဂုလိမာလ၏ ပရဟိတ လုပ်ငန်း

အင်္ဂုလိမာလကား— လူ၏လက်ညှိုးတွေကို ဖြတ်ပြီး နွယ် ကြိုးနှင့်သီကာ လည်ပင်းမှာ ပန်းကုံးသဘွယ် ဆင်မြန်းထား သူ့ရောမလူကြမ်း လူသရမ်းကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။

အင်္ဂုလိမာလ ဆိုသည်ကား— ကောသလတိုင်းကြီး ၊ တခု လုံးကို ကြားရုံနှင့် ချောက်ချားစေနိုင်သော(ဝါ)ကောသလ တိုင်းသူ တိုင်းသား ယောက်ျား မိန်းမ ကလေး လူကြီးခရီး သွား အိမ်နေအားလုံး ၎င်းကိုကြားရုံနှင့် နှလုံးတွေခုန်

ကြောက်ဒူးဘွေတုန်ရတဲ့ တောပုန်းလူဆိုးကြီးရဲ့ နာမည် ဖြစ်သည်။

သူသည် ကောသလတိုင်း အတွင်းရှိ တောတောင်တစ်ခု၌ စည်းလွတ် ကမ်းလွတ် ရမ်းချင် တိုင်း ရမ်း ကြမ်းချင်တိုင်း ကြမ်းနေသူ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

တနေ့သော် အာဇုပီ တောအတွင်း၌ ဗုဒ္ဓနှင့် တယောက်ချင်း တွေ့ရသော နေ့မှစ၍ မိဒိတဦးတည်း ကောင်းစားရေး အတွက် သက်သက် ဖြစ်သော လက်ညှိုးပန်းကုံးနှင့် တကွ သူ၏လက်နက်များကို အကုန်ပစ်ချပြီးလျှင် သူ၏သုတ်တွင် ပေရေ စွန်းငြိနေသော လူသား၏ သွေးများကို စင်ကြယ်အောင် ဆေးကြော သုတ်သင်ပစ်လိုက်လေပြီ။

ထိုနောက် သူသည် ဗုဒ္ဓ၏ နောက်တော်ပါးမှ မခွါတဲ လိုက်လေတော့၏။ ချက်ခြင်းပင် ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတ လုပ်သား စာရင်းသို့ ဝင်လိုက်လေပြီ။

သူသည် လောကအတွင်း၌ ရှိသော ပရဟိတ(ဝါ) သူကျိုးဆောင် လုပ်ငန်း အမျိုးမျိုးတို့တွင် အခံရအခက်ဆုံး ဖြစ်သော ဒုက္ခကို သက်သာရာရအောင် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းတခုကို ရွေးချယ်လိုက်လေပြီ။

လူ့လောကအတွင်းရှိ လူသားနှင့် လူသမီးတို့တွင် လူ့သမီးတိုင်း ရှောင်လွှဲခဲ့ရ မုချကေန် ဘွေကြံရမြဲ အမှန်ဖြစ်သော ဒုက္ခကို သက်သာရာ သက်သာကြောင်း နည်းကောင်း နည်းမွန်ဖြင့် ကူညီစောင့်ရှောက်ရန် ဖြစ်သည်။

လူ့သမီးများအတွက် သားသမီး ဖွားမြင်ရတဲ့ ကိစ္စကား အလွန်ကြီးကျယ်တဲ့ အာဝေဏိက ဒုက္ခ(ဝါ) သီးသန့် ဆင်းရဲဖြစ်သည် မဟုတ်တုံလော။

လူ့သဘာဝအတိုင်း လူ့လောက လူ့ဘောင်အတွင်း၌ မှီတင်းနေထိုင်ကြသူ လူ့သမီးတိုင်း ဤမီးဖွားခြင်းဆိုတဲ့ အာဝေဏိက ဆင်းရဲကို တွေ့ကြုံရမြဲ မဟုတ်တုံလော။

လူ့သမီးတို့၏ ထိုသည့်အာဝေဏိက ဒုက္ခကို တနည်းနည်းနှင့် သက်သာရာ ရအောင်(ဝါ)ခံသာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးမှုသည် အလွန်တရာ မွန်မြတ်လှစွာသော ပရဟိတလုပ်ငန်းပင် မဟုတ်တုံလော။

ထိုသို့သော လုပ်ငန်းမျိုးကိုပင် ယခုခေတ်သစ်၌ မိခင်နှင့် ကလေးများ စောင့်ရှောက်ရေး လုပ်ငန်းဟု ကင်ပွန်းတပ်၍ ထားသည် မဟုတ်တုံလော။

သို့ဖြစ်ရာ ဗုဒ္ဓသည် အကြမ်းနှင့် အရမ်းတွင် ဘက်မမြင်အောင် ကြမ်းခွဲ ရမ်းခွဲသော အင်္ဂုလိမာလ မထေရ်အား ထိုသည့် မိခင်နှင့် ကလေးများ စောင့်ရှောက်ရေး လုပ်ငန်းကို စွမ်းစွမ်းတမန် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ရန် ညွှန်ကြား အပ်နှင်းခဲ့လေပြီ။

ထိုသို့သော လုပ်ငန်းကို အပ်နှင်းခြင်းခံရသော အင်္ဂုလိမာလ မထေရ်သည်လည်း ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်အတိုင်း မီး-မဖွားနိုင်သော၊ ထိုမှတစ်ပါး မီး-ဖွားဆဲဖြစ်သော အမျိုးသမီးများထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တနည်းနည်း ဖြင့် ထိုထို

လူ့သမီးတို့၏ အာဝေဏိက ဆင်းရဲကို နည်းသည်ထက် နည်းအောင် (ဝါ)သက်သာသည်ထက် သက်သာအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့လေပြီ။

ယင်းသို့ လူ့သမီးတို့၏ ဒုက္ခကို ကယ်တင်လေလေ အင်္ဂုလိမာလ၏ အမည်လည်း အမျိုးသမီးလောက၌ ပိုမို၍ ရေပန်းစားလာလေလေ ဖြစ်တော့သည်။

ထိုသို့ ရေပန်းစားလေလေ ကြမ်းသည် ရမ်းသည် ဟူသော သူ၍ သတင်းဆိုးများလဲ ဘဲဖြည်းဖြည်း ၎င်းလျှိုးကွယ်ပျောက်၍ သွားလေလေ ဖြစ်လာသည်။

ထိုအခါက ကြောက်ဘွယ် လန့်ဘွယ် နှလုံးခုန် ရင်တုန်ဘွယ် ဖြစ်သော အင်္ဂုလိမာလဆိုတဲ့ နာမည်ပညတ်ကား- ယခုအခါ အာဝေဏိက ဒုက္ခကို ခံစားနေရရှာတဲ့ လူ့သမီးတို့ အတွက် အားဆေးကြီးတခု ဖြစ်လာချေပြီ။

အတိအကျ ဆိုရသော် ၎င်းသည် မီးနေရှင်မတို့ရဲ့ အားထားရာ မျှော်ကိုးရာ အစစ်ဖြစ်၍ နေလေပြီ။ မီးနေခန်း (သို့မဟုတ်) သားဖွားရုံဟူသမျှတို့၏ တမ်းတခြင်းကို အမြဲတစေခံ၍ နေရလေပြီ။

ထိုကြောင့် အင်္ဂုလိမာလ ကိုယ်တော် ကြွလာပြီဆိုတဲ့ အလုံးသည် မီးနေခန်းနှင့် သားဖွားရုံများကို ပြီးစေရုံမျှ မကမူ၍ နှလုံးငြိမ်အားတိုးဆေးကြီးလဲ ဖြစ်ချေသည်။

ဗုဒ္ဓသည် ဤမွန်မြတ်သော ပရဟိတလုပ်ငန်းကို အင်္ဂုလိမာလ မထေရ်အား ညွှန်ပြလုပ်ကိုင်စေခြင်းဖြင့် သူ၏ခက်

ထန် ကြမ်းကြုတ်သော မူလလုပ်ငန်းကြီးကို အစတုံးနှစ် မြုတ်စေ၍ ခေတ္တာရော၊ ကရုဏာပါ ယှဉ်စပ်လျက် ပါဝင် သော လူ့သွီးများအတွက် ဝန်ဆောင် လုပ်ငန်းသစ်ကို ဖော်ထုတ်လိုက်လေပြီ။

ထို့ကြောင့် ထိတ်စရာ လန့်စရာ ကြောက်မက်ဘွယ်ရာ ဖြစ်ခဲ့သော အင်္ဂုလိမာလသည် တဘဝချင်း၌ပင် အရည် အချင်း ပြောင်း၍ ချစ်ခင်စရာ အားကိုးစရာ အင်္ဂုလိမာလ ဖြစ်လာလေသည်။

ကောသလတိုင်း၏ မြို့တော်ဖြစ်သော သာဝတ္ထိ ဘုရားသွီး သောကတွင် ၎င်းသည် အပေါ်ထင်ဆုံး သူကျိုးဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တပါးဖြစ်၍ နေလေပြီ။

ယခုခေတ်ဖွား ဗုဒ္ဓ၏သားတော်များသည် အရှင်အင်္ဂုလိ မာလ မထေရ်၏ ပရဟိတလုပ်ငန်းစဉ်ကို စိတ်ယှဉ် ကိုယ် ရောက် ပေါက်ပေါက် မြောက်မြောက် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် ရန် အချိန်အခါရောက်၍ လာပြီမဟုတ်တုံလော။

အရှင်အင်္ဂုလိမာလသည် ဒေါသ၏အစွမ်းကြောင့် ပန်း ထွက်လာတဲ့ အရမ်းအကြမ်းတွေကို ခလေးနှင့် မိခင်များ စောင့်ရှောက်ရေး လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လက်စတုံး ချေမှုန်း၍ ဖျက်ဆီးလိုက်နိုင်သည် မဟုတ်တုံလော။

ရှေးက ကြူးလွန်ခဲ့သော အကုသိုလ် ဒုစရိုက်မှုတွေကို နောက်ထပ် အားသွန်ကြိုးကုတ်၍ တကယ်တန်း ပြုလုပ်တဲ့

ကုသိုလ်သုစရိုက်တို့၏ အာနုဘော်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ပပျောက်၍ သွားစေနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ပရဟိတဆိုတဲ့ သူကျိုးဆောင် လုပ်ငန်းကို လုပ်ရန် အချိန်နှောင်းပြီဟူ၍ မည်သည့်အခါမျှ မဆိုနိုင်ချေ။

သို့ဖြစ်လေရာ အင်္ဂုလိမာလ မထေရ်ရဲ့ထုံးကို နမူနာ ယူကြကုန်ပြီးလျှင် အပြစ်မဲ့သော ပရဟိတ လုပ်ငန်းများကို အားသွန် ခွန်စိုက် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် ဆောင်ရွက်ရန် အာရုံ ပြုသင့်ကြပေသတည်း။

ယော ပုဗ္ဗေဝ ပမဇ္ဇိတွာ၊
ပစ္ဆာ သော နပမဇ္ဇတိ။
ဿာ မိ လောကံ ပတာသေတိ၊
အဟ္တာ မုတ္တောဝ စဗ္ဗိမာ။

အကြင်သူသည် ရှေ့ပိုင်း၌ မေ့လျော့ ပံ့ပိုးဆုမူကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုသော မှန်ကန် မွန်မြတ်တဲ့ကိစ္စကို ကြိုးပမ်းအား ထုတ်၍ မပြုလုပ်ခဲ့စေကာ နောက်ပိုင်းသို့ ရောက်တဲ့အခါ သတိသံဝေဂရ၍ လာပြီးလျှင် တကယ်တန်း ကြိုးကုတ်၍ အတိုးနှင့် ပြုလုပ်ခဲ့လေပြီ။

ထိုသူကား-တိမ်တိုက်အတွင်းမှ ထွက်၍လာသော စန္ဒာ လမင်းကဲ့သို့ လောကကြီးတခုလုံးကို အလင်းရောင်ပေးခြင်း ငှါ စွမ်းနိုင်လေသတည်း။

အသောက မင်းကြားနှင့် ပရဟိတ လုပ်ငန်း

ဗုဒ္ဓသည် ပရဟိတ (၀၁) သူ ကျိုးဆောင် လုပ် ငန်း ကို ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ၌ ဇီးရှူးတိုင်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

ဗုဒ္ဓ၏ အလုပ်သက်(၄၅)နှစ်ကို စစ်စစ် ဖုဖု အပြန် အလှန် ကြည့်ရှုသုံးသပ်ခဲ့လျှင် ရသမျှအချိန်ကို ပရဟိတစစ်စစ် အတွက်သာ အသုံးပြုခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပေလိမ့်မည်။

ဗုဒ္ဓသည် မိမိအဖို့အရာ ဘာကလေးတခုကိုမျှ လိုလားမှု (၀၁)ရည်မှန်းမှုမရှိပြီ ဖြစ်သောကြောင့် သတ္တသိဒ္ဓိ ဖြစ်၍နေပြီ၊(၀၁)ကိုယ်ကျိုးအတွက် ရှိမ်းပြီး၍ နေပြီ။ (၀၁)ဤကပ္ပေါလောက၌ နေလျက်ပင် လိုလားနှစ်သက်တွယ် အာရုံ တို့ကို လုံးဝ လိုလားမှု ကင်းမဲ့နေရကား အလိုဟူသမျှ ပြည့်ဝပြီး ဖြစ်၍ နေလေပြီ။

ယင်းသို့ ကိုယ်ကျိုးကိုယ်သာ ကိုယ် အဘို့ အရာ အတွက် ရည်မှန်းလိုလားချက် တစက်ကလေးမှ မရှိသော်သာလျှင် ပရဟိတ သက်သက် (၀၁) သူကျိုးစစ်စစ်ကို ဆောင်ရွက်သူ ဖြစ်နိုင်လေသည်။

ငါတို့နေထိုင်ရာ ဤကပ္ပေါလောကအတွင်း၌ ဗုဒ္ဓ၏ လိုလားမှုကို ခေါင်းထောင် လာအောင် ဆွဲဆောင် နိုင်သော အရာ ဘာတခုမျှ မရှိတော့ပြီ။

ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓသည် အလိုမဲ့သက်သက် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ထိုသို့
သော အကြောင်းကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓသည် ပရဟိတသမား
စစ်စစ်ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏ ဦးဆောင်မှုကို အလေးပြု၍ ၎င်း၏
လမ်းစဉ်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးသူ ရှင်နှင့်လူတို့သည် ဗုဒ္ဓ၏
ပရဟိတမီးရှူးတိုင်က ထိုးပြသောဘက်သို့ ဇောက်ချ၍ ဦး
လည်မသုံဘဲ လိုက်နာခြင်း ဖြစ်ခဲ့ကြလေပြီ။

ဗုဒ္ဓ၏ဘပည့်တော်များသည် အိမ်ရာထောင်သူနှင့် အိမ်
ရာရှောင်သူဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စား တွဲပြားလေရာ ထိုနှစ်မျိုးလုံး
ပင် ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတလမ်းစဉ်ကို မငြိုမငြင် လိုက်ခဲ့ကြလေပြီ။

ဤနေရာတွင် အိမ်ရာထောင်သူတို့အနက်မှ ဗုဒ္ဓ၏ပရဟိတ
လမ်းစဉ်ကို တွင်တွင်ကြီးလိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့သော သီရိဓမ္မာ
သောကဘုရင် ဟူ၍၎င်း၊ အာသောက မင်းတရား ဟူ၍၎င်း
ရာဇဝင်ပြောင်ခဲ့သော ဣန္ဒြိယကေရာဇ်တဦး၏ လုပ်ငန်းစဉ်
ကို တင်ပြခဲ့သော် များစွာ ဆီလျော်ပေလိမ့်မည် ။

သူသည် ဗုဒ္ဓအရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ပြီးနောက် ၂၁၀-
နှစ်မြောက်မှာ ပါဠိပုတ်မြို့တော်၌ နန်းတက်ခဲ့လေပြီ။ ဇာ
တိအားဖြင့် ဟိန္ဒူဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်သူဖြစ်ခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် နိဂြောဓ သာမဏေနှင့် တွေ့ပြီးနောက်မှ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာဝင် အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းလာခဲ့လေသည်။

ယင်းသို့ ဖြစ်ပြီးနောက် သူသည် ဗုဒ္ဓ၏တရားတို့ကို ပညာ
ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များထံမှလည်း နာယူမှတ်သားခဲ့သည်။ မိမိကိုယ်တိုင်
မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်ဖြင့်လည်း သုံးသပ်ဝေဖန်ခဲ့လေသည်။

ဤသို့ နာယုမှတ်သားမှု၊ သုံးသပ် ဝေဘန် မှုတို့ကြောင့် လောက လူသား၏ လိုလားချက်တို့ကို တိကျစွာ သိမြင်၍ လာလေတော့သည်။

ထိုအခါ သူသည် သူ၏ ကျယ်ပြန့်သော အင်ပိုင်ယာ နိုင်ငံတော်မှ ကောက်ခံရရှိသော အခွန်အကောက် များကို ပရဟိတဟူသော သူကျိုးပြုလုပ်ငန်းတွင် မြှုတ်နှံ ခဲ့လေပြီ။

သူသည် နိုင်ငံတော်သူ နိုင်ငံတော်သာသား လူအများနှင့် ကျွဲ၊ နွား၊ တိရစ္ဆာန်များ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ သက်သာလွယ်ကူ စွာသွားလာနိုင်ဖို့ အတွက် မင်းလမ်းမကြီးများကို စတင် ဖောက်လုပ်ခဲ့ လေသည်။

ထိုထိုလမ်းမကြီးများ၏ ဘေးတလျှောက်တွင် သင့်လျော် သော အကွာအဝေး၌ လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များ အရိပ်ခိုလှုံနိုင် ရန် သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုး ပြုစုခဲ့သည်။

လူသားများ၏ သောက်ရေ- သုံးရေ အတွက် နက်ရှိုင်း သော ရေတွင်းပေါင်း မြောက်မြားစွာကို တူးဖော်ခဲ့သည်။

တိရစ္ဆာန်များအဖို့ ရည်မှန်လျက် ရေကန်ပေါင်း ထောင် ထောင်းကို ဆယ်ခဲ့လေပြီ။

အရေးကြီးသော လမ်းဆုံဌာနများ၌ ဓမ္မသာလာခေါ် တည်းခိုရန် ဇရပ်များကို ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။

ထိုဇရပ်များ၌ လူမျိုး၊ ကျား၊ မ၊ ဖြူ၊ မည်း၊ နှာခေါင်းချွန်၊ နှာခေါင်းပြား မခွဲခြားဘဲ တသားတည်း အခွင့်အရေးတူ တည်းခို နားနေနိုင်သည်။

ဇရာနှင့် ဗျာဓိတို့၏ ဖိစီးနှိပ်စက်ဒဏ်ကို အပြင်းအထန် ခံနေကြရကုန်သော လူအိုနှင့်လူနာတို့အတွက် ဆေးပေးဌာန နှင့် ဆေးရုံများကို အနှံ့အပြား ဆောက်လုပ်၍ထားခဲ့သည်။

ထို့ပြင် မိမိတို့၏ နာကျင်မှုကို ကရုဏာ သက်လောက် အောင် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကြတဲ့ တိရစ္ဆာန် များအတွက်ပင် ဆေးကုဌာနများ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ကြောင်းကို သူ၏ ကျောက်စာတော်အရ ကျွန်ုပ်တို့သိရှိရလေသည်။

ဤသို့ လူသားကို လွန်မြောက်၍ တိရစ္ဆာန်အထိ ရောက် အောင် မေတ္တာခံဝိတ် ထိုးဖောက်သော လုပ်ငန်းကား— ကပ္ပါဝင်၌ စာတင်ရသော ပထမလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ ရာဇဝင် မှတ်တမ်းတို့၌ အဆိုရှိသည်။

ဤသို့သော နည်းအားဖြင့် ပရဟိတဆိုတဲ့ သူကျိုးပြု လုပ်ငန်းကို စွဲစွဲလန်းလန်း ဇောက်ချပြီး လုပ်ကိုင်၍ လာ လေလေ ကပ္ပါနှင့် လူသားအတွက် လေးနက်သော ချမ်း သာရွှင်လန်း ပီတိပန်းပွင့်မှုကို ပိုမို၍ အမြင်မှန် လာလေလေ ဖြစ်သော အသောက မင်းတရားသည် ထိုခေတ် ထိုသမယ၌ ပဒေသရာဇ် ဧကရာဇ်တို့၏ အလယ်မှာ ထယ်ထယ် ဝါဝါ ထွန်းကားခဲ့သော တပြည်နှင့်တပြည် (ဝါ) လူတမျိုးနှင့် အခြားလူမျိုးတို့၏ အကြား၌ ထုံးစံအတိုင်း ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထ ရှိခဲ့သော လူနှင့်လူချင်း သတ်ဖြတ်ညှင်းပန်းခြင်းဆိုတဲ့ စစ်ပွဲ ကိုပင် အဖျက်သဘောသက်သက် ဖြစ်သည်ဟု အမြင်မှန် ပေါက်လာမှုကြောင့် ထိုသို့သော စစ်ပွဲမျိုးကို မတိုက်ခိုက်

တော့ဟူ၍၊ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြောင်းကို သူ၏ကာလိင်ကျောက်
စာအရ ကျွန်ုပ်တို့ သိခဲ့ရလေသည်။

ထိုကြောင့် အသောကသည် အဖျက်သဘော မကင်းသော
အလုပ်ကိစ္စမှန်သမျှကို လုံးဝရှောင်ဖယ်ပြီးလျှင် အပြုသဘော
ပါတဲ့ ပရဟိတ လုပ်ငန်းတို့ဖြင့်သာ ဤကပ္ပါကြီးကို လန်း
လန်း စွင့်စွင့် အပွင့်ကြီးပွင့်၍ အတင့်ကြီး တင့်ခဲ့ စေလေ
သတည်း။

ပရဟိတ တေဒဂိရ အရှင်ဒဗ္ဗ

ဒဗ္ဗကား- မလ္လ္လာတိုင်း ကုသိနာရုံမြို့သား ဖြစ်ခဲ့၏၊ မြို့သား
ဟုဆိုရစေကာ ၎င်းမြို့တွင်း၌ မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်ခဲ့ရသည်
ကား မဟုတ်ပါပေ။

နေ့စေ့၊ လစေ့ ကိုယ်ဝန်အပြေ နှင့်ဖြစ်သော သူ၏အမေ
သည် ရုတ်တရက်ဖြစ်သော ရောဂါဖြင့် သေဆုံးခဲ့သည်။

သေလျှင်သေခြင်း ချက်ခြင်း လုပ်တိုင်းကုန်းသို့ ထမ်းထုတ်
၍ မီးသင်္ဂြိုဟ်ရန် ထင်းပုံပေါ်သို့ အလောင်းကိုတင်ကြလေပြီ၊
ထင်းပုံပေါ်သို့ ရောက်မှ ကမ္မဇလေနှင့်၍ ဒဗ္ဗကို မွေးထုတ်ယူ
ရသည်။

လူသေကို မီးရှို့သူများသည် အူဝဲအူဝဲနှင့် လူလောက
ထဲသို့ ဝင်ရောက်လာသူ တယောက်ကို အရေးပြု၍ ဂရုမစိုက်
နိုင်ကြသေးသောကြောင့် ကလေးကို ဒဗ္ဗ (ဝါ) မြေဇာ

မြက်ဖုတ် ပေဂါမှာ ခဏ တင်ထားပြီးလျှင် သူ့အမေရဲ့ အသောင်းကိုသာ ဖုတ်ကြည်းသဂြိုဟ်ကြလေပြီ။

သို့ဖြစ်ရာ ဒဗ္ဗသည် မွေးကတဲက မိမဲ၊ ဘမဲကလေး တယောက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ လူတို့သည် သင်္ချိုင်းကုန်း ထင်းပုံ ပေဂါမှ ရယူခဲ့သော ကလေးကို တယောက်တလက် အလှ အယက် နို့ချိုတိုက်ကျွေး၍ မွေးခဲ့ကြလေပြီ။ အားလုံးတို့ ကပင် တတ်သမျှ၊မှတ်သမျှ ၎င်းကို သင်ကြားပြသ လမ်းညွှန် ခဲ့ကြလေပြီ။

ဒဗ္ဗမှာ ချစ်စရာ၊ ခင်စရာ၊ အမိအဘဟူ၍ သိခြားမရှိချေ၊ ပေါင်းစရာ၊ သင်းစရာ၊ အားကိုးစရာ၊ ဆွေးမျိုးပေါက်ဖေဂါ ဟူ၍ သီးခြားမရှိ ဖြစ်ခဲ့ချေပြီ။

ကုသိနာရုံမြို့ရှိ လူအားလုံးတို့သည် သူ၏ချစ်စရာ၊ခင်စရာ၊ အားကိုးစရာများဖြစ်၍လာကြကုန်၏။သူ့အား နည်းကောင်း လမ်းမွန် ပြည့်မည့်သူများဖြစ်၍ လာကြကုန်၏။ မြင်သူ တိုင်းက သူ့ကို ချစ်ခင်ကြကုန်၏။

သိသူတိုင်းက သူ့ကိုကရုဏာသက်ကြကုန်၏။သူ့မှာစား နေ၊ အိပ် အတွက် သီးခြားဂေဟာမရှိစေကာ ကုသိနာရုံ တမြို့လုံး၌ရှိသော အိမ်ဂေဟာတို့သည် သူ့အလာကို အမြဲ ဟစေ စောင့်မျှော်၍နေကြကုန်၏။ အိမ်ဂေဟာတို့၏ တံခါး မှန်သမျှတို့သည် သူ့အတွက် အမြဲတမ်းပွင့်လျက် ရှိကြ ကုန်၏။

ကလေးသူငယ် ရွယ်တူချင်း လောက၌လည်း မျက်နှာ အပွင့်ဆုံးကား ဒဗ္ဗပင်။

ယင်းသို့ မြို့တော်သူ မြို့တော်သားများ တယောက်တလက် ပြောင်းပြီး ဖျောင်းဖျမှုကို ရခဲခြင်းကြောင့် သူသည် ချမ်းချမ်း သာသာ ကြီးပြင်း၍ လာခဲ့ရ၏။

ချစ်ခင်ယုယမှုကို ပြုကြသူအပေါင်းတို့အား တုံ့ပြန်ချစ် ခင်ရခြင်း အကျိုးပြုရခြင်းတို့ကြောင့် ပရဟိတ စိတ်ဓါတ် လည်း ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် ခိုဝင်ကိန်းဝပ်ပြီး ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

ကုသိနာရုံ တမြို့လုံးတွင်ရှိသော ယောက်ျား၊ မိန်းမကလေး သူငယ်အားလုံးကို ခင်မင်တွယ်တာရသော ဒဗ္ဗ၏ အချစ် ဓါတ်သည် သဘာဝအားဖြင့် အမြစ်ပြတ်ပြီး ဖြစ်၍ နေချေပြီ။

မှန်လှ၏။ လူသားတိုင်း နှစ်ဦးကို ချစ်ခင်မှုကား- ဥပ၊ ဒါန်နှင့်ယှဉ်သော အချစ်ဖြစ်၏။ လူဦးရေပေါင်း ထောင်နှင့် သောင်းကို ချစ် ခင် မှု ကား ဥပ၊ ဒါန်အစေး ပြယ်သဖြင့် ငြိတွယ်ခြင်းကင်းတဲ့ အချစ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အမြင့်ဆုံးဖြစ် သော ဥပေက္ခာမြဟ္မဝိဟာရ အဆင့်သို့ ရောက်၍ သွားမြဲ ဖြစ်ချေသည်။

ဥပ၊ ဒါန် အစွဲပြုတ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ကိလေသာစစ် တဏှာချစ်ကား အမြစ်ကပြုတ်၍ ၎င်းတုတ်သေလေတော့ သည်။

ဤသို့အားဖြင့် ဒဗ္ဗသည် မည်ကဲ့သို့သော ဝိပဿနာ တွေ ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကိုမျှ အထူးတလည် အားထုတ်၍ မနေ ရဘဲ သူ၏ ဘဝအခြေအနေအရ ဥပ၊ ဒါန်တွေကို ဖြုတ်၍ ချနိုင်ခဲ့လေပြီ။

ဥပါဒါန်တွေ တသုတ်ပြီးတသုတ် ပြုတ်၍ကျ နေ သော ဒဗ္ဗသည် နုနုနယ်နယ် (၇) နှစ်သားအရွယ်၌ ကံအားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓနှင့် တွေ့ကြုံဆုံစီးမိလေပြီ။ တွေ့လျှင် တွေ့ချင်းပင် ဘုရားရှင်သည် မိမ့်၊ ဖမ့် ခိုကိုးရာမဲ့ဖြစ်သော (၇) နှစ်သားအရွယ် ဒဗ္ဗကို ရှင်သာမဏေ ပြုလုပ်၍ ပေးလိုက်လေပြီ။

နဂိုရင်းကပင် ဥပါဒါန် အတော်အတန် ကင်းစင်ပြီးသော ဒဗ္ဗသည် မကြာမီ ရက်အတွင်းမှာပင် ကိလေသာ အာသဝေဝါ ကွာလျှောကုန်စင်တဲ့ အရိယာဂိုဏ်းဝင်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်း ရောက်ရှိ၍ သွားခဲ့လေပြီ။

ထိုအခါ ဒဗ္ဗသည် ဘုရားရှင်အား ဤသို့လျှောက်ထားလေပြီ။

အရှင်မြတ်ဘုရား—

တပည့်တော်သည် (၇) နှစ်အရွယ် နုနုနယ်နယ်ကပင် ကိလေသာ အာသဝ အားလုံးကို ချေမှုန်း တိုက်ဖျက်၍ ပြီးခဲ့ပါပြီ။

ရဟန်တို့ ရောက်အပ်၊ သိအပ်၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်သော တရားမှန် သမျှကိုလဲဘဲ ရောက်ပြီးသိပြီး မျက်မှောက်ပြုပြီး ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။

တပည့်တော်၏ အလိုဆန္ဒ ခေါင်းထောင်၍ ထလာအောင် နှိုးဆွပြီး ပေးနိုင်တဲ့အရာ ဤကပ္ပါမှာ မရှိတော့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် တပည့်တော်ကိုယ်တိုင် အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝနေသူ(ဝါ) သတ္တသိဒ္ဓိ မှော်အောင်နေသူ ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။ သာဝ

ကများ လုပ်ဆောင်ဘွယ်ရာ ကိစ္စမှန်သမျှကို လုပ် ကိုင် ၍ ပြီးခဲ့ပါပြီ။

အကောင်း၊ အဆိုး ဤနှစ်မျိုးကို အတိုးနှင့်တကွ ပယ်ချိုး သုတ်သင်၍ ပြီးခဲ့ပါပြီ။

ထိုကြောင့် ယခုအခါ တပည့်တော်သည် မည်သည့်အရာ ကို ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ရပါမည်နည်း ?

လောကသား အများ၏ အကျိုး တရား များရာ များ ကြောင်း အလုပ်ကောင်း ကိစ္စမှန်တို့ကို အားသွန် ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်၍ ပေးရလျှင် မသင့်လျော် ပေဘူး လား ဘုရား-

စသည်ဖြင့် လျှောက်ထားလေသော်-

အေး.....သင့်မြတ်လှ ပေသည်။

ကိုယ်ကျိုး ပြီးမြောက်၍ ပြည့်စုံခဲ့သော် သုတပါး(၀၇) လောကသား၊ အားလုံးရဲ့ အကျိုးစီးပွား မြားမြောင်မှုကို သာ ရှေ့ရှုဆောင်ရွက်ရန် ကျန်ရှိလေတော့သည်။

ဟူ၍ ဗုဒ္ဓက မိန့်မြွက်ခဲ့လေပြီ။

ဤသို့သော ဗုဒ္ဓ၏ အမိန့်အားလျော်စွာ ရှင် ဒဗ္ဗသည် သေနာသနပညာပက ကျောင်းနှင့် အိပ်ရာနေရာ ညွှန်ကြား ရေးဟူသော ပရဟိတ လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင် လေပြီ။

ဤလုပ်ငန်းကား-သေးငယ် လွယ်ကူသော ကိစ္စမဟုတ် ချေ။

မှန်လှ၏။ ဗုဒ္ဓ၏လက်ထက်၌ ဗုဒ္ဓဝါဒဂိုဏ်းဝင် ဒါယကာ ဒါယိကာမအများတို့သည် သာဝတ္ထိ၊ ရာဇဂြိုဟ် စသောမြို့ကြီး ပြကြီးများနှင့်တကွ အခြားအခြားသော မြို့ပြကျေးရွာတို့၏ အနီးအနား တစ်ဝိုက်တွင် ရဟန်းတော်များ သီတင်းသုံး နေထိုင် ရန် အတွက် လေးတိုင်စင်ကျောင်း ကလေး များစွာတို့ကို ဆောက်လုပ် လှူဒါန်း၍ ထားလေ့ရှိကြကုန်၏။

ဒဗ္ဗ၏ လုပ်ငန်းကား-ထိုသို့သော ကျောင်းငယ်များကို အမြဲမပြတ် တံမြက်စီး လှဲခပ်၍ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းထားရန် ဖြစ်တဲ့အပြင် ၎င်းတို့တွင် သောက်ရေ၊ သုံးရေ အပြည့်အစုံ စီမံထားရန်လည်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း အားလပ်နေသောကျောင်းနှင့် လူနေ မပြတ်သော ကျောင်းတို့၏ စာရင်းကိုပါ အတိအကျ ကိုင် တွယ်၍ ထားရလေသည်။

ဘုရားရှင်ကို ဖူးမျှော်ကန်တော့ရန်၎င်း၊ (သို့မဟုတ်) တရားအားထုတ်ရန်၎င်း ကြွရောက်လာသမျှသော အာဂန္တု ဧည့်သည်ရဟန်းတော်များကို နေရာချထားရန်(ဝါ) အခြား လိုအပ်သော အကူအညီများကိုပေးရန် အလုပ်ကို ရှင်ဒဗ္ဗ သည် ထမ်းရွက်ရလေသည်။

ဧည့်သည် ရဟန်းတော်များသည် အချိန်အခါမရွေး စာ မပေး ကြေးနန်းမရိုက်ဘဲ ဆိုက်ရောက်၍ လာတတ်ကြကုန်ရာ ရှင်ဒဗ္ဗမူကား အချိန်ကာလမရွေးဘဲ အမြဲတမ်း အသင့်ရှိ နေမြဲ ဖြစ်သည်။

အဆင့်အတန်းအားဖြင့်၎င်း၊ သဘာဝအားဖြင့်၎င်း တူညီသော ရဟန်းတော်များကို နိုးနိုးစပ်စပ်ကပ်လျက် ထားလေ့ရှိသည်။

ဆိပ်ငြိမ်မှု (ဝါ)ဝိဝေကကို လိုလား နှစ်သက်သော ရဟန်းတော်ကို ၎င်းတို့ရဲ့ ဆန္ဒပြည့်ဝစေရန် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ဝေဘာရတောင်စသည်တို့၌ တည်ရှိသော သင်္ခမ်းကျောင်းများသို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်၍ ပေးရလေသည်။

ရောက်လာတိုင်းသော ရဟန်းတော်များနေရာ ထိုင်ခင်းအတွက် စိတ်အနှောင့်အယှက် ကင်းစင်၍ အာဂန္တုပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ကြည်ရှင်မှု တခုကိုသာလျှင် အရှင်ဗုဒ္ဓမထေရ်အာရုံပြုလေ့ရှိသည်။ သူ၏စိတ်၌ မည်သည့်အခါ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ မည်သို့သော ခိုးလိုးခုလုမျိုး စိုးစဉ်းပင်ပေါ်ပေါက်ရိုး မရှိခဲ့ချေ။

အချိန်မရွေး အခါမလပ် သူ၏စိတ်ဓါတ်ကို ဝီတိစုံလွှမ်းပတ်လျက်ရှိသည်။ ဝေးသည်နီးသည်ကို၎င်း၊ ပူသည့်သေသည်ကို၎င်း၊ လင်းသည် မှောင်သည်ကို၎င်း၊ နောက်ကျသည် စောသည်ကို၎င်း ဥပေက္ခာပြုလျစ်လျူ ရှုပြီးလျှင် အာဂန္တုရဟန်းတော်များ၏ အလိုဆန္ဒကိုသာ ပြည့်ဝအောင် ဖြည့်တင်း၍ ပေးခြင်းကား ရှင်ဒဗ္ဗ၏ တခုတည်းသော လုပ်ငန်းဖြစ်ချေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် အရပ်ဒေသအမျိုးမျိုးမှ ကြွရောက်လာကြကုန်၍ အလိုဆန္ဒ မညီမျှကြကုန်သော အာဂန္တုဗျေဉ်သည်တို့ကို ၎င်းတို့ရဲ့ စိတ်တိုင်းကျ(ဝါ)အလိုကျဖြစ်အောင် စီမံ

ခန့်ခွဲ၍ ပေးရမှုကား-သေးနုတ်သော လုပ်ငန်းမဟုတ်ပါပေ။ သူမတူတန်သော လုံ့လဝီရိယ ဇွဲနှင့်၎င်း၊ မနည်းသော ခန္တီ ဆိုတဲ့ သည်းခံစိတ်နှင့်၎င်း၊ မိမိအလုပ်၏ တန်ဖိုးနှင့်အကျိုး သွားကို မမှိတ်မသုံသော ယုံကြည်ချက်နှင့်၎င်း ပြည့်ဝသော အာဇာနီတို့သာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော လုပ်ငန်းဖြစ်ချေသည်။

ထိုကြောင့်ပင် အာသဝတရားတွေကလဲကုန်၊ ကျင့်ကြံလုပ် ကိုင်စရာ ကိစ္စဟူသမျှတို့လဲ ပြည့်စုံ၍နေသော ရှင်ဒဗ္ဗမထေရ် သည် သံဃဝေယျာဝစ္စဟုဆိုအပ်တဲ့ ပရဟိတသူကျိုးပြု လုပ် ငန်းကိုသာ သက်တမ်းဆုံးအောင် ပန်းကုံးကဲ့သို့ အမြဲတစေ ရှင်ရှင်လန်းလန်း ဆင်မြန်း၍ သွားလေတော့သတည်း။

ဤသို့သော ကျင့်စခန်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို သိမြင်သော ဘုရားရှင်သည်-

တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ
 သေနာသနပညာပကာနံ
 ယဒိဒံ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော။

ဟူ၍ ပရိသတ်လေးပါး၏အလယ်၌ ပရဟိတ တေဒဂ် ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူးဖြင့် ရှင်ဒဗ္ဗအား ချီးကျူးသမျှ ထောပနာ ပြုခဲ့လေပြီ။

ရဟန်းတို့-

သံဃာအများ သက်သာ ချောင်ချိရေးကို ဦးစားပေး၍ ကျောင်းသင်္ခမ်း၊ အိပ်ရာ၊ နေရာ ပြင်ဆင် ညွှန်ကြားခြင်းဆိုတဲ့ သူကျိုးဆောင် လုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်သူ ငါ၏

တပည့် သာဝကတို့တွင် မလ္လာမင်း၏သားဖြစ်သော ဒဗ္ဗသည် အမြင့်မြတ်ဆုံးပေတည်းဟူ၍ ပြန်တမ်းထုတ်ပြီးလျှင် အရှင် ဒဗ္ဗမထေရ်အား ပရဟိတ ဧတဒဂ်ဘွဲ့ကို ပေးခဲ့လေပြီ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမကို ကယ်တင်ခြင်း

ရာဇဂြိုဟ် မြို့သူမ တယောက်သည် မိ၊ ဖ နှစ်ပါးတို့က လက်ထပ် ပေးစားလိုက်သော လင်ယောက်ျားနှင့် ချစ်ခင် ကြင်နာစွာ ပေါင်းသင်းနေထိုင်စဉ်တွင် မမျှော်လင့်ဘဲ ကံဆိုး မိုးမှောင်ကျချင်တော့ သူငယ်မ၏ ချစ်ခင်လှစွာသော လင် ယောက်ျား ဘဝတပါးသို့ ကူးပြောင်း၍ သွားရှာလေပြီ။

ထိုအခါ ကံဆိုးလှသော သူငယ်မသည် ဒိုကိုးရာမဲ့ အား ထားရာမဲ့အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်သဖြင့် ရှင်ဒေဝဒတ်ဂိုဏ်းဝင် ဘိက္ခုနီမ ကျောင်းတိုက်သို့ ချဉ်းကပ်၍ လူဝန်ကို ပယ်ခရှောင် ပြီးလျှင် ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်လိုက်လေပြီ။

လူ့ဘောင်လောက လူ့ဘဝ၌ လူ့လမ်းစဉ်ဖြင့် ထိုဘိက္ခုနီမကလေးမှာ ကပ်ပြီရရှိလာခဲ့သော လူမျိုးစေ့ ကလေး သည် တနေ့ထက်တနေ့ တလထက်တလ တိုး၍တိုး၍ ရင့် ကျက်လာလေပြီ။

ဤသို့အားဖြင့် ဖုံးအုပ်၍ မလုံနိုင်လောက်အောင် သန္ဓေ ရင့်ကျက်၍ လာသောအခါ ထိုဂိုဏ်း၏ ခေါင်းဆောင် ရှင် ဒေဝဒတ်ဆရာက ၎င်းသူငယ်မကို ကရုဏာကင်းမဲ့စွာ သူ၏ ဘိက္ခုနီလောကမှ နှင်၍ထုတ်လိုက်လေပြီ။

ထိုအခါ မိ, ဖ, မောင်, ဘွား နှင့် လင်သား ဟူသော ခိုကိုး အားထားစရာ ဘာတခုမျှ မမြင်ရှာသော ကိုယ်ဝန် အရင့်အမာနှင့် ခေါင်းတုံးမကလေးသည် အားထား မှီခိုရာ တွေ့လိုတွေ့ငြား စိတ်သောက ပျာများလျက် ဟိုထွက် ဒီဝင် အစီအစဉ်မရှိဘဲ ခြေဦးတည့်ရာသို့ လှည့်ကာပတ်ကာ သွား လာ၍ နေရှာလေပြီ။

တနေ့သော် ဗုဒ္ဓဂိုဏ်းဝင် သီလရှင်များ သီတင်းသုံး နေ ထိုင်ရာဖြစ်သော ဘိက္ခုနီအရပ်သို့ ရောက်၍ သွားခဲ့လေပြီ။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓဂိုဏ်းဝင် ဘိက္ခုနီတို့သည် ကိုယ်ဝန် အရင့် အမာနှင့် ဘိက္ခုနီမကို ဘုရားရှင်၏ ရှေ့မှောက်သို့အရောက် ရှိဆောင်ကြလေပြီ။

ဗုဒ္ဓသည် အဖြစ်အပျက်နှင့် အခြေအနေအမှန်ကို ပိုင်းခြား ဝေဖန်သိရှိရန် လှန်စွာအရေးကြီးရကား-ဤသို့သော ကိစ္စ တို့၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာကြကုန်သော ဝိသာခါစသော ဗုဒ္ဓ၏ ဥပါသိကာမကြီးများကို ခေါ်ယူ၍ ထိုဘိက္ခုနီမကလေး၏ အရေးကို စစ်ဆေးစေခဲ့လေပြီ။

ယင်းသို့ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကြောင့် လူဝတ်ကြောင်နှင့် လူ့ဘောင်မှာ နေစဉ်က ရရှိခဲ့သော ပဋိသန္ဓေ(ဝါ)ကိုယ်ဝန် ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှား လာလေ၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓ

သည် ဘိက္ခုနီမတို့၏ အရောင်တွင်း၌ ထိုသူငယ်မ၏ မီးဖွားခြင်းကိစ္စကို ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့လေပြီ။

ထိုကလေးငယ်ကို ကောသလတိုင်းကြီးရဲ့ အရှင် ဘုရင် ပသေ့နဒီကောသလက ကောက်ယူကျွေး၍ မွေးစား ခဲ့လေသည်။ ထိုသူငယ်သည် အရွယ်ရောက်သော အခါ ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတ သာသနာဝန်ထမ်း ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်၍ ရှင်ကုမာရကဿပ ဟူသောနာမဖြင့် သာသနာဝင်၌ ထင်ရှားခဲ့လေပြီ။

ထိုမျှမက ဗုဒ္ဓ၏ ဟောထုံးဖြစ်သော ဓမ္မကဏ္ဍာ တို့ကို ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် နာယူချင့်စဘွယ် ဖြစ်အောင် စိကာပတ်ကုံး သုံးနှုန်းဟောပြောရာ၌ တေဒဂ်ဘွဲ့ထူးကိုပင် ဆွတ်ခူး နိုင်ခဲ့ လေသတည်း။

ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် မိဖမဲကလေးများကို ကယ်တင်ခြင်း

တရံသော် သာဝတ္ထိမြို့အတွင်းမှာ အမျိုးအမည် အရည်အချင်းအားဖြင့် မထင်ရှားသော အိမ်ထောင်ရှင် လင်နှင့် မယားတို့မှာ သားငယ်တယောက် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

ထိုကလေး၏ အရွယ်ကား— ဥတ္တာနသေယျ၊ (၀၇) ပက်လက်သာ နေတတ်တဲ့ အရွယ် (၀၇) မထိုင်နိုင် သေးသော အရွယ်ဖြစ်သည်။

သို့စဉ်တမျှ နနယ်သေးငယ်လှသော ကလေးကို မြေဘုတ်
ဘီလူးစသည် ဖမ်းစားမှုကို စိုးရိမ်ကြသော(ဝါ)ထိတ်လန့်
ကြသော ဆွေမျိုးညီတကာတို့သည် ဗုဒ္ဓ ခြေတော်ရင်းသို့
ယူဆောင်လာကြကုန်ပြီးလျှင်—

အို-အရှင်မြတ်ဘုရား....

ဤကလေးကို အရှင်မြတ်အား ပေးကြပါကုန်၏။

အို-လူသား၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား—

ဤသူငယ်၏ အားထား မှီခိုရာ ဖြစ်တော်မူပါလော့-ဟု
လျှောက်ကာ ကလေးငယ်ကို လှူ၍ ထားခဲ့ကြကုန်၏။

ထိုအခါ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် စိတ်မသန့်သူ သတ္တဝါ
တို့၏ အားထား မှီခိုရာ ဖြစ်သော ဘုရားရှင်သည် ပဒုမ္မာ
ကြာချစ်ကဲ့သို့ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော လက်တော်ဖြင့် ပွေ့ယူ
အလှူခံ၍ ကြွသွားခဲ့လေပြီ။

ထိုနေ့ ထိုအချိန်မှစ၍ ဤကပ္ပာလောက အတွင်း၌ မည်
သည့် သက်ရှိသတ္တဝါကိုမျှ ယုယုယယ မပြုမစု ခဲ့ဘူးသော
(ဝါ)ရင်သွေးတော်သားကလေး ရာဟုလာကိုသော်မှ မပွေ့
မချီဘူးခဲ့သည့် လက်တော်ဖြင့် ပြုစုယုယခြင်းကို ခံရသော
ထိုကလေးငယ်သည် ဘေးအမျိုးမျိုး ရန်ဆိုး အသွယ်သွယ်
အန္တရာယ်အဝဝတို့မှ ကင်းလွတ်ပြီးလျှင် ချမ်းချမ်းသာသာ
ဘုရားရှင်၏ လက်ထဲမှာပင် ကြီးထွားခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ လေ
ပြီ။

ထိုကလေးကား—ဘုရားရှင်နှင့် တခဏချင်းမျှ ကွေကွင်းကင်းကွာ၍ မနေနိုင်ချေ။ ဘုရားရှင်ကို မမြင်ရလျှင် မရှင်ပြီဘဲ တကျ။ကျ။နှင့် ငိုပွဲဆင်လေ့ရှိသည်။

ထိုသူငယ်သည် ဘုရားရှင်၏ လက်တွင်း၌သာ ကြီးပြင်း၍ လာခဲ့ရသည် မဟုတ်ပါလော့။

ဤကပ္ပာလောကအတွင်း၌ ဘုရားရှင်သာလျှင် ထိုသူငယ်၏ အားထားမှီခိုရာ လည်းလျောင်း ပုန်းအောင်းရာ ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော့။

သို့နှင့် တဖြည်းဖြည်းခြင်း ကြီးပြင်းလာခဲ့ရာ ၇-နှစ်သားအရွယ်တွင် ရှင်ရဟန်း အဖြစ်ကို ရရှိခဲ့လေသည်။

ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည်—

ယော ဟိ ပဿတိ သဒ္ဓမ္မံ၊
သော မံ ပဿတိ ပဏ္ဍိတော။
အပဿမာနော သဒ္ဓမ္မံ၊
မံ ပဿံဝိ န ပဿတိ။

၎င်းမြန်မာပြန်

အမှန်တရား- ကျင့်သွားလှရှင်၊
ငါ့ကိုစေ့စေ့- မြင်တွေ့နေစဉ်။
တရားကိုမေ့- ကျင့်လေ့မယှဉ်၊
ငါနှင့်ဝေး- ရေးရေး သူမမြင်။

ဟူသော တဂါထာဖြင့် ထိုသူငယ်အား ဆုံးမသွန်သင်ခဲ့လေပြီ။

ထိုနောက် ရုပ်ဓမ္မ နာမ်ဓမ္မတို့၏ ဖြစ်ပျက် သဘောကို အမြဲထာဝစဉ် သွန်သင် ဟောပြောတော်မူခြင်းကြောင့် ကိလေ သာ အာသဝေါ ကွာလျော့ကုန်စင် မဂ်ဝင်ဖိုလ်ပေါက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မကြာခင် ဆိုက်ရောက်ခဲ့လေပြီ။

၎င်းကား- ဘုရားကို ကြည်ညိုတဲ့ အရာတွင် အမြင့်ဆုံး အမြတ်ဆုံးဆိုတဲ့ ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူးဖြင့် ချီးကျူးခြင်း ခံရတဲ့ အရှင် ဝဏ္ဏလိ မထေရ်ပင် ဖြစ်ခဲ့လေသတည်း။

ဘုရင့်သမားတော်ကြီး ဇီဝက

ဇီဝကကား- မိဘမဲ့ ဒိုကိုးရာမဲ့ လောက အတွင်းမှ ပေါ်ထွန်း ထွက်ပြု၍လာသော မီးရှူးတိုင်ကြီး တခုဖြစ်ခဲ့ပြီ။

သူသည် မဂဓဘိုင်း၏ မြို့တော်ဖြစ်သော ရာဇဂြိုဟ်၌ အလွန်ထင်ရှား ကျော်ကြား၍ နာမည် ကြီးထွားလှသော ပြည့်တန်ဆာမ သာလာဝတီ၏ သားဖြစ်သည်။

အမေဖြစ်သူက ပြည့်တန်ဆာမဆိုတော့ အဖေဟာ မည် သူမည်ဝါ ဖြစ်သည်ဟူ၍ လက်ညှိုးထိုး၍ ပြစရာ မရှိဘူး ပေါ့၊ ပြည့်တန်ဆာမတို့ရဲ့ ဓမ္မတာမှာ သွီးမိန်းမကလေး ကိုသာ မြတ်နိုးလေ့ရှိသည်။

အချိန်တန်အရွယ်ရောက်၍ လူလားမြောက်လာတဲ့ အခါ မှာ သမီးမိန်းမသာလျှင် အမိ၏လမ်းစဉ်တွင် အစဉ်သဖြင့် အသုံးကျသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ထိုမှတစ်ပါး သားငယ်ယောက်ျားကလေးများ မွေးဖွားလာခဲ့လျှင် ချက်ခြင်းပင် ဖျောက်ဖျက်၍ ပစ်မြဲဓမ္မတာ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ထိုကြောင့် သာလာဝတီသည် သားယောက်ျားကလေးမွေးဖွားလျှင် မွေးဖွားခြင်း ၎င်းကို လမ်းဘေးရှိ အမှိုက်ပုံသို့ သွားရောက် ပစ်ထားစေခဲ့လေပြီ။

ကံအားလျော်စွာ ထိုနေ့နံနက်ခင်းမှာပင် အဘယ မင်းသားသည် နန်းတော်တွင်းသို့ အစားဝင်ရန် ထိုလမ်းဖြင့် လာလေရာ ကျီးတသောသောနှင့် နေသော စွန့်ပစ်ထားတဲ့ ကလေးငယ်ကို တွေ့မြင်လေပြီ။

ချက်ခြင်းပင် မင်းစေတယောက်အား ၎င်းကလေးကို ကောက်ယူစေပြီးလျှင် မိမိ၏ နန်းတော်သို့ အပို့ခိုင်းလိုက်လေသည်။

ယင်းသို့ အဘယမင်းသား ကောက်ယူကျွေး၍ မွေးစားအပ်သော ဇီဝကသည် အချိန်သင့်၍ အခွင့်သာတဲ့ အခါမှာ ထိုခေတ် ကာလ၌ ပညာမျိုးစုံ သင်ယူရာ ဌာန ဖြစ်သော တက္ကသိုလ် (၀၁) တက္ကသိုလ် မြို့ဘော်သို့ သွားရောက်၍ ဒိသာ ပါမောက္ခဆရာကြီးထံတွင် (၇) နှစ်တိုင်တိုင် နည်းခံ၍ ပညာရင်နိုးသောက်စို့ ခဲ့လေပြီ။

ပညာအစုံ တတ်မြောက်ပြီး၍ ရာဇဂြိုဟ်မြို့တော်သို့ပြန်လည် ဆိုက်ရောက် လာသောအခါ မဂဓတိုင်းကြီး၏ အရှင်ပိမ္မိသာရ၏ ဘုရင် သမားတော်ကြီး အဖြစ် ချီးမြှင့်ခြင်းကို ခံယူရလေပြီ။

ထို့ပြင် နိုင်ငံတော် တ၅မ်းလုံး၌ရှိသော ဝေဒနာရှင် အမျိုးမျိုးတို့၏ ရောဂါဝေဒနာတို့ကိုလဲ ပျောက်ကင်းအောင် သက်သာအောင် ကုသ၍ ပေးလေသည်။

ပိဗ္ဗိသာရ ဘုရင်မင်းကြားကြီး နတ်ရွာလားပြီး သည်၏ နောက်ပိုင်း၌လည်း ၎င်း၏ ထီးမွေနန်းမွေကို ဆက်ခံသော အဇာတသတ်ဘုရင်၏ အထံတွင် ဆက်လက်၍ အမှုတော်ကို ထမ်းရွက်ခဲ့လေပြီ။

အမှိုက်ပုံထဲမှ ကောက်ယူ၍ မွေးခဲ့တဲ့ ဇီဝကသည် ဘုရင့် သမားတော်ကြီး အဖြစ်သို့ တိုင်အောင် ပြောင်ပြောင် မြောက်မြောက်တိုးတက်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ကပ္ပါမိမ့်နှင့် ခိုကိုးရာမဲ့တို့၏ ကြက်သရေဆောင် တပယောက် ဖြစ်ခဲ့သည်။

အမျိုးမျိုးသော ရောဂါဆိုး အနာဆိုး တို့၏ နှိပ်စက်ဒဏ်ကို အငြင်းအထန် ခံစားနေရတဲ့ ကပ္ပါလူသားထု တရင်လုံး၏ အားထား မှီခိုရာလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

အဘယ မင်းသား၏ ပရဟိတ စိတ်ဓါတ်နှင့် ပရဟိတ လုပ်ငန်းကြောင့် အမှိုက်တောထဲမှ ဇီဝကလို ကျောက်မျက် ရွဲရတနာ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ လေသည်။ ထို့ကြောင့် အဘယ မင်းသား၏ ကယ်တင်ရေး နမူနာကို အတုယူ၍ လိုက်နာ ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်လှ ပေသတည်း။

အနာထပိဏ္ဍိက (၀၁) အနာထပိဏ်

မှတ်ချက်။ အနာထ-မိ၊ ဖမဲ့ ခို ကိုး ရာ မဲ့ သူ၊
(၀၁) ဆင်းရဲသူ။ ပိဏ္ဍိက-အစားအစာ ကျွေးမွေး
ထောက်ပံ့သူ။ နှစ်ပုဒ်ပေါင်းလိုက်လျှင် မိမဲ့ ဖမဲ့ ခို ကိုး
ရာမဲ့ တို့ကို ကယ်တင်သူဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်
ကို ရရှိသည်။

သုဒတ္တ-ကား- ကောသလတိုင်း၏ မြို့တော်ဖြစ်တဲ့ သာ
ဝတ္ထိမြို့နေ ပစ္စည်းဥစ္စာ အဆမတန် ကြွယ်ဝသော သူဌေး
တယောက် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

သို့ရာတွင် သူသည် မိ-ဖ-မဲ့ နှင့် ခို ကိုး ရာမဲ့ တို့ကို အစာ
နေရာ ကျွေးမွေးပေးကမ်းလေ့ရှိခြင်း၊ အငတ်နှင့် အမွဲတို့၏
မိတ်ဆွေအစစ် အမြဲတမ်း ဖြစ်ခြင်းဟူသော ပရဟိတ လုပ်
ငန်းတို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ သာသနာ ဝင်နှင့် ဣန္ဒိယ ရာဇဝင်တို့၌
အနာထပိဏ်ဟူသော နာမည်ဖြင့် ထင်ရှားခဲ့လေပြီ။

တရံသော် သူသည် တစုံတရာသော ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်
ဖွယ် ကိစ္စကြောင့် မဂဓတိုင်း၏ မြို့တော် နုဇဂြိုဟ်သို့ ရောက်
ခဲ့လေပြီ။

သူ၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သော ရာဇဂြိုဟ် သူဌေးတဦး၏ အကူ
အညီဖြင့် သူသည် ပွင့်သစ်စဖြစ်သော ဗုဒ္ဓကို တွေ့ကြုံ ရရှိ
ခဲ့လေပြီ။

သူသည် ဗုဒ္ဓ ဟု သော အသံကို ကြားလျှင် ကြားခြင်း အောင်အည်း စောင့်ဆိုင်း၍ မနေနိုင်တော့ဘဲ ညတွင်းချင်းပင် ဗုဒ္ဓ သီတင်းသုံးတော်မူရာ ရာဇဂြိုဟ် မြို့အနီးရှိ ဝေဠု ဝန် ကျောင်းတော်သာသို့ လျင်မြန်စွာ အရောက်သွားခဲ့လေပြီ။

ဘုရားရှင်သည်လည်း အနာထပိဏ်၏ နူးညံ့ပျော့ပျောင်း၍ ကြည်လင်သန့်ရှင်းသော အတွင်းခိုကပ် ဟဒယ စိတ်ဓါတ်ကို အကဲခတ်မိတော် မူသဖြင့် သိမ်မွေ့နူးညံ့ သင်းပျံ့ချိုမြိန်သော တရားစကားတို့ကို ဟောကြားတော် မူလေပြီ။

အို-သုဒတ္တ-

ဤကပ္ပါးလောကကြီး အတွင်း၌ တည်ငြိမ်ခြင်း ကင်းသော အမြဲတစေ လှုပ်ရှား၍ အလုပ် များ နေသော သဘော တရားရှိ၏။

၎င်းသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ အခြေခံအကြောင်းရင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ ငါဘုရား ဟောတော်မူသည်။ စိတ်၏ တည်ငြိမ်မှု ရရှိအောင် ကြိုးပမ်းလော့။

ထိုတည်ငြိမ်မှုသည် အမြုတေဓါတ် လွမ်းပတ်တည်ရှိသော သန္တိ-ဓမ္မ၌ အမြဲတစေ တည်ရှိ၍ နေသည်။

အတ္တ ကား- အနှစ်သာရ ကင်းသော ဂုဏ်တို့၏ အစုံအပုံမျှသာ ဖြစ်သည်။ ထိုအတ္တ၏ နယ်ပယ်ကား- ရေမြုတ် ရေပွက်ပမာ အနှစ်ဗလာ ဘာမျှမရှိသော အရာဖြစ်သည်။

ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတ တရားဘော်ကို နားနှင့်တဝ နာယူလိုက်ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် အနာထပိဏ်

သည် အတ္တ-နယ်ကို လွန်မြောက်ပြီးလျှင် အနတ္တနယ်တွင်း
သို့ ချင်းနင်းဝင်ရောက်၍ သွားလေပြီ။

ဆိုလိုရင်းကား—သူသည် ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွားနှင့်
ကိုယ့်သား မယား ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ယာ ကြီးပွားချမ်းသာ
မှုကိုသာ ရှေးရှုတဲ့အဖြစ်မျိုးကို ပြတ်ပြတ်သားသား ရှင်းရှင်း
လင်းလင်း ခုန်လွှား ကျော်နင်းပြီးလျှင် ပရဟိတ ဆိုတဲ့
သူကျိုးသက်သက်ကိုသာ အားတက်သရော စိတ်ဇောခိုင်ခိုင်
မယိမ်းမယိုင်ဘဲ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိတဲ့ ပရဟိတ
ပုဂ္ဂိုလ် အစစ်ဟူသော အဖြစ်မျိုးသို့ ဆိုက်ရောက်၍ သွား
လေပြီဟု ဆိုလို၏။

ထိုအခါ သူသည် ဘုရားရှင်းအား ဤသို့ လျှောက်သား
လေပြီ။

အရှင်မြတ်ဘုရား—

အရှင်သည် ဗုဒ္ဓအစစ် ဧကန်ဖြစ်ကြောင်းကို တပည့်တော်
ရိပ်စားမိပါပြီ။ တပည့်တော်၏ အတွင်းစိတ်နှလုံးကို အကုန်
လုံး ဖွင့်၍ပြပါတော့မည်။ မည်သို့ ပြုလုပ်ရမည်ဟူ၍ တပည့်
တော်အား သတိပေး ဆုံးမတော်မူပါလော့။

တပည့်တော်ဘဝကား—အလုပ်နှင့်လက် အဆက်မပြတ်
အောင် ရှုပ်ပွေလှပါ၏။ စည်း စိမ် ဥစ္စာ ရ တနာ တွေကို
စုဆောင်း ရှာဖွေ ခြင်းဖြင့် အများကြီး တပုံတခေါင်ကြီး
ရရှိလာပြီးနောက် အမြဲတစေ ကြောင့်ကြမှုများ၏ စိုင်းရံ
ခြင်းကို ခံနေရပါသည်။

ဒါပေမယ်လို့ တပည့်တော်ရဲ့ အလုပ်ကို တပည့်တော်
 ကျေနပ်နှစ်သိမ့်၍နေပါသည်။ မလျော့သော စိတ်စွဲဖြင့် ထို
 အလုပ်ကို သဲသဲမဲမဲ ဆောင်ရွက်၍ နေပါသည်။ တပည့်
 တော်၏ လုပ်ငန်းတွင် လုပ်သူလုပ်သား အမြောက်အမြား
 လုပ်ကိုင်လျက် ပါဝင်ကြကုန်၍ သူတို့သည် တပည့်တော်၏
 လုပ်ငန်းအောင်မြင်မှုကို အမှီပြု၍ နေကြပါကုန်၏။

ပြီးတော့လဲ-အရှင်မြတ်ဘုရား-

လောက လူ့ဘောင်ကို ခွါရှောင်လာကြသော ရသေ့
 ရဟန်းတို့၏ ချမ်းသာသူခကို အရှင်မြတ်၏ တပည့်တော်ကြီး
 များက ချီးကျူးကြသည်ကိုလဲ တပည့်တော် ကြားရပါသည်။

ထို့ပြင်လဲ-အရှင်မြတ်ကိုယ်တိုင်ပင် တိုင်းကားပြည်ရွာ
 နှင့် ကြီးမားလှစွာသော မင်း၏စည်းစိမ်းများကို စွန့်ပစ်
 ပြီးနောက် သစ္စာဉာဏ်ပေါက်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက် စံနမူနာကို
 ပြခဲ့သည်ဟူ၍လဲ ပြောဆိုနေကြပါကုန်သည်။

တပည့်တော်သည် မှန်ကန်၍ အများလူထု အကျိုးပြုလုပ်
 ငန်းကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရန် ရည်သန်ပါသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်ရာ တပည့်တော်သည် အရှင်မြတ်၏လမ်းစဉ်
 အတိုင်းပင် လုပ်ငန်းရော စည်းစိမ်းပါ အိုးအိမ်ရော သား
 မယားပါ စွန့်ပစ်၍ တောထွက်ရမည်လော။

ထိုအခါ မုဒ္ဒက အောက်ပါအတိုင်း အဖြေ ပေးလိုက်
 ဝေပြီ။

ဘာသာရေး ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း၏ အတွင်းအထိပ်ဖြစ် သော သုခချမ်းသာကို အရိယမဂ် သမ်းစဉ် အဘိုး သွားသူမှ နှိပ်သမျှ အလွယ်တကူ ရယူနိုင်သည်။

စည်းစိမ်းဥစ္စာ ရတနာတို့၌ ကပ်ငြိစွဲလန်းသူသည် ထိုသို့ ကပ်ငြိစွဲလမ်းမှုကြောင့် ဥပဒေမဖြစ်စေရန် စွန့်လွှတ်၍ ပစ်လိုက်ခြင်းက သာလွန်ကောင်းမြတ် ပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် စီးပွားဥစ္စာ ရတနာတို့ကို စွဲလန်း ကပ်ငြိခြင်း၊ ကင်းကင်းရှင်းရှင်းနှင့် ပိုဆိုင်၍ တော်တည့်မှန်ကန်စွာ အသုံးချနိုင်သူကား- အခြားလူထုအတွက် အနုညမင်္ဂလာဖြစ် ပေလိမ့်မည်။

လူသားကို နစ်မွန်းစေသော အရာကား- ၎င်း၏ဘဝ သော်၎င်း၊ စိပွားရေးဥစ္စာသော်၎င်း၊ ဂုဏ်ပါဝါသော်၎င်း မဟုတ်ပါချေ။

အမှန်မှာ ထိုသည့်ဘဝ၌၎င်း၊ စီးပွားရေး ဥစ္စာ၌၎င်း၊ ဂုဏ်ပါဝါ၌၎င်း ကပ်ငြိတွယ်တာ၍ နေသော အစွဲသာလျှင် ဖြစ်ချေသည်။

ထိုသည့်အစွဲဖြင့် ရေသာခိုရန်အလို့ငှါ ဘဝလူ့ဘောင်ကို 'ခွါရှောင်၍ တောထွက်လာသော ရသေ့ရဟန်းအတွက် ဘာမျှ အမြတ်ထွက်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

အကြောင်းမူကား- အလုပ်လက်မဲ့အဖြစ်ဖြင့် ကုန်ဆုံးရ ရသောဘဝသည် အချည်းအနှီးဖြစ်သည့်အပြင် လုံ့လဝီရိယ ဆိုတဲ့ အားထုတ်မှု ခေါင်းပါးခြင်းသည်လည်း စက်ဆုတ် ရှိ မိုး နှလုံးအော့တွယ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် အို-သုဒတ္တ-

ငါ့ဘုရား၏ တရားတော်အရဆိုလျှင် လူသားတယောက် သည် အလိုအလျောက်သဘောပေါက်၍ အတွင်းစိတ်ဓါတ်၏ အထန်အပြင်း မခံမငြင်းနိုင်အောင် အတင်းလှုံ့ဆော်ခြင်း မရှိခဲ့လျှင် အိမ်ယာတည်ထောင်တဲ့ လူဘောင်ကို စွန့်ခွါရန် မလိုချေ။

စင်စစ်မှာ-ငါ့ဘုရား၏ တရားတော်အရ မုချလိုအပ်သော အချက်ကား- အတ္တ၏ မာယာကျော့ကွင်းမှ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ရှင်းရှင်း လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးပမ်းရန်၊ မိမိ၏ ဟဒယစိတ်ဓါတ်ကို အရောင်တလျှပ်လျှပ် ချေးမကပ်အောင် ပွတ်တိုက်ရန်၊ အာရုံငါးပါး ကပ်ငြိတွယ်တာမှုကို ဖြတ်တောက်ရန်၊ တိကျမှန်ကန်စွာ နေထိုင် ကျင့်သုံး ရန် တို့ ဖြစ်သတည်း။

လူသားသည် ဤကပ္ပာ လောကအတွင်း၌ တောင်သူ ယာလုပ် ဓါးမခုတ် အဖြစ်ဖြင့် သော်၎င်း၊ ကုန်သည်ပွဲစား အဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း မင်းခယောက်ျား အမှုထမ်းသား အဖြစ်ဖြင့် သော်၎င်း နေနိုင်ပါ၏။

(သို့မဟုတ်) လောကလူ့ဘောင်ကို ခွါရှောင်၍ လည်း သွားနိုင်ပါ၏။ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ လက်ရှိ အလုပ်ဝတ္တရားကို ကျေပြန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုလေသည်။ ရေတွင် ပေါက်ပွား၍လာသော ကြောရွက်ကလေးကို ရေမစွတ်သကဲ့သို့ နေထိုင် ကျင့်သုံးနိုင်လျှင် လူသားသည် ချမ်းသာမှန် သုခစစ်ကို တထစ်ချ ရရှိနိုင်လေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ပရဟိတ တရား

ဘုရားရှင်၏ အမြိုက်တရားကို ကြားနာရသော အနာထ ပိုဏ်သည် လွန်စွာ ရှင်လန်းဝမ်းမြောက် ပီတိမှော်ပေါက် သဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ထားလေပြီ။

အရှင်မြတ်ဘုရား—

တပည့်တော်သည် ကောသလတိုင်း၏ မြို့တော်သာဝတ္ထိ မှာ နေထိုင်ပါသည်။ ဆန်ရေစပါး ပေါများ လုံလောက်၍ ဧငြိမ်းသာယာသော ဒေသဖြစ်ပါသည်။ ထိုပြည်နယ်ကို အုပ်ချုပ်၍ မင်းလုပ်သူကား—ပဿေနဒီ အမည်ရှိ၍ အလွန်ထင်ရှား ကျော်ကြားသူ ဖြစ်ပါသည်။

တပည့်တော်သည် ထိုသာဝတ္ထိမြို့တော်၏ အနီး၌ အရှင်မြတ်နှင့်တကွ တပည့်တော်ကြီးများ အတွက် ဝိဟာရခေါ် ကျောင်းများကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းလိုပါသည်။ တပည့်တော်အား ဝဲညှာ ထောက်ထား သနားသောအားဖြင့် ထိုကျောင်းကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းရန် အခွင့်ပြုတော် မူပါဘုရား။

ဗုဒ္ဓသည် အနာထပိုဏ်၏ နှလုံးအိမ်မှာ အညောင့်တွယ်၍ ပေါ်ထွက်လာသော စကားကို ကြားရသောအခါ သူ၏ ဒါနအတွက် ဗခါနသော့ချက်ဖြစ်သော အားပေးတန်ကား ပရဟိတ ဒါနဖြစ်ကြောင်းကို သိမြင်တော်မူသဖြင့် သူ၏ လျှောက်ထား ခွင့်ပန်ချက်ကို လက္ခံတော်မူပြီးလျှင် အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်၍ မိန့်မြွက်ပြန်လေပြီ။

ဒါနသည် ပရဟိတ လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ လောကသား အားလုံးတို့သည် ပရဟိတသမားကို ချစ်ခင်ကြကုန်၏။ မြတ်နိုး ကြကုန်၏။ ချီးကျူးကြကုန်၏။ ပရဟိတသမားနှင့် အကျွမ်း တဝင် ခင်မင်ရင်းနှီးရခြင်းကို မင်္ဂလာတရပ်ဟူ၍ မှတ်ယူကြ ကုန်၏။

သူသည် သေဘေးနှင့် ရင်ဆိုင်ရာမှာပင် ငြိမ်းတည်ငြိမ် သောစိတ်ဖြင့် ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်နိုင်၏။

အကြောင်းမူကား—သူ့မှာ နောင်တ တဖန် ပူပန်ကြောင့် ကြဖွယ်ရာ တစုံတခုမျှ မရှိသောကြောင့်တည်း။

ထို့ပြင် သူသည် ပရဟိတ ဆိုတဲ့ သူကျိုးပြု လုပ်ငန်းမှ အသီးအပွင့် ကြီးရင့်ထွားကျိုင်းလာမည့် အရေးကို တွေး လျက် မြဲသော ပီတိရှိန်ကို အစဉ်မပြတ် ခံယူရရှိ နေပေ လိမ့်မည်။

ဒါနသည် ပရဟိတသဘော ဖြစ်သည်ကို၎င်း၊ ထိုကြောင့် အစာအာဟာရ ကျွေးမွေး ပေးကမ်းခြင်းဖြင့် ခံယူ စားသုံး သော ပရပုဂ္ဂိုလ်၌-

- အာယု (ဝါ) အသက်ရှည်ခြင်း၊
- ဝဏ္ဏ (ဝါ) အဆင်းလှခြင်း၊
- သုခ (ဝါ) ချမ်းမြကြည်လင်ခြင်း၊
- ဗလ (ဝါ) အင်အားတိုးခြင်း၊

ဟူသော အကျိုးတရားများ လက်ငင်း ဒိဋ္ဌ ဖြစ်ပွားလာ
သော အချက်ကို၎င်း နားလည်ရန်ခက်ခဲလှချေ၏။ အဝတ်တန်
ဆာနှင့် ကျောင်းဝိဟာတို့ကို ပေးလှူရာ၌သည် ပရသဘော
ပေါက်ရန် ခဲခက်လှချေ၏။

ချစ်ခင် ကြင်နာစိတ်နှင့်ယှဉ်၍ ရိုသေစွာ ပြုအပ် သော
ပရဟိတ ဒါနသည် လောဘ ဒေါသနှင့် မာန်မာနတရား
တို့ကို အရင်းအမြစ်ပါ ပြုတ်အောင် ပြုပစ်နိုင်သော အစွမ်း
သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံလေသည်။

ပရဟိတ ဒါနရှင်သည် သံသရာဘဝ၀၀၌ မှ ကျွတ်လွတ်
ထွက် မြောက် ရာ လမ်းကို ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း တွေ့ရှိ
လေပြီ။

သူသည် သစ်ပင်ငယ်ကို စိုက် သူ နှင့် တူ၏။ ထိုသစ်ပင်
ကြီးပြင်းလာသော အနာဂတ်ကာလ၌ အပွင့်၊ အရွက်၊ အငုံ၊
အကင်း၊ အသီးများကို ရရှိရန်ကား ဆုမတောင်းဘဲ သေ
ချာသော အချက် ဖြစ်ချေသည်။

ပရဟိတ၏ အကျိုးလည်း ထို့အတူပင်၊ အားထားရာမဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကူညီအားပေးမှု ကယ်တင်မှုပြုသူ ပရဟိတ
သမား၏ ဝီတိ ခိုင်ပန်းလည်း လန်းလန်းစွင့်စွင့် ထိုအတူပင်
ပွင့်လေတော့ တည်း။

ဇေတဝန် ကျောင်းဆောက်ခြင်း

ဤသို့ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို နာယူပြီးလျှင် သူသည် ရှင်သာရိ ပုတ္တရာကို ပင့်၍ သာဝတ္ထိပြည်သို့ ပြန်သွားလေပြီ။ ရောက်လျှင် ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်ကို အဘိုး များ စွာ ပေး၍ ငယ်ယူပြီးလျှင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အကြံပေး ညွှန်ပြချက် အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓရဟန်းတော်များ အတွက် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်၍ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် သီတင်းသုံးရန်အတွက် ဝိဇ္ဇာကုဋ်ကို ဆောက်လုပ်လေပြီ။

ထို့အပြင် သာဝတ္ထိမြို့အတွင်း၌လည်း (အနာထာလယ) ခေါ် ခိုကိုးရာမဲ့ ဝေဟာများကို ဆောက်လုပ်ပြီးလျှင် အားကိုးမဲ့သူ ဟူသမျှကို စောင့်ရှောက် ကျွေးမွေး ပေးကမ်း၍ ကယ်တင်မှုကို အမြဲတမ်း ပြုလုပ်လေပြီ။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် သူ၏ငယ်နာမည် ကွယ်ပျောက်၍ အနာထပိဏ် တို့တံ့ကြီး နာမည်ဖြင့် ထင်ရှားခဲ့ လေသည်။

ထိုနာမကား တောင်ပိုင်း၊ မြောက်ပိုင်း၊ (၀၁) ဟိနယာန၊ မဟာယာန ဂိုဏ်းမရွေးဘဲ အားလုံးသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ဂိုဏ်း ဝဏဆိုင်ရာ စာပေတို့၌ အမြဲတမ်း မွှေးကြိုင်၍ လာခဲ့လေသည်။

သူ၏ ပရဟိတ စေတနာထွားကြိုင်း ခိုင်ခံ့ခြင်း၊ ထူးကဲမွန်မြတ်ခြင်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် သူ့ဆောက်လုပ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (၂၄) ဝါတိုင်တိုင် သီတင်းသုံးခဲ့လေပြီ။

အနာထပိဏ်သည် ဗုဒ္ဓနှင့် ၎င်း၏ တပည့်တော် ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီသံဃာအများတို့အား အမြဲနိစ္စဗဒ် ထာဝစဉ် ဆည်းကပ်၍ လိုအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် ပေးလှူကူညီ ထောက်ပံ့ရုံမျှမကမူ၍ မိမိ၊ ဖမဲ၊ နှင့် ဒိုကိုးရာမဲ၊ သူဟူဟူသမျှ တို့ကိုလည်း ကျား၊ မ၊ ဖြူ၊ မည်းမရွေးဘဲ တပြေးတည်း ကူညီ စောင့်ရှောက်ခဲ့လေပြီ။

အနာထပိဏ်ဟူသော နာမပညတ်သည် အမတ (၀၇) အမြုတေဓါတ် ကိမ်းဝပ်ခြင်းကို ခံရလေရာ ဤကပ္ပါလောကအတွင်း၌ သန်းပေါင်း (၅၀၀) ငါးရာ ကျော်မျှသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူရှင်ရဟန်းတို့၏ နှုတ်ဖျား၌ အမြဲတစေ ရေပန်းစားလျက် နေခဲ့လေပြီ။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဗုဒ္ဓ၏ ခေတ်ဆိုင်ရာ ဣန္ဒြိယနိုင်ငံ၏ ရှေးရာဇဝင်နှင့် သမိုင်းတို့ကို ပြုစုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်း ယင်းအနာထပိဏ်ကို အသိအမှတ်မပြုဘဲ လျစ်လျူရှု၍ မထား နိုင်ခဲ့ကြချေ။

အကြောင်းမူကား— သူသည် မိမိ၏အကြံဉာဏ် လုံ့လ ဝီရိယ တို့ဖြင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်၍ ရှာဖွေစုဆောင်းမှုတို့ကြောင့် ရရှိလာသော စီးပွားဥစ္စာ ရတနာတို့ကို မိမိတဦးတည်း အတွက်သော်၎င်း၊ သို့မဟုတ် မိမိနှင့်ဆက်စပ်ရာ ကျဉ်းမြောင်း လှစွာသော ညာဏကာ- လူသား ကလေး အတွက်သော်၎င်း အသုံးပြုခဲ့သည် မဟုတ်ဘဲ မိမိ၊ ဖမဲ၊ ဒိုးမဲ၊ အိမ်မဲ၊ စားရာမဲ၊ ဝတ်ရာမဲ သူတို့ကို (၀၇) အတိုရုံးရသော် ဒိုကိုး အားထားရာမဲ သူ လူသား အများကို

ကယ်တင်ရေးအတွက် ရက်ရက်စက်စက် အသုံးချခဲ့သူ ဖြစ်
သော ကြောင့်တည်း။

သူ၏အိမ်တွင် ဆန်၊ ပြောင်း၊ ပဲ၊ ထောပတ် စသော
ချက်ပြုတ်စားသောက်ရန် အာဟာရ အစိမ်းများသာ မကဘဲ
ချက်ပြီး၊ ပြုတ်ပြီး၊ ကြော်လှော်ပြီး အစား အာဟာရ များလဲ
အခါမလင့် အမြဲမသွေ အဆင်သင့်ရှိလျက် နေချေသည်။

ထိုကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုသော အလိုဆန္ဒဖြင့် သူ၏အိမ်သို့
ချဉ်းကပ်ဝင်ရောက်လာသူတိုင်းမှာ လက်ချည့်သက်သက် ပြန်
လည်၍ သူ့အိမ်မှ ထွက်ခွာသွားရသောအစဉ်အလာ မရှိခဲ့
ခြင်းဖြစ်သည်။

သူ၏အိမ်သည် သာယာ၏။ အိမ်သာသဖြင့်ညွှန်လာမစဲ
တသသင်၊ ပရဟိတ စေတနာသည် ညွှန်လာ ဝမ်းထက်
သတ္တိရှိပါပေသည်။

လှူမျိုးမရွေး၊ ကျား-မ မရွေး၊ ကလေးလူကြီးနှင့် အထီး
ကျန်သူ ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့သည် အချိန်အခါမဖင့်ရဘဲ
လွယ်လင့်တကူ သူ၏အိမ်ကို ဝင်ထွက် သွားလာ နိုင်ကြလေ
သည်။

အမှန်ဆိုရလျှင် အနာထပိဏ်၏အိမ်သည် လမ်းဆုံ လမ်း
ခွ လမ်းလေးမ၌ ဆောက်လုပ်၍ ထားအပ်သော စတုဒိသာ
အလှူမဏ္ဍပ်ကြီးနှင့် တူလေသည်။

သူ၏လက်နှစ်ဘက်တို့သည် တောင်းခံခြင်းသဘော ပါ
ဝင်တဲ့ ပက်လက်အမူအရာကို နားမလည်ကြကုန်ဘဲ ပေး
ကမ်းမှု၊ လှူဒါန်းမှုဟူသော အနက်ကို ဆောင်တဲ့ မှောက်ခုံ

အမူအရာကိုသာ အလေ့အလာများသဖြင့် ကျွမ်းကျင် နားလည်ဟန် ရှိကြကုန်၏။

ထိုကြောင့် အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာဟူသော အစဉ်အလာစကားသည်လည်း အနာထပိဏ်၏ လုပ်ငန်းကို အဓိအစွဲ သဟဲပြု၍ တာစားလာသော ဝေါဟာရ ဖြစ်ခဲ့ဟန်ရှိလေသည်။

အနာထပိဏ်သည် သူ၏ နာမပညတ်က ညွှန်ပြထားသည့် အားလျော်စွာ အိုးခြေမဲ့ အိမ်ခြေမဲ့နှင့် မိုက်နက်ရာမဲ့ သူ လူအပေါင်း တို့၏ အားထားရာ၊ မှီခို ပုန်းအောင်း လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

အငတ်နှင့် အမွဲကို ကပ္ပါမှ ရိုက်ပုတ်၍ ဆွဲထုတ်သော တိုက်ပွဲ၌ တပ်ဦးစီး ဗိုလ်မှူးကြီး ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ တတ်နိုင်ပါလျှင် ထိုအငတ်နှင့်အမွဲဟူသော ဘီလူး သဘက်ကြီး နှစ်ကောင် တို့၏ ဘေးမှ ဤကပ္ပါကြီး အမြဲတစေ ကင်းဝေး၍နေအောင် ဖန်တီး၍ ထားခဲ့လိုသည်။

သို့ရာတွင် သူ၏တသက်(ဝါ)သူ၏တဆက်ဖြင့် ဤကိစ္စကို ပြောင် ပြောင် မြောက် မြောက် အဆုံး ရောက် အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ရာ သူ့လိုပရဟိတစိတ်ဓါတ်ဖြင့် ထိုတိုက်ပွဲကို ဆက်လက်ဆင်နွှဲမည့် သူလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပေါ်ပေါက်ရန် အမြဲတမ်းလိုချေသည်။

ထိုကြောင့် အနာထပိဏ်လို ပရဟိတ သမား အဆက်ပြတ်၍မသွားရအောင် ကြံဆောင်ကြိုးကုတ်၍ အားထုတ်ကြကုန်ရာသည်။

ပရဟိတဘုရင်မကြီး ဝိသာခါ

ဝိသာခါကား— သာဝတ္ထိမြို့နေ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများ ကြွယ်ဝ ချမ်းသာသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးသမီး တယောက်ဖြစ်သည်။

မြောက် မြား လှစွာသော သားသမီးမြေး မြစ်တို့ဖြင့် ခြံရံလျက် မအိုသေးတဲ့သူပမာ မြား မြောက် လှစွာသော ပရဟိတလုပ်ငန်းတို့ကို လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓ ခေတ် ဣန္ဒြိယသမိုင်းအစဉ်၌ အပေါ်လွင် အထင်အရှားဆုံး အမျိုးသမီး တယောက် ဖြစ်ခဲ့သည်။

ပရဟိတ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ၌ သိဒ္ဓိပေါက်၍ အထွဋ်အထိပ် ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ဖြစ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် သူသည် ပရဟိတ သရဖူကို ဆောင်နိုင်တဲ့ ပရဟိတ ဘုရင်မကြီး တဦး ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

သူသည် ဗုဒ္ဓနှင့်တပည့်တော်ကြီးများ နေထိုင်ရန်အတွက် သာဝတ္ထိမြို့၏ အရှေ့ဘက်၌ ရှိသော ဥယျာဉ်တခုကို ဝယ် ယူ၍ ပုဗ္ဗရံကျောင်းကြီးကို ဆောက်လုပ် ခဲ့လေသည်။ ထိုကြောင့် ကျောင်းအမကြီး ဟူသော ပရဟိတ ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူးကို ဆွတ်ခူးခဲ့ပြန်လေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဗုဒ္ဓ၏တပည့်တို့တွင် ပရဟိတ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ၌ သူတဦးသာလျှင် နံပါတ်အမြင့်ဆုံး ချိတ်နိုင်ခဲ့လေပြီ။ ပရဟိတ သမိုင်းစဉ်၌ ဤမျှထင်ရှား၍ လူသိများသော အမျိုး သမီးကြီးတယောက် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အကျယ်ထပ်ဆင့် ငြိုကာ ဖွင့်နေရန် လိုတော့မည် မဟုတ်ချေ။

သို့ရာတွင် ပရဟိတ လုပ်ငန်းတို့ကို စွဲလန်းနှစ်သက်လွန်းသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ အထံမှ ဆုရှစ်မျိုး တောင်းယူပုံကို ခေတ်သစ်ပေါက်ဖွား ပရဟိတ အမျိုးသမီးများ အတုယူ နိုင်ကြစေရန် အကျဉ်းသရုပ်မျှ ကောက်နုတ် ဖော်ပြခဲ့ရပေမည်။

ဝိသာခါ၏ ပရဟိတ ဆုရှစ်ပါး

တရံသော် ဝိသာခါသည် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ ထံပါးတွင် ရိုသေစွာ ခစားလျက် ဤသို့ လျှောက်ထားပေပြီ။

အရှင်မြတ်ဘုရား—

ရှစ်ခုသော ဆုများကို အရှင်မြတ်၏ထံမှ တောင်းယူလိုပါသည်။ ကရုဏာ ရှေ့ထား၍ ထိုသည့်ဆု ရှစ်ပါးကို ပေးသနားတော်မူပါ။

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က ဤသို့စကား ပြန်လည်မြွက်ကြားလိုက်လေပြီ။

အို—ဝိသာခါ—

ငါတို့သည် ဆု၏ သဘောသွားကို ထင်ရှားစွာ မသိရဘဲ နှင့်ဆုကို ပေးလေ့ပေးထ မရှိကြချေ။

အရှင်မြတ်ဘုရား-

တပည့်တော် တောင်းဆိုသည့် ဆုတိုကား-သင့်လျော်
လျှောက်ပတ် ကောင်းမြတ်၍ ကန့်ကွက်ဘွယ် ကင်းသော
ဆုများ ဖြစ်ကြပါကုန်၏။

ဒါဖြင့်ရင် သင်တောင်းလိုသော ဆုများကို ထင်ထင်
ရှားရှား ထုတ်ဖော် လျှောက်ထား ပါဦးလော့။

ဤသို့ ဖွင့်ဆိုလျှောက်ထားရန် အခွင့်ရလေသော် ဝိသာ
ခါသည် သူလိုလားသော ဆုရှစ်ပါးကို အောက်ပါအတိုင်း
ထုတ်ဖော် လျှောက်ထားလေပြီ။

၁။ ။အရှင်မြတ်ဘုရား-

တပည့်တော် အသက်ရှင်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘုရား
ရှင်၏ တပည့်သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့အား မိုးကာလ
အတွက် မိုးရေခံသက်န်းတို့ကို ထာဝစဉ် လှူဒါန်း လိုပါ
သည်။

၂။ ။အရှင်မြတ်ဘုရား--

သာဝတ္ထိပြည်သို့ ရောက်လာကြတဲ့ အာဂန္တု (ဝါ)
အဝင်ရဟန်းတော်တို့အား အမြဲနိစ္စဗဒိ ဆွမ်းကပ် လှူဒါန်း
လိုပါသည်။

၃။ ။အရှင်မြတ် ဘုရား-

ဤ သာဝတ္ထိမြို့မှတစ်ပါး အခြားသော ရပ်ရွာဒေသများသို့
လှည့်လည် ကြွသွားကြမည့်အတွက် ရဟန်း တော် တို့ကို
အမြဲနိစ္စဗဒိ ဆွမ်းကပ်လှူဒါန်း လိုပါသည်။

၄။ ။အရှင်မြတ် ဘုရား—

ရောဂါ အနာအမျိုးမျိုး ကပ်ရောက်၍ နေသော ဂိလာန လူမမာ ရဟန်းတော်များကို အာဟာရမပျက် အမြဲတမ်း ဆက်ကပ်ရန် အလိုရှိပါသည်။

၅။ ။အရှင်မြတ် ဘုရား—

မမာ မကျန်း ရောဂါ ဝေဒနာ ဖမ်းစားခြင်းကို ခံနေသော ဂိလာနရဟန်းတော်အား စောင့်ရှောက် ပြုစုသော ဂိလာနပဋ္ဌက သူနာပြုရဟန်းကို အမြဲနိစ္စဗဒိ ဆွမ်းကပ် လှူဒါန်း လိုမပါသည်။

၆။ ။အရှင်မြတ် ဘုရား—

မကျန်းမမာ ရောဂါအနာ ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်းကို ခံနေရသော ဂိလာန (ဝါ) ကျန်းမာသော ရဟန်းများ အား လိုအပ်သော ဆေးဝါးဝါတ်စာကို အမြဲတမ်း လှူဒါန်း လိုပါသည်။

၇။ ။အရှင်မြတ် ဘုရား—

ရဟန်း သံဃာတော်များအား ဝဏ္ဏာနို့ဆွမ်းကို အမြဲတမ်း ကပ်လှူခွင့် ရလိုပါသည်။

၈။ ။အရှင်မြတ် ဘုရား—

ဘိက္ခုနီ သံဃာအဖွဲ့ဝင် ရဟန်း မိန်းမတို့အား ရေသနပ် သင်္ကန်းကို အမြဲတမ်း လှူဒါန်းလိုပါသည်။ (ဤတွင် ဆုရှစ်ပါးလုံး ကိုယ်ကျိုးပေါ် သူတပါးအကျိုး သက်သက်အတွက် မျှသာ တောင်းသည်ကို သတိပြုရာသည်)

သို့ရာတွင် အို-ဝိသာခါ-

မည်သို့သော အကြောင်းကို အခြေခံ၍ ဤရှစ်မျိုးသော ဆုများကို ငါဘုရား၏ အထံ သင်ခွင့်ပန် တောင်း ဆိုခြင်း ပြုခဲ့လေသနည်း။

ဟူ၍ ဘုရားရှင်က မေးမြန်းလေရာ ဝိသာခါသည် ဤသို့ ပြန်ကြား လျှောက်ထားလေပြီ။

ပထမ။ ။အရှင်မြတ် ဘုရား-

တနေ့သောအခါ တပည့်တော်၏အိမ်သို့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး ကြွရန် အချိန်တန်ကြောင်းကို ရဟန်းတော်များအား လျှောက်ထား အကြောင်းကြားရန် အလို့ငှါ အစေခံ သူငယ်မတယောက်ကို ကျောင်းတော်သို့ လွှတ်လိုက်ပါသည်။

သူငယ်မသည် ကျောင်းသို့ ရောက်တဲ့အခါ အဝတ်မပါ ဗလာကိုယ်ထည်း ရေချိုးနေကြသော ရဟန်းတော်များကို တွေ့ရတဲ့အခါ အစေဥက တက္ကတန်းတွေ ဟု ထင်သဖြင့် မပင့်မခေါ်ခဲ့ဘဲ ပြန်လာ၍ အကြောင်းမျိုးစုံ ပြောကြား ပါသည်။

တပည့်တော်သည် ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံ၍ သူငယ်မကို လွှတ်ရပါသည်။

အရှင်မြတ် ဘုရား-

အဝတ်မဆီးကိုယ်ချည်း နေထိုင်မှုသည် မဖွယ် မရာ အမင်္ဂလာဖြစ်တဲ့အပြင် စက်ဆုတ်ဘွယ်လည်း ကောင်းလှပါ သည်။

ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် နံပါတ် (၁) ဆုကို တပည့်တော် တောင်းဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယ။ ။အရှင်မြတ်ဘုရား—

အဝေးမှ ကြွလာသော အာဂန္တု ရဟန်းတော်များ သည် ဆွမ်းခံလမ်းကို ဖြောင့်တန်းစွာ မသိခြင်း၊ ဆွမ်းလောင်းရာ ဌာနများကို မသိခြင်းကြောင့် ခရီးပန်းလာရတဲ့ အထဲ ပိုမို၍ပင် ဆင်းရဲကြရပါသည်။

ထိုသည့် အကြောင်းကြောင့် တပည့်တော်၏ ဒုတိယ ဆုကို တောင်းဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တတိယ။ ။အရှင်မြတ်ဘုရား—

တတိယဆုကို တောင်းဆိုရခြင်းကတော့ ခရီးဝေးထွက်ခွါ သွားရမည့် ရဟန်းတော်မှာ ဆွမ်းခံလှည့်လည် နေရဒါနံ အဖေရဟန်းများကို မမှီလိုက်ဘဲလဲ ရှိနိုင်ပါသည်။

(သို့မဟုတ်) အချိန်မှန် အခါသင့် ရောက်ရှိရမည့်နေရာ ဌာနများသို့ မရောက်ဘဲလဲ ရှိနိုင်ပါသည်။

ယင်းသို့ ကသိလင်တ ဖြစ်ဘွယ်ရာ အကြောင်းများပင် ဖြစ်ပါကြောင်း။

စတုတ္ထ။ ။အရှင်မြတ်ဘုရား—

စတုတ္ထ-လေးခုမြောက်ဆုကို တောင်းရခြင်းကတော့ ဝိလာန ရဟန်းသည် သင့်လျော်သော အာဟာရကို မမှီစဲ ရလျှင် ၎င်း၏ရောဂါဝေဒနာ တိုးပွားလာသဖြင့် သေဘွယ် ရာရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ပဉ္စမ။ ။အရှင်မြတ်ဘုရား-

မမာမကျန်း ဖြစ်နေသော ရဟန်းကို မျက် ခြေ မ ပြတ် အမြဲတစေ စောင့်ရှောက် ပြုစု နေရသော ဂိလာနုပဋ္ဌက သူနာပြု ရဟန်းမှာ ဆွမ်းခံကြွသွားရန် အချိန် မ ရှိ သော အကြောင်းကြောင့် ပဉ္စမ-ငါးခု မြောက်ဆုကို တပည့်တော် တောင်းရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆဋ္ဌမ။ ။အရှင်မြတ်ဘုရား-

မကျန်းမာသော ဂိလာနု ရဟန်းတော်သည် သင့်လျော် သော ဆေးဝါးဝါးစာကို မရရှိနိုင်ပါလျှင် ၎င်း၏ရောဂါ ဝေဒနာ တိုးပွားလာတတ်သည့်အပြင် သေမင်းနှင့်လဲ ရင် ဆိုင်ရတတ် ပါသောကြောင့် ခြောက်ခုမြောက် ဖြစ်သော ဆုကို တပည့်တော် တောင်းဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သတ္တမ။ ။အရှင်မြတ်ဘုရား-

ဂဏာ နို့ဆွမ်းသည် စိတ်၏ ကြည်လင် ရှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်၎င်း။

ဆာလောင် မွတ်သိပ်မှုကို လွယ်ကူစွာ ပယ်ဖျောက် တတ် သောကြောင့်၎င်း။

ကျန်းမာသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အားဝါတ် (ဝါ) ဒီတာမင် များသောကြောင့်၎င်း။

ဂိလာနုများအတွက် ဆေးဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။

အရှင် မြတ်ကိုယ်တိုင် ကပင် ဤအာဟာရမျိုးကို ခိုးကျူး ခြင်းကြောင့်၎င်း။

တပည့်တော် အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး သံဃာ
တော် အရှင်မြတ်တို့အား အမြဲတမ်း နို့ဆွမ်း ကပ်လှူခွင့်ကို
တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အဋ္ဌမ။ ။အရှင်မြတ်ဘုရား-

ဘိက္ခုနီ-ရဟန်းမများသည် မြို့တွင်းနေသူ အပျိုဖြူ ပြည့်
တန်ဆာမများနှင့်အတူ အစီရဝတီ မြစ်တွင်းမှာ မလာကျင်း
၍ ရေချိုးလေ့ရှိကြပါသည်။

ထိုအခါ ပြည့်တန်ဆာမ အချို့က-

ကြည့်စမ်း မမတို့-

ဟို-ဘိက္ခုနီမကလေးဟာ ဖြူဖြူဖွေးဖွေး ရေဆေးငါးလို
ချောလိုက် လှလိုက်တာ၊ မျက်လုံး မျက်ခုံးကလဲ အချိုးကျပါ
ဘိသနဲ့၊ အခွေမျိုးစုံတဲ့ လှသားရဲ့ ကာမဂုဏ်တွေကို အာရုံ
ပြေအောင် အရွယ်ကောင်းတုန်းမှာ ခံစားသင့်တဲ့ ကိစ္စပါ၊
လမ်းမလွဲကြပါနှင့် အေတို့-

မြို့ထဲပြန်လိုက်ခဲ့ကြပါ ကာမဂုဏ်ကို ခံစား ပြီး နောက်
အိုကြီးအိုမှ တောထွက်ရမှာပါ စသည်ဖြင့် ပြောင်လှောင်
သရော်ခံကြရသည်ဟု ကြားသိရပါသည်။

ပြီတော့လဲ အရှင်မြတ်ဘုရား-

မိန်းမသားများအတွက် အဝတ်တန်ဆာကို ချွတ်ခွါထား
ခြင်းသည် စက်ဆုတ်ဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

ဒါကြောင့် တပည့်တော် အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်
လုံး ဘိက္ခုနီ-ရဟန်းမတို့အား ရေသနပ်သင်္ကန်း လှူဒါန်း
နိုင်ရန် ဆုကို တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဟုတ်လှပြီ ဝိသာခါ -

ဤရှစ်ပါးသော ဆုများကို ငါဘုရားထံမှ တောင်းဆို ရာတွင် သင်၏အတွက် မည်ကဲ့သို့သော အကျိုးများကို မျှော် ကိုးရည်ရှယ် ခဲ့လေသနည်း။

ထိုအခါ ကျောင်းအမ ဝိသာခါက ဤသို့သော စကားကို ပြန်လည် လျှောက်ကြားလေပြီ။

အရှင်မြတ်ဘုရား-

အရပ်ဒေသ အသီးသီး၌ ဝါကပ်ကြကုန်သော ရဟန်း တော်များဟိုသည် သီတင်းကျွတ်သော အခါ ဘုရားရှင်ကို ဖူးမျှော်ရန် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ကြွလာကြလိမ့်မည်၊ ဘုရားရှင် ၏ထံမှောက်သို့ ရောက်ကြတဲ့အခါ ဤမည် ဤမည်သော ရဟန်းကား ပြန်လွန်တော် မူခဲ့ပါပြီ။

သူ၏လားရာ ဂတိကား-အဘယ်သို့ ပါနည်း။

ဟူ၍ အရှင်မြတ်အား လျှောက်ထား ကြပါလိမ့်မည်။

ထိုအခါ ထိုရဟန်းကား-သောတာပန် ဖြစ်သွားပြီ၊

သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာစသည် ဖြစ်သွားပြီ။

ဟူ၍ အရှင်မြတ်၏ ဟောပြောသံကို ကြားရပါလိမ့်မည်။

ထိုရဟန်းတော်သည် သာဝတ္ထိသို့ ကြွရောက် ဘူးပါ

သလော-

ဟူ၍ အာဂန္တုရဟန်းများအား မေးမြန်းလျှောက်ထား တဲ့အခါ ကြွရောက်ဘူးသည်ဆိုလျှင် ဧကန်အားဖြင့် ထိုအရှင် သည်-

တပည့်တော်၏ မိုးရေခံ သက်န်းကိုင်း၊

အဝင်ရဟန်းနှင့် အထွက်ရဟန်းတို့အတွက် ဆွမ်းကိုင်း၊

ဂိလာန(သို့မဟုတ်)ဂိလာနု ပဋ္ဌကအတွက် ဆွမ်းကိုင်း၊

ဆေးဝါးခါတ်စာနှင့်တကွ ဝဏ္ဏာနို့ဆွမ်းကိုင်း

အလှူခံဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး ဖြစ်ပေမှာဘဲ။

ဟူ၍ တွေးတောပြီးလျှင် တပည့်တော်၏စိတ်တွင် သဒ္ဓါ
လှိုင်း ဝရက်တွေထ၍ လာပါလိမ့်မည်။

ထိုအခါ ပီတိရေပန်းတွေ တဖြန်းဖြန်း ရိုက်ပန်း၍ ထွက်
ပါလိမ့်မည်။

ယင်းသို့ ပီတိရေပန်း လွှမ်းမိတဲ့ တပည့်တော်၏ စိတ်သည်
ဧပြိမ်း၍ သွားပါလိမ့်မည်။ ယင်းသို့ ဧပြိမ်းလျှင် ရောင့်ရဲတင်း
တိမ်ခြင်းဆိုတဲ့ သုခအစဉ်၌ တပည့်တော်၏ စိတ်ခါတ် အမြဲ
တမ်း ကိန်းဝပ်၍ နေပါလိမ့်မည်။

၎င်းသည် တပည့်တော်အတွက် ကုသိုလ် လေ့ကျင့်ခန်း
ဖြစ်၍ ပေါ်ဇ္ဈင်တရား (၇) ပါးကို လက်တွေ့ ကျင့်သုံးခြင်း
လည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

အို-အရှင်မြတ်ဘုရား.....

ဤသို့ လျှောက်ထားသော အကျိုးကိုသာလျှင် ရည်သန်
မျှော်ကိုး၍ အရှင်မြတ်၏ထံမှ ဤရှစ်ပါးသောဆုတို့ကို တပည့်
တော် တောင်းဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (အလှူခံယူသူများ

ထံက ဘာတခုမှ အတုံ့အပြန် မျှော်လင့်ချက်မထားသည်ကို သတိချပ်ရာသည်။)

သာဓု-သာဓု-ဝိသာခါ

ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဘုရားက မိန့်ကြားလိုက်လေသတည်း။

ပရဟိတ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သစ္စာလေးချက်

ပထမ။ ။ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်စသော ဒွန်သဘော တရားတို့နှင့် ရင်ဆိုင်ရသောအခါ မြေကြီး၏ ခံနိုင်ရည်မျိုးနှင့် ပြည့်စုံရန် ဆောက်တည်ပါ၏။

ဒုတိယ။ ။ သူကျိုးပြု လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အရိုးကြေကြေ အရေစုတ်စုတ် နောက်မဆုတ်သော လုံ့လ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံရန် ဆောက်တည်ပါ၏။

တတိယ။ ။ သူကျိုးပြု လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အငဲ့ အထောက် အကြောက်အချစ် ကင်းရန် ဆောက်တည် ပါ၏။

စတုတ္ထ။ ။ ခုကျိုး၊ နောင် ကျိုး မမျှော်ကိုးတဲ့ နောင်ကြီးမဲ့ သူကျိုးဆောင် ဖြစ်ရန် ဆောက်တည်ပါ၏။

နိဂုံး

အဝတ် အဖွဲ့၊ တိုက်ပွဲ ဝင်တွေ့၊
 ပ-ရ-ဟ-တ၊ စမ-အပ်ပလေ။
 လိုသလို မှုံး၊ သုံးနိုင် ကြစေ၊
 လောကလုံး-ရှင်ပြီး လွမ်းတော့ မလေ။

သခင် မြတ်ဆိုင်

ရေး

သျှင် ဥက္ကဋ္ဌ နှင့်

ကျောက်ကွင်း-အရေးတော်ပုံ

ပြည်ခရိုင်၊ ဝက်ထီးကန်အနီး၊ ကျောက်ကွင်းရွာသူကြီး ဦးလှောင်
(လင်မုဒ္ဒဘာသာ) နှင့် သူကြီးကတော် (မယားခရစ်ယံ)

လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ကြရာက

လင်ဘာသာဘက်သို့ဒါန-မယားဘက်သို့ အလှူ။-

ကောင်းကင်ဘုံနှင့်-နိဗ္ဗာန်-

စီးပွားရေး မဟန်တော့သည့်အဆုံး-

ချစ်သူဇနီးမောင်နှံ-ဘာသာရေး အယူခံဘက် ရန်-
နှစ်ဘက်သော ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင် ထိပ်သီးကြီးများ-
ယှဉ်ပြိုင်....သိမ့်သိမ့်တုန်အောင် နာမည်ကြီးခဲ့သည့်-

ဘာသာရေးတိုက်ပွဲအကြောင်း

သခင်မြတ်ဆိုင်က

ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။

တအူပ် ၂-ကျပ်၊

ရွှေပြည်တန်စာပုံနှိပ်တိုက်

၁၂-နှင်းပန်းလမ်း၊ ရေကျော်ရွာ၊ ရန်ကင်းမြို့။

တောင်တွင်းကြီး အကျော်
ဆရာတော်-သျှင်ဥက္ကဋ္ဌ

ရှေးသားပြုစုသောစာပေကျမ်းဂန်များစာရင်း

- ၁။ ကပ္ပပြုထာနာ။
- ၂။ ဗိုဒ္ဓ လမ်းစဉ်။
- ၃။ ဗုဒ္ဓ စာချွန်တော်။
- ၄။ ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာ။
- ၅။ ကန်ထေရာပန်း။
- ၆။ ရွှေချိန်ခွင် အမေး-အဖြေ။
- ၇။ အိုယောဂီ-သင်တယ်ကိုသွားမလဲ။
- ၈။ သမာသမဂ္ဂ။
- ၉။ မဟာသမဂ္ဂ။
- ၁၀။ ကမ္ဘာ့အဘိဓမ္မာသမိုင်း။
- ၁၁။ နတ်မှီရေစမ်းမှ-ရေပန်းကလေးများ။
- ၁၂။ လူသေလူဖြစ်။
- ၁၃။ လူသားနှင့်-မြေလွှာ။
- ၁၄။ ဘဝရေစီး။
- ၁၅။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ။
- ၁၆။ ကြိုက်ရာရွေးလမ်းနှစ်သွယ်။
- ၁၇။ စိန်တင့်ကြီးဝတ္ထု (ကိုရင်ဘဝက ရေးသော ဝတ္ထု)။
- ၁၈။ ယုဒ္ဓ, အဘိဓမ္မာ တပ်မတော်-ပေန်ကွန်းတိုက်စာပူ
- ၁၉။ ဗုဒ္ဓဝိနည်း။
- ၂၀။ စင်ပြိုင်သာသနာ (မဟာယနနှင့် ဟိနာယန)
(ကျွန်ုပ်တို့ပုံနှိပ်သော-စာအုပ်များသာ ရောင်းရန်ရှိသည်)